

Fredag den 6. november 2009 (D)

1

13. møde

Fredag den 6. november 2009 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til udenrigsministeren, klima- og energiministeren og ministeren for udviklingsbistand om sikkerhedspolitik og klimaændringer.

Af Steen Gade (SF) m.fl.

(Anmeldelse 20.10.2009. Fremme 22.10.2009).

2) Forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til klima- og energiministeren om aftale med Færøerne og Grønland om klima.

Af Juliane Henningsen (IA) og Høgni Hoydal (TF).

(Anmeldelse 07.10.2009).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om statstilskud til produktrettede energibesparelser og lov om afgift af elektricitet og om ophævelse af lov om Elsparefonden. (Oprettelse af Center for Energibesparelser m.v.).

Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard).

(Fremsættelse 08.10.2009).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 44:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Statuten for Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA) af 26. januar 2009.

Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard).

(Fremsættelse 05.11.2009).

Samtykke til behandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Mødet er åbnet.

Den sag, som er opført på dagsordenen under punkt 4, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til udenrigsministeren, klima- og energiministeren og ministeren for udviklingsbistand:

Hvad kan regeringen oplyse om sammenhængen mellem sikkerhedspolitik og klimaændringer, herunder hvilke nye initiativer den danske regering vil tage i FN, EU og i det nordiske samarbejde for at sikre, at Danmarks overordnede sikkerhedspolitik også inddrager de globale klimaændringer?

Af Ole Sohn (SF), Anne Grete Holmsgaard (SF) og Steen Gade (SF).

(Anmeldelse 20.10.2009. Fremme 22.10.2009).

Kl. 10:02

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 10. november 2009.

Først får ordføreren for forespørgslerne, hr. Steen Gade, mulighed for at begrunde forespørgslen.

Kl. 10:02

Begrundelse

(Ordfører for forespørgslerne)

Steen Gade (SF):

Tak for det.

Når SF har taget initiativ til den her forespørgsel, er det jo, fordi klimaændringerne gør, at vi må se i øjnene, at det fører til massive risici for sikkerhedsproblemer mange steder i verden. Det handler om, at vi får øget migration, altså kan vi få miljøflygtninge og problemer med, at der er lande, som simpelt hen vil forsvinde under havets overflade, og disse flygtninge vil sådan set blive statsløse, og vi må se i øjnene, at vi vil få store vandressourceproblemer, konflikter omkring udnyttelsen af flodernes vand, herefter fødevareproblemer, alt sammen noget, som kan føre til, at det ender med, at folk sætter sig i bevægelse, at der bliver kæmpe stridigheder om ressourcerne, hvilket i sidste instans kan føre til krige. Man kan vel sige, at når vi ser på Afrikas Horn og f.eks. folkemordet i Darfur, kan vi godt se i dag, at en af grundene, selvfølgelig ikke den eneste, men en af grundene til, at det er gået så galt der, er klimaændringer. Så det er noget, vi allerede kan se nu.

Når vi gerne vil have forespørgslen, er det, fordi vi fra Folketingets side gerne vil have en samlet politik, som bygger på nogle af de initiativer, der allerede er taget fra dansk side og af FN, og som bygger på den indledende diskussion, som startede for 2 år siden i EU, så vi får en vedtagelse, som satser massivt på forebyggende og tidlig advarsel, og så vi får en diskussion om at udvikle politikken på det her område. Jeg opfatter det selv som måske den vigtigste sikkerhedspolitiske diskussion, hvis vi kigger 20 år frem.

Kl. 10:01

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så kommer vi til besvarelsen, og det er på regeringens vegne udenrigsministeren, der svarer.

Kl. 10:04

Kl. 10:04

Besvarelse**Udenrigsministeren (Per Stig Møller):**

Jeg takker for forespørgslen. Også regeringen finder, at det er et meget vigtigt anliggende at få kædet tingene sammen omkring klima, udenrigs- og sikkerhedspolitik og udviklingspolitik, så derfor er det en meget relevant forespørgsel. Vi har også arbejdet netop tværgående i flere år inden for disse områder og sat fokus på dem internationalt og fået dem prioriteret op internationalt. For det er rigtigt, at klimaændringerne kan få konsekvenser for international sikkerhed. Klimaændringer kan være farlige, de kan være destabiliserende, sådan som hr. Steen Gade sagde, og derfor skal vi også have en ambitiøs aftale på plads i København, for vi skal bremse klimaforandringerne, og det gør vi ved at handle præventivt. Det er det, vi håber på i København til december.

Klimaudfordringerne er mangesidede, de er komplekse, og vi må derfor bruge en bred vifte af instrumenter for at forstå, gøre opmærksom på og tilpasse os klimaforandringerne, for nogle forandringer er jo så vidt fremskredne, at de ikke lader sig stoppe fra den ene dag til den anden.

En af klimaforandringernes helt centrale konsekvenser ligger på sikkerhedsområdet. I debatten herom må vi anvende et bredt retssikkerhedsbegreb, der medtager menneskelig sikkerhed, udvikling, international sikkerhed og mellemstatslig dynamik. Derfor er det internationale diplomati, udviklingssamarbejdet og klima- og energipolitikken alle redskaber, der må sættes ind i kampen for at reducere klimaændringerne og tilpasse os de forandringer, der enten allerede er mærkbare, som jeg nævnte, eller som er uundgåelige.

Danmark har nu i flere år været aktiv for at sikre klima og sikkerhed en plads på den internationale dagsorden. Det er lykkedes, og spørgsmålet drøftes nu i EU, i FN, i det nordiske samarbejde, i samarbejdet omkring Arktis og i det nordisk-afrikanske samarbejde. Vi tog initiativ til at sikre, at emnet blev taget op i Det Europæiske Råd allerede i 2007. På denne baggrund leverede EU's høje repræsentant og EU-Kommissionen en fælles rapport i marts 2008, der analyserede sammenhængen mellem klima og sikkerhed, og som anbefalede en række videre initiativer. Siden er der så også nedsat en uformel EU-styregruppe, der koordinerer EU-institutionernes og medlemsstaternes arbejde på dette område. Danmark er en aktiv spiller i denne proces. Sammen med vores EU-kolleger arbejder vi i øjeblikket på en række anbefalinger for EU's indsats fremad.

Sammenhængen mellem klimaændringer og sikkerhed er som sagt også på dagsordenen i FN. I 2007 blev emnet for første gang debatteret i Sikkerhedsrådet. I juni i år vedtog FN's generalforsamling med enstemmighed en skelsættende resolution, der udtrykte generalforsamlingens dybe bekymring over klimaændringernes mulige sikkerhedskonsekvenser. I resolutionen blev FN's generalsekretær anmodet om at udarbejde en rapport om emnet. Denne rapport udgør nu et godt udgangspunkt for at fremme, at klima og sikkerhed kommer til at indgå i FN's konkrete arbejde.

I det nordiske udenrigspolitiske samarbejde er miljø, klima og sikkerhed også kommet på dagsordenen. Vi har for nylig haft et åbent samråd om den rapport om nordisk udenrigs- og sikkerhedspolitisk samarbejde, som tidligere udenrigsminister Thorvald Stoltenberg udarbejdede på opfordring fra udenrigsministrene for et år siden. Stoltenberg rapporten indeholder som bekendt også forslag vedrørende klimaudfordringen. Dem arbejder vi videre på, og rappor-

ten skal vi jo have en forespørgselsdebat om næste fredag, så der kommer en særskilt debat i Folketinget om Stoltenberg rapporten og de sikkerhedsmæssige implikationer. Al den aktivitet peger samstemmende på, at emnet bevæger sig højere og højere op ad den internationale dagsorden, en udvikling, som regeringen har bidraget til, og som vi derfor naturligvis støtter fuldt ud.

Fra dansk side har jeg taget initiativ til at få udarbejdet en række studier, der analyserer sikkerhedskonsekvensen i et regionalt perspektiv, og derfor har vi særlig kigget på Afrika og Mellemøsten og fået lavet studier om dem, som vi offentliggjorde i FN-ugen i september i New York. Studierne gør det klart, at hvis vi ikke gør noget for at bremse klimaændringerne, vil de skærpe eksisterende sikkerhedstrusler. Klimaændringerne vil således bidrage til at forværre eksisterende konflikter, og de kan være med til at puste nyt liv i ulmen- de spændinger mellem stater eller lokalsamfund. Kort sagt: Klimaændringerne udgør det, der kaldes en trusselsmultiplikator.

Vores studier peger på, at klimaændringer kan føre til sikkerhedsmæssige implikationer på navnlig fire områder: adgang til vand, fødevareproduktion, de to emner nævnte hr. Gade jo, migration, som også blev nævnt af hr. Gade, og svage staters overlevelsessevne.

Lad mig så starte med vandet. Øget mangel på vand som følge af klimaændringer kombineret med en stigende efterspørgsel på grund af befolkningstilvækst vil føre til en stigning i konkurrencen om adgang til vand og vil også føre til rivalisering om de knappe ressourcer. FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, har sagt, at det sker for ofte, at hvor der mangler vand, finder vi våben. Og det har han ret i, og det kan han få mere ret i i fremtiden.

Mellemøsten lider allerede under mangel på vand, som vores studier viser. Jordanfloden er forvandlet til en tynd strøm. Galilæasøen har nået sit laveste punkt nogen sinde, og dette problem påvirker direkte fredsprocessen mellem Syrien og Israel, fordi grænsen jo flytter sig i forhold til, hvor vandet ligger.

Kl. 10:09

Men vandmangel kan også tvinge lande til at finde sammen i nye former for samarbejde, f.eks. Nilbassin-initiativet, hvor ti afrikanske lande fra Egypten i nord til Tanzania i syd koordinerer forvaltningen af Nilens vand og sikrer, at hver får sin del, altså at den første ikke tager det hele, og at resten så kan være uden vand. De har lavet et samarbejde. Men der er f.eks. også lavet et samarbejde om Mekongflodens vand. Begge steder støtter Danmark, og begge steder er jo eksempler på, at der kan laves regionale aftaler, som kan afspænde.

Så vil jeg nævne fødevaresikkerheden. FN's klimapanel forudser, at et fald i produktionen af afgrøder på grund af ændrede nedbørsforhold kan føre til højere fødevarepriser og større problemer med fødevaresikkerhed. I denne proces bliver dyrkbar jord et endnu mere værdsat og omstridt aktiv. Alene i løbet af det seneste årti har fødevaremangel påvirket 25 afrikanske lande og truet op mod 200 millioner mennesker på deres eksistens. Nogle steder vil landområder blive oversvømmet og muldjorden blive skyllet bort. Andre steder vil tørke udtørre jorden og fjerne græsningsarealerne, og det er jo rigtigt, at det er et af problemerne omkring Darfur. Vi har allerede i fjor set, hvorledes de stigende fødevarepriser og mangel på fødevarer satte FN-organet FAO over for nye, større opgaver.

Sammen med vandmangel og øget knaphed på fødevarer vil havvandssstigninger medføre, at store befolkningsgrupper især fra kystbyerne må finde et nyt sted at bo. Dette kan som det tredje område føre til store, ukontrollerede migrationsstrømme, folkevandringer. Forudsigelserne varierer, men nogle analytikere vurderer, at op mod 200 millioner mennesker vil være tvunget til at flytte væk fra deres hjem inden midten af dette århundrede. Det vil kalde på ekstra store indsatser fra FN's flygtningeorgan, UNHCR.

Det fjerde nøgleområde, hvor klimaændringer kan spille ind, er svage staters evne til at håndtere de øgede stressfaktorer, som klimaændringerne medfører. Summen af klimapåvirkninger vil yderli-

gere svække fattige lande med svage institutioner og muligheden for at levere de grundlæggende kerneydelser. Den kombinerede effekt af fattigdom og nedgang i vand- og fødevarerforsyninger sammenholdt med kaotiske befolkningsbevægelser kan meget vel medføre, at allerede svage stater skubbes ud over randen og ned i kategorien af mislykkede stater. Mislykkede stater er jo f.eks., hvad terroristerne er på udgik efter at overtage.

Men hvorvidt klimaændringer rent faktisk fører til voldelige konflikter, afhænger af ikkeklimatiske forhold som regeringsførelse, regionalt diplomati og konfliktforebyggelse. Kort sagt: Vi har stadig mulighed for at agere. Derfor har jeg sat emnet på dagsordenen i diverse fora. I marts i år var det på dagsordenen ved det nordisk-afrikanske udenrigsministermøde. I september var jeg vært ved et internationalt seminar afholdt her i København om emnet. I marginen af FN's generalforsamling var jeg vært ved en uformel højniveau-rundbordsdiskussion om klima og sikkerhed. I alt deltog 15 lande i diskussionen, der markerede en opbakning til nødvendigheden af øget fokus på problematikken, og det var her, vi offentliggjorde vores to regionale studier.

Klimaændringernes sikkerhedsmæssige konsekvenser er ikke en eksplicit del af klimaforhandlingerne under COP15, men for at sikre fokus på emnet afholder jeg en såkaldt parallelevent om sammenhængen mellem klima og sikkerhed under COP15 den 15. december. Alle er velkomne, det bliver et offentligt arrangement, og vi forventer et stærkt panel til emnet.

Udviklingssamarbejdet er af helt afgørende betydning i forhold til at minimere klimaændringernes sikkerhedsmæssige konsekvenser. Vi må derfor med udviklingssamarbejdet sikre, at god klimabistand bliver god udviklingsbistand. Vi skal bistå landene med at indarbejde klima i de nationalt forankrede udviklingsplaner og sikre, at hensynet til klimaændringerne indgår alle de steder, hvor det er vigtigt, hvilket vil sige i udviklingen af infrastruktur og udviklingen af byplanlægning, i de produktive sektorer, i de sociale sektorer og ikke mindst på energiområdet.

Et område, som vil kræve særlig opmærksomhed, er udbygningen af landenes katastrofeforebyggelse og humanitære beredskab. Med den nye strategi for Danmarks humanitære indsats er der sat fokus på humanitære konsekvenser af klimaændringerne og dermed sammenhængen mellem fattigdom og naturkatastrofer.

Klimaudfordringen vil blive en omkostningstung byrde særlig for de fattigste udviklingslande. Det er derfor afgørende for en ny klimaaftale, sådan som vi også kan se på reaktionerne fra Afrika nu, at der opnås enighed om betydelige tilsagn om finansiering til udviklingslandenes klimaindsatser. Uden denne finansiering vil vi ikke få en aftale, og udviklingslandene vil ikke være i stand til at løfte byrden. En effektiv indsats stiller både krav om, at de rige lande justerer den traditionelle bistand, og at de yder en ekstra indsats. Det betyder, at de rige lande må yde en additional indsats, også finansielt. Det skal en ny klimaaftale også afspejle. Det er regeringen parat til.

Kl. 10:14

Danmark har lagt sig front i indsatsen over for klimaproblemerne i udviklingslandene. Regeringen har allerede i 2008 etableret en klimapulje, der gradvis vil vokse til 500 mio. kr. i 2012. Men vi kan ikke løse problemerne alene. Regeringen har derfor foretaget en række initiativer for at mobilisere centrale internationale partnere og for at imødekomme udviklingslandenes behov for hurtig handling.

Klimaudfordringerne forventes at blive et centralt emne i den kommende strategi for dansk udviklingssamarbejde, og der fremlægges en drøftelse i Folketinget til foråret. Herudover skal vi særlig i sårbare regioner som Afrika og Mellemøsten fremme det regionale samarbejde og det internationale engagement. Vores erfaringer med samarbejdet om det arktiske område er et værdifuldt eksempel herpå.

Klimaændringerne påvirker allerede det arktiske område på godt og ondt. Derfor indkaldte Danmark og Grønland til Ilulissatmødet

mellem de fem arktiske kyststater i maj 2008 med det overordnede formål at få fastslået, at Arktis ikke er et terra nullus, som det kaldes, og som kan oversættes til et retstomt rum. Mødets konklusion bekræftede, at fordelingen af ressourcer og territorium i Arktis er reguleret af FN's havretskonvention. Alle fem arktiske kyststater, dvs. Norge, Canada, USA, Rusland samt Danmark/Grønland, tilsluttede sig denne konklusion. Ilulissatserklæringen sendte et stærkt politisk signal til både de lokale og til resten af verden om, at de fem kyststater vil handle ansvarligt, når det gælder den fremtidige udvikling i polarhavet. Landene forpligtede sig ved erklæringen politisk til at løse uoverensstemmelser gennem forhandlinger og har dermed forhåbentlig en gang for alle aflivet myterne om væbnede konflikter om og kapløb mod Nordpolen.

Regeringen er således yderst opmærksom på, at klimaændringer kan få sikkerhedsmæssige konsekvenser. Vi vil derfor fortsætte vores arbejde med at fremme dette synspunkt i internationale fora som FN og EU og i det nordiske samarbejde. Vi vil sikre, at problemstillingen tænkes ind i det bredere udenrigs- og sikkerhedspolitiske arbejde, og at der tages højde for klimaændringer i vores sikkerhedspolitiske analyser, drøftelser og beslutninger, hvilket vi er rede til at vende tilbage til Folketinget om ved passende lejlighed.

Kl. 10:17

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til udenrigsministeren. Så går vi over til forhandlingen, og den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, og det er hr. Steen Gade.

Kl. 10:17

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Steen Gade (SF):

Tak til udenrigsministeren. Jeg synes, det grundlæggende var en god besvarelse, og jeg er også meget glad for løftet om, at man vil komme tilbage med en grundigere redegørelse og med en mere udviklet politik på det her område, for det er jo det, vi har brug for i hele verden.

Først en betragtning om COP15, for COP15 har selvfølgelig med det her at gøre i den forstand, at en vigtig del af løsningen er, at vi får nødvendige reduktioner, massive reduktioner, hvilket også de afrikanske lande har sagt i Barcelona i den her uge, og at der er penge i rimelig mængde til at sørge for, at det her kan finansieres. Men det er jo ikke fokus, kan man sige, for den forespørgelse, som jeg har indkaldt til her, men derimod de temaer, som udenrigsministeren var inde på.

Jeg synes selv, at den rapport, der ligger fra FN, er et ganske godt udgangspunkt og tegn på, at der kom noget ud af det, da Tony Blair i sin tid tog initiativet i 2007 til for første gang i FN's Sikkerhedsråd at få en debat på det her område.

En af de ting, man taler om her, er jo, at man får early warning – undskyld, det var på engelsk – at man får en tidlig advarsel om, at her kan komme en risiko. Det mener jeg er en vigtig del af det her, fordi man tydeligt kan sige: Der er konflikter på vej her på grund af klimaændringer. Det vil ofte, næsten desværre alt for ofte, være i områder, der i forvejen er følsomme, og i sårbare stater. Sådan et early warning-system synes jeg vi skulle arbejde massivt på at få etableret i tilknytning til FN's Sikkerhedsråd, sådan at FN's Sikkerhedsråd løbende får drøftelser om klima og sikkerhed.

Det kan ikke gå, at Sikkerhedsrådet kun interesserer sig for krudt og kugler og den slags ting, som er de sidste skridt, vi skal tage i verden. Men vi må have FN's Sikkerhedsråd meget mere ind på banen forebyggende. Det er faktisk rigtig mange år siden, at kansler Kohl fra Tyskland på en FN-generalforsamling foreslog, at der sim-

pelt hen skulle laves et klimasikkerhedsråd. Og jeg mener faktisk, at vi med lidt snilde kunne være med til at finde ud af, hvordan en sådan konstruktion kunne laves. Jeg vil spørge, om ministeren vil overveje sådan nogle ting i det videre arbejde.

Så vil jeg sige nogle ting om Arktis. Det initiativ, som udenrigsministeren nævner, er jo et godt initiativ, Ilulissatprocessen. Også FN-rapporten peger på, at her kunne det godt være, at der var brug for at få styrket det internationale samarbejde. Og jeg vil spørge, om ministeren har nogle kommentarer til den konklusion i FN-rapporten. Man kunne jo forestille sig, at man havde et moratorium for udnyttelse af området under isen, indtil man havde grænsedragning på plads. Og jeg har et spørgsmål mere til udenrigsministeren. USA har jo endnu ikke tilsluttet sig havretskonventionen, og det er vel et stort problem, og hvad gør vi i forhold til USA på det punkt?

Jeg er meget glad for, hvad der bliver sagt om trusselsmultiplikator og forebyggelse og katastroforebyggelse. Jeg vil bare spørge til, om vi også fra dansk side tager en kraftig strategisk overvejelse om, hvordan vi kan medvirke til at få lavet et bedre system mellem nødhjælp og udvikling, for det er jo stadig, kan man sige, en mangel, at vi kommer med nødhjælp år efter år i de samme områder, men vi får ikke lavet en god kobling til udviklingsbistanden.

Så vil jeg jo overordnet kvittere for, at vi får en rapport hurtigt, som ministeren sagde. Og jeg vil på vegne af SF, Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Regeringen opfordres til at udarbejde en redegørelse for sammenhængen mellem klima og sikkerhed inden juni 2010 samt sikre, at sammenhængen fortsat indgår i det bredere sikkerhedspolitiske arbejde, herunder gennem

- at fremme internationalt og regionalt samarbejde, der kan bidrage til øget forebyggende indsats ved at
- aktivt fremme EU-samarbejdet på området
- arbejde for at emnet sættes højt på dagsordenen i det nordiske udenrigspolitiske samarbejde
- arbejde for at emnet sættes højt på dagsordenen i samarbejdet med udviklingslandene, der er underlagt den største trussel på dette område
- arbejde for en fortsat fredelig og bæredygtig udvikling i Arktis i overensstemmelse med internationale aftaler og konventioner
- støtte bestræbelser på at gøre klimaforandringer og sikkerhed til en integreret del af FN's arbejde med henblik på konfliktforebyggelse
- arbejde for at klimaændringernes sikkerhedsimplicationer og effekt som trusselsmultiplikator mindskes gennem udviklingssamarbejdet, bæredygtig naturressourceudnyttelse, katastroforebyggelse og humanitære indsatser samt en tættere koordination heraf.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 5).

Kl. 10:23

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Der er nu fremsat et forslag til vedtagelse af alle de partier, hr. Steen Gade nævnte. Og det vil indgå i forhandlingerne.

Af hensyn til dem, der ikke står bag forslaget til vedtagelse, vil jeg læse de sidste linjer en gang til, for det lød jo næsten som en spiritusprøve. Det var svært lige at opfatte. Men der stod til slut:

»at arbejde for at klimaændringernes sikkerhedsimplicationer og effekt som trusselsmultiplikator mindskes gennem udviklingssamarbejdet, bæredygtig naturressourceudnyttelse, katastroforebyggelse og humanitære indsatser samt en tættere koordination heraf.«

Det er såmænd lige før, at man indimellem foretrækker et simpelt engelsk frem for et uforståeligt dansk.

Så er det hr. Lars Christian Lilleholt som ordfører for Venstre.

Kl. 10:24

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det, og tak herfra til udenrigsministeren for besvarelsen. Jeg vil også godt takke for den meget brede opbakning til forslaget til vedtagelse. Det er meget flot, at Folketinget kan samles så bredt om det her meget, meget vigtige forslag til vedtagelse.

Der er en tæt sammenhæng mellem sikkerhedspolitik og klimaforandringer og klimapolitik i det hele taget. Det er der to væsentlige grunde til. Den første er, at det er sådan, at klimaforandringerne rammer ikke mindst udviklingslandene meget, meget hårdt. Ikke mindst lande i Afrika og i Asien er meget hårdt ramt af klimaforandringerne. De har svært ved at brødføde deres egen befolkning. Tørke, meget vand, lidt vand, i det hele taget er konsekvenserne af klimaforandringerne mangfoldige. Der er risiko for flygtningestrømme, store bevægelser, lande, der næsten udslettes fra jordens overflade, ja, problemerne er rigtig, rigtig mange. Der er også risiko for ny rivalisering mellem lande, som hidtil ikke har rivaliseret. Der er risiko for krige og nye konflikter verden over.

Derfor er det helt afgørende, at det internationale samfund handler, og derfor er vi også meget tilfredse med den indsats, der gøres på alle internationale niveauer for at forhindre klimaforandringerne og for at imødegå konsekvenserne af klimaforandringerne.

Men der er også en dansk dagsorden i det her, og det er jo den anden del af det. Det handler om, hvor Danmark i fremtiden skal få sine energiforsyninger fra, og her er vi jo også påvirket af klimaforandringerne. I den sammenhæng er det vigtigt, at vi gør os mindre afhængige af energiforsyninger fra politisk ustabile områder. Det er jo også sikkerhedspolitik. Også i den sammenhæng er Danmark rigtig, rigtig langt fremme.

Danmark er førende med udbredelsen af vedvarende energi; vi er blandt de lande i verden, der har den højeste andel af vedvarende energi i vores energiforsyning, og derfor har vi også en pligt og en opgave i at udbrede vores fornuftige klima- og energiløsninger til den øvrige del af verden og bidrage til, at der skabes sikkerhed andre steder for forsyninger af energi. Det er ganske centralt i den danske klima- og energipolitik, og det giver jo også danske virksomheder, som på det her område er rigtig langt fremme med at udbrede vedvarende energi i den øvrige del af verden, rigtig gode muligheder.

Det er afgørende, at vi satser internationalt gennem FN, gennem EU og andre internationale fora for at sætte den danske dagsorden højt på det her område. Klima- og energiministeren og statsministeren gør en stor indsats for at få en aftale på det kommende COP15-møde, og her er det jo helt afgørende, at der bliver en bindende international aftale, men også at der bliver en aftale i forhold til at sikre udviklingslandene økonomi og teknologi til at udvikle nye teknologier og til at imødegå klimaforandringerne. Alt det og meget mere er indeholdt i det meget brede forslag til vedtagelse, der er fremsat i dag, og som Venstre kan bakke helt op bag.

Kl. 10:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den socialdemokratiske ordfører, hr. Jeppe Kofod.

Kl. 10:28

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil også starte med at takke SF for at have taget initiativ til den her forespørgsel. Jeg synes, det er højst relevant og helt på sin plads at diskutere sikkerhedsproblemstillinger i en bredere forstand i forhold til de klimaforandringer, vi ser i år og de kommende år. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi fra Socialdemokraternes side tager den her udfordring meget alvorligt, og jeg vil også gerne sige

her, at vi fuldt ud kan bakke op om det, som også udenrigsministeren sagde i besvarelsen af forespørgslen. Jeg mener, at det rummer alle de rigtige elementer.

Jeg synes, der er en ting, der er meget vigtig at sige her og bruge lidt tid på, og det er, at når vi står over for de her klimaforandringer og sikkerhedstrusler, så er det interessant, at klima i virkeligheden ikke bare gælder i forhold til miljø og energi og forsyningssikkerhed, men også i forhold til sikkerhedspolitik. Her har vi altså et eksempel på, at noget, vi i de industrialiserede, højtudviklede lande har skabt – et problem, et klimaproblem med udledning af CO₂ – får store konsekvenser i ulande, lande langt væk fra os, med hensyn til deres sikkerhedssituation. Det synes jeg er meget vigtigt, for det viser jo i virkeligheden, at når vi taler om, at vi på den her planet skal samarbejde endnu mere, så er den her sag, synes jeg, god til at illustrere det.

Altså, vi har et ansvar for de fattigste lande; vi har et ansvar for de konflikter, der kommer til at udspille sig i Mellemøsten og Afrika i de kommende årtier, fordi vi har været med til at skabe et klimaproblem. Derfor har de partier, som siger, at vi ikke har nogen forpligtelse til eksempelvis at øge ulandsbistanden eller klimabistanden, ikke forstået, hvordan verden hænger sammen i dag, og hvilket ansvar man skal påtage sig.

Jeg synes, den vinkel er meget vigtig, og derfor er jeg også glad for, at regeringen har fastslået, at der er behov for øgede indsatser og ressourcer på klimaområdet i tillæg til det, vi allerede gør med hensyn til fattigdomsorienteret ulandsbistand og andre politikker til at fremme udviklingslandenes forhold.

Så jeg vil gerne slå fast, at det er vigtigt for os – også at fokusere på, at det her jo er en trussel mod mennesker, mod menneskers eksistens, deres sikkerhed, og det fokus skal vi have. Det er ikke noget, som enkeltlande kan løse, det er kun noget, man kan løse i fællesskab. Hele f.eks. Nilbassinsamarbejdet med ni lande er jo et godt eksempel på, at man tager proaktivt stilling til det og begynder at samarbejde om knappe vandressourcer. Sådan nogle ting kan vi også i vores udenrigspolitik sikre sker mange flere steder for at undgå, at vores skrækscenarier bliver til virkelighed. Derfor synes jeg, det er utrolig vigtigt med den her debat, vi har i dag.

Der er lige en ting, jeg gerne vil slå ned på, og som man også har haft fokus på fra FN's side, nemlig det store antal klimaflygtninge, vi kommer til at se fremover. Det må man bare sige er en stor udfordring, vi står over for. Og jeg vil igen understrege, at det er klart, at det her forfærdelig ufolkelige ord trusselsmultiplikator jo bare viser, at klimaet vil forstærke de allerede eksisterende problemer med fattigdom og sikkerhed, som man ser, og derfor kan man desværre forvente flere flygtninge, hvis ikke vi gør noget nu.

Jeg vil igen sige til partier og kræfter, der siger, at det ikke er vigtigt med en aktiv indsats, at det her er vigtigt også at forstå, at vi skal løse fattigdomsproblemer, sikkerhedsproblemer og klimaproblemer, hvis vi vil undgå at se nye humanitære, menneskelige katastrofer med kvinder og børn, men også se flygtningeproblemer, der faktisk kan blive problemer for Europa og i sidste ende Danmark, hvis ikke vi gør noget i tide.

Så vi står altså over for nogle scenarier, som kan skabe problemer uden sidestykke i verdenshistorien – det er jeg helt enig med hr. Steen Gade i – hvis ikke vi gør noget nu, og jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi tager debatten her.

Jeg vil gerne sige, at det også er en mulighed for Danmark at gribe til at være foregangsland på den her tænkning mellem klima og sikkerhed, og derfor er jeg glad for den redegørelse, der kommer til Folketinget – senest juni næste år, kan jeg forstå – men det er vigtigt, at Danmark tager lederskab. Jeg tror, at den her dagsorden bliver meget vigtig, og lad os da være foregangsland på det her område, og lad os vise, at vi har forstået udfordringerne.

Det tror jeg vi kunne stå sammen om i Folketinget, og hvis vi gør det, kunne Danmark få en meget stærk stemme internationalt. Det vil jeg sådan set i min afslutning opfordre til at vi gør, og så i øvrigt sige, at vi er glade for den brede tilslutning til det forslag til vedtagelse, der ligger. Det kan vi selvfølgelig fuldt ud støtte.

Kl. 10:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste er Dansk Folkepartis ordfører, hr. Per Dalggaard.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Per Dalggaard (DF):

Der er mange ting i denne verden, der har indflydelse på dansk sikkerhedspolitik, og vi erkender det, som forespørgslen drejer sig om, nemlig at de globale klimaændringer har nogle sikkerhedsmæssige og sikkerhedspolitiske konsekvenser. Det store spørgsmål er så blot, hvad der skal gøres ved det, og hvem der skal gøre noget ved det.

Socialistisk Folkeparti vil inddrage FN, EU og det nordiske samarbejde, og det ville sikkert have haft en større effekt med FN i den problematik, hvis FN stadig væk fungerede, som da det i sin tid blev oprettet. Men der er desværre mange gode, fornuftige, humanitære hensigter fra FN's start, som ikke helt efterleves i dag. FN er i dag styret af den tredje verdens mere eller mindre specielle regimer, hvoraf en stor del sågar er diktaturstater. Jeg vil sige, at FN næsten dagligt beviser, hvor langt fra almindelig sund fornuft og virksom, effektiv optræden denne organisation befinder sig. FN kritiserer aldrig diktaturstaternes huseren i egne lande, mens de jo næsten dagligt i forbindelse med Menneskerettighedsrådet er på banen og kritiserer f.eks. det demokratiske Israel.

Så vil SF have FN til at forholde sig til Danmarks sikkerhedspolitik. Det er Dansk Folkepartis forventning, at det ikke vil ske på en måde, der medfører endnu en ensidig FN-forklaring om, at alverdens problemer skyldes de vestlige demokratier. Det vil vi selvfølgelig tage afstand fra. Men den FN-resolution fra 2007, som jeg desværre ikke har læst rapporten om, vil sikkert gøre den bekymring til skamme. Det håber jeg meget. Og så vil vi slå fast, at Dansk Folkeparti anser Danmarks sikkerhedspolitik, den rigtige sikkerhedspolitik, for selvfølgelig at være baseret i NATO's demokratiske sammenslutning.

Vi kan såmænd også godt acceptere at spørge og lytte til EU's argumenter på dette felt og vurdere, om de i det hele taget kan fremkomme med fælles aktioner for at sikre Europas sikkerhed, hvad enten denne er kompromitteret ved klimaændringer eller ved den flodbølge af de alt for mange mennesker, der fødes i specielt det nordlige Afrika, og som alle har kurs mod Europa. Her ligger virkelig en udfordring, som det også er påpeget af tidligere talere.

Vi vil også gerne se meget velvilligt på, at det nordiske samarbejde tager sagen op. Der findes allerede i dag et samarbejde i Norden om klimaændringer set i forskelligt perspektiv. Sammenkædningen med sikkerhedspolitikken har jeg ikke set som et punkt på dagsordenen, men det er sikkert, fordi jeg ikke har kigget godt nok efter.

Når Socialistisk Folkeparti også vil inddrage udviklingsministeren i forespørgslen, kan man få en mistanke om, at det handler om devisen »send flere penge«, som det faktisk også blev påpeget af Socialdemokratiets ordfører. Send flere penge til ulandene, så vil det løse alle problemer. Det tror jeg desværre ikke er helt rigtigt. Dansk Folkeparti vil meget gerne hjælpe folk i nød, meget gerne, men vi har vel også en forpligtelse over for skatteyderne til at sikre, at der viser sig bare en lille effekt af de mange milliarder, vi sender af sted som ulandshjælp. Nogle gange har vi svært ved at se, at der er en sådan effekt. Vi frygter, at hvis der bare bliver sendt flere penge til ulandene for at bøde på effekten af klimaændringerne, vil de forsvinde i nogle sorte huller, som vi har set alt for mange gange.

Der må nogle andre modeller til, f.eks. katastroforebyggelse, hvor man i forbindelse med klimaændringerne kan se, at det vil være hensigtsmæssigt at bygge diger og lave andre foranstaltninger i ulandene for at undgå konsekvenserne af klimaændringerne. Det er helt fint, og den slags projekter synes vi vil være en god ting for Danmark at støtte.

Dansk Folkeparti står selvfølgelig bag forslaget til vedtagelse.

Kl. 10:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der foreløbig to korte bemærkninger, og den første er fra hr. Jeppe Kofod.

Kl. 10:37

Jeppe Kofod (S):

Tak. Jeg blev på et tidspunkt helt i tvivl om, hvorvidt Dansk Folkeparti rent faktisk stod bag forslaget til vedtagelse, men det gør man. Det er også, fordi FN jo er nævnt i forslaget. Man vil støtte FN's arbejde med henblik på konfliktforebyggelse, og man kan undres over hr. Per Dalgaaards tale, for hvis FN er styret af diktaturstater – jeg tror, det var det ord, der blev brugt – hvordan kan det så være, at Dansk Folkeparti går med til et forslag til vedtagelse, hvori FN skal have en helt central rolle i at forebygge de her nye sikkerhedsproblemer, som skyldes klimaforandringer. Det spørgsmål kunne jeg godt tænke mig at hr. Per Dalggaard svarede på.

Så forstod jeg ikke helt hr. Per Dalgaaards mere filosofiske betragtninger. Mener hr. Per Dalggaard ikke, at vi har et medansvar for nogle af de klimaproblemer, vi ser rundt omkring, fordi vi har udledt CO₂ i store mængder og dermed også været med til at skabe problemerne? Eller er det i virkeligheden bare en forkert betragtning, hvilket vil sige, at ulandene må sejle deres egen sø – vi vil godt hjælpe dem med nogle diger, men ud over det så vil vi ikke påtage os vores del af ansvaret for de problemer, de står i?

Kl. 10:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:38

Per Dalggaard (DF):

Nu er det vel ikke at lade landene sejle deres egen sø, at vi konkret vil hjælpe med projekter, der virkelig kan beskytte dem mod de klimaforandringer, vi ser. Og FN's styreform og dem, der rent faktisk udgør majoriteten i FN, er jo bekendt, også for hr. Jeppe Kofod, er jeg sikker på. Det anser vi for at være lidt problematisk, men i forbindelse med den her konkrete sag, der handler om klima og sikkerhed – sikkerhed forstået ud fra, at det påvirker ulandene specielt meget negativt – er jeg sikker på, at FN vil kunne håndtere den uden at køre over på den model, der hedder, at alverdens problemer er de vestlige demokratiers skyld. Og jo, vi har også et ansvar i forbindelse med udledning af CO₂, helt klart, og det er jeg sikker på at der i forbindelse med COP15 vil blive talt meget om, hvor også de lande, ulandene, hvis udledning af CO₂ i dag overstiger USA's, vil få at vide, at de nu også skal gøre noget.

Kl. 10:39

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Jeppe Kofod for den anden korte bemærkning.

Kl. 10:39

Jeppe Kofod (S):

Jamen jeg er glad for, at der blev modificeret lidt her i svaret. I forhold til ordførertalen er jeg enig i, at FN kan blive reformeret. Men jeg synes bare, det er lidt selvmodsigende, at man støtter et forslag til vedtagelse, hvor FN er så centralt, og samtidig påstår, at FN er

styret af diktaturstater. Det synspunkt tror jeg hverken USA eller EU vil tilslutte sig. Men det kan man tage en debat om i en anden sammenhæng.

Det, som jeg synes er interessant, er jo altså også, om Dansk Folkeparti deler det, som jeg opfordrer til, nemlig ønsket om at få en samlet dansk foregangsindsats i forhold til klima og sikkerhed. Vi har et godt forslag til vedtagelse i dag, men Danmark skal også fremover arbejde på at få det her emne på dagsordenen, og Danmark skal tage førerskab for at se på det her problem og komme med forslag til løsninger internationalt. Er det arbejde noget, som Dansk Folkeparti støtter, for det ville være rigtig godt, så kunne vi have et bredt flertal her i Folketinget, eller vil man bare, som hr. Per Dalggaard nævnte i ordførertalen, sige: Jamen det her er ikke noget, vi interesserer os så meget for?

Kl. 10:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:40

Per Dalggaard (DF):

Den sidste bemærkning er forkert. Selvfølgelig går vi ind for en samlet indsats for at få klimaændringerne gjort mindre der, hvor de virkelig har en uheldig effekt, betydelig mindre. Og der er, finder vi, nogle konkrete projekter, man kan gå ind med. Altså, jeg håber ikke, at Socialdemokratiet har den holdning, at bare vi sender flere penge til ulandene, så løses alle problemerne. Det synes jeg vi har set eksempler på at det faktisk ikke gør. Vi vil gerne have konkrete projekter. Vi vil gerne sige, at vi vil støtte, at vi vil bygge, at vi vil undervise i, hvordan man forholder sig i forbindelse med f.eks. flodbølger og andre problemer, f.eks. regn, som fjerner al muld, så der ikke kan gro noget osv. osv. Det kan man undervise dem rigtig meget i, og det er vi selvfølgelig indstillet på.

Kl. 10:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Steen Gade.

Kl. 10:41

Steen Gade (SF):

Jeg blev også lidt i tvivl om, hvor Dansk Folkeparti stod her, men jeg er glad for, at man er medforlagsstiller på forslaget til vedtagelse.

Jeg forstod, at hr. Per Dalggaard syntes, det var mig, der blandede for meget sikkerhedspolitik ind i det her. Men sagen er jo, at det handler om sikkerhedspolitik og klimaændringer; det er jo lige præcis det, forespørgslen handler om, og det er det, vi vedtager noget om. Men er hr. Per Dalggaard egentlig tilfreds med, at vi tager det ind? For en af de største trusler, vi står over for i de kommende år, er jo netop sikkerhedsproblemer, der kan opstå, fordi vi får alle de her problemer med migration, med ødelæggelse af livsvilkår osv.

Kl. 10:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:42

Per Dalggaard (DF):

Det sikkerhedsmæssige aspekt omtalte jeg, altså, når vi taler sikkerhed. Når det handler om militær sikkerhed, er det jo NATO, vi knytter os til, og det, jeg måske har haft et lille problem med, er, at hvis det sådan ligesom overgår til FN at holde Danmarks sikkerhed sikker, synes jeg, det er lidt problematisk, men i forbindelse med det, hr. Steen Gade nævner om konsekvenserne af klimaændringerne i

lande, hvor det påvirker os sikkerhedsmæssigt, er jeg helt enig i, at der skal vi selvfølgelig have FN på banen. Ingen problemer i det.

Kl. 10:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Hr. Steen Gade for en sidste kort bemærkning.

Kl. 10:42

Steen Gade (SF):

Jeg er da glad for det sidste svar om, at vi skal have FN på banen, og det er jo også det, der er tanken her. Men det er vel lidt en forkert analyse, at dansk sikkerhed kun handler om NATO og sådan noget og om Danmark, for det er jo trods alt FN's Sikkerhedsråd, der bestemmer ret meget om krig og fred mange steder her på kloden. Det står ikke her, men det var en af de ting, jeg sagde i min ordførertale, at så gør det vel ikke noget, at de, der tager beslutningen om krig og fred mange steder her i verden, altså FN's Sikkerhedsråd – det er jo altså dér, beslutningen træffes – inddrager forebyggende ting, så vi undgår at komme i situationer, hvor der skal sendes soldater.

Kl. 10:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:43

Per Dalggaard (DF):

Lige omkring FN's Sikkerhedsråd, og hvad de har foretaget sig med hensyn til konflikter ude i verden, er det jo ikke altid – hvad skal vi sige? – et ug+, de har kunnet få der. Men jeg er enig i, at vi selvfølgelig skal have FN inddraget i hele den her problematik; det er klart nok. Men igen: Danmarks reelle sikkerhed er jo baseret på NATO.

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Så er det den konservative ordfører, og det er hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 10:44

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Klimaændringerne er asociale, asociale forstået på den måde, at der, hvor klimaændringerne rammer hårdest, er i de fattigste egne, og det er de steder, hvor forudsætningerne for at imødegå klimaændringerne er vanskeligst. Det påkalder sig et ansvar, et ansvar i de vestlige demokratier, et ansvar i vores del af verden. Det er måske somme tider svært, også i forhold til befolkningen, at skabe forståelse for det ansvar, vi har, men der påhviler vore ledere og der påhviler verdens ledere i de rige lande et kæmpe ansvar. Vi ved, hvad udfordringerne er. Det er nødvendigt at handle i tide, så vi har egentlig ikke nogen bortforklaringer i forhold til det ansvar, vi har i forhold til de fattigste lande.

Her i december måned er der klimatopmøde her i København i Bellacenteret, og netop sikkerhedsspørgsmålet er måske ikke så direkte formuleret, når vi taler klimatopmøde, men de ting, som der gerne skulle indgå i en international aftale i FN-regi, er jo noget, som absolut har meget med det her at gøre: hele spørgsmålet omkring finansiering af indsatsen, spørgsmålet om at sikre, at der bliver midler til klimatilpasning, så man kan imødegå udfordringen, i forhold til udveksling af teknologi, i forhold til at vi gennem FN yder det bidrag, der skal til for at sikre tålelige levevilkår for folk i bl.a. udviklingslandene. Det er et helt centralt tema, og jeg er faktisk lidt ked af, at man måske i den offentlige debat ikke har mere fokus på netop dette tema, når det gælder diskussionen om klimatopmødet, for det er det helt centrale. Men det er en vanskelig diskussion, fordi vi skal bevæge os ud over vores egen andedam, vores egne egoisme

og have et syn, der rækker videre, et syn, som har fokus på de udfordringer, som man har i udviklingslandene.

Der har tidligere været en diskussion om, hvorvidt det nu kan betale sig at løse alle problemer eller det måske var mere hensigtsmæssigt at bruge pengene på at løse et af problemerne. Den diskussion er heldigvis forstummet. Der er en bred forståelse for, at sikkerhedspolitik, udviklingspolitik og klimapolitik hænger sammen. Det er helt centralt, at der er en flerstrengt indsats, og på den baggrund er der også grund til at anerkende udenrigsministerens svar på denne forespørgsel i dag, hvor man jo netop illustrerer, at vi fra dansk side i de relevante fora yder en flerstrengt indsats på det her felt.

Vi ved, at de steder, hvor tørke er et problem, kommer der mere tørke. Vi ved, at de steder, hvor det regner meget, regner det endnu mere på grund af klimaforandringerne. Klimaforandringerne er allerede nu konkrete og vil i stigende grad blive mere konkrete. Det påkalder sig selvfølgelig handling, for de fører til konflikter, de kan føre til øgede flygtningestrømme, og derfor er der nye diskussioner.

Løsningen er bl.a. tilpasning, men også at vi mere fordomsfrit tager en diskussion omkring f.eks. gmo, og hvordan vi i højere grad kan udvikle tørkeresistente afgrøder, for et af de store problemer er, at folk må flygte fra deres hjemby, hvor de har til huse, fordi det ganske enkelt ikke er muligt at fortsætte med landbrugsproduktion og man derved vil få fødevaremangel.

Det sammensat med en ret voldsom befolkningstilvækst de kommende år giver os den her problemstilling, hvor vi har et ansvar, men vi kan løse det, og det er mit håb, at der også i forbindelse med den aftale, vi forhåbentlig ser i København her om en måned, vil komme nogle klare bud, og at der vil komme finansiering til, at også de rige nationer, herunder Danmark, tager det ansvar, som ligger på os. Tak.

Kl. 10:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den radikale ordfører, og det er hr. Niels Helveg Petersen.

Kl. 10:49

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Lad mig starte med at sige tak til hr. Steen Gade og SF for at have stillet denne forespørgsel, som omhandler et meget vigtigt og vanskeligt emne. Det er godt, at Folketinget får mulighed for at diskutere det.

Jeg vil også gerne sige tak til udenrigsministeren for en virkelig god redegørelse, som jo både viser, hvor bred en vifte af initiativer der er i gang i det internationale samfund, og viser, hvor Danmark er engageret i disse bestræbelser. Jeg synes, det tegner et billede af, at Danmark gør en god indsats for at sikre, at spørgsmålet om klimaændringer og sikkerhed får den opmærksomhed, som emnet fortjener.

Jeg har også hæftet mig meget ved, hvad ministeren sagde om mødet i Ilulissat. Jeg synes, det var en virkelig god erklæring, der kom fra mødet, en erklæring, der kan være til stor hjælp i det fremtidige arbejde med at sikre stabiliteten i det område.

Diskussionen om det her er vigtig, men den er også svær, for vi ved jo ikke med stor sikkerhed, hvordan klimaforandringerne vil give sig udslag i sikkerhedsproblemer. Vi kan diskutere det, og det er vigtigt, men at vide det er svært. Men det er jo også det, der er svært, der er interessant, og derfor er det godt, at der er så stor opmærksomhed om temaet.

Jeg er enig i, at COP15 er et vigtigt trin på vejen. Det er meget vigtigt for forebyggelsen af klimaforandringerne; den vil jo for alvor kunne reducere risikoen for store sikkerhedsmæssige problemer.

Under SR-regeringen, som gik forud for denne regering, var vi i færd med at opbygge en global ramme. Vi havde fra radikal side foreslået, at der ved siden af udviklingsbistanden skal være en global

ramme til at finansiere indsatser for stabilisering, genopbygning og kapacitetsopbygning – nogle emner, der ikke direkte skal gå fra ulandsbistanden, som jo er fattigdomsbekæmpelse. Vi har et ønske om, at der netop skal være mulighed for at have ressourcer til at finansiere sådanne emner, som vedrører bl.a. klima og sikkerhed.

Vi ønsker os en sammentænkning af den danske indsats på det militære og det diplomatiske område og for udviklingsbistanden. For at vise, at vi også tager det alvorligt, vil jeg da gerne sige, at vores finanslovforslag også indeholder et beløb til øgede driftsmidler til udenrigstjenesten, fordi vi mener, at det også er en vigtig side af denne sag, at vi har mandskabsressourcer til at spille en rolle på områder som det her. Det kræver noget arbejde, det kræver mandskab og engagement, og vi mener, at der er så mange nye ting, som dansk udenrigstjeneste skal tage sig af, bl.a. det her, at vi altså også her stiller forslag om en styrkelse af Udenrigsministeriets muligheder.

Ved forsvarsforliget tog vi sådan set et godt skridt i retning af at påbegynde opbygningen af en global ramme. Ved forsvarsforliget afsættes der nu 160 mio. kr. til – som der står – at styrke og udbygge statens samlede evne til stabilisering, genopbygning og kapacitetsopbygning i konfliktområder. Vi tager dog her i hvert fald et interessant første skridt under denne regering i den retning. Men vi har ambitioner om, at vi skal videre med den globale ramme og nå op på ½ pct. af BNP ud over udviklingsbistanden, og vi foreslår konkret for dette år f.eks. en forøgelse af midlerne til dette felt på 400 mio. kr. årligt.

Vi er selvfølgelig også nødt til at tænke igennem, at indsatsen, diskussionen om klimaforandringerne og sikkerhed kommer til at kræve noget af os, også i form af ressourcer. Og jo før vi kommer i gang, jo større muligheder har vi for som nation at komme til at præge den her diskussion og præge de internationale indsatser.

Endnu en gang tak til ministeren for en rigtig god redegørelse. Den giver jo en god oversigt over, hvad der er i gang, og hvilken rolle Danmark spiller.

Kl. 10:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste er Enhedslistens ordfører, det er hr. Per Clausen.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det har jo indtil nu været en dejligt beroligende debat. Vi har godt nok nogle udfordringer – negative mennesker vil sikkert tale om problemer – men man kunne godt få indtrykket af, at der er styr på det. Der er et rigtig godt arbejde i gang i Danmark. Der foregår et rigtig godt arbejde i EU. Der foregår et rigtig godt arbejde i FN. Så man kan selvfølgelig rejse det spørgsmål, om der overhovedet er nogen grund til at forstyrre alt det her gode arbejde med en debat.

Når vi nu fra Enhedslistens side har været meget glade for, at SF tog det her initiativ til debat, er det vel, fordi man godt kan anskue situationen ude i verden som en anelse mindre beroligende, og man kan måske også betragte både Danmarks, EU's og måske endda også FN's indsats lidt mindre selvrosende.

Realiteten er jo, at de ting, vi i dag ser på globalt plan, er, at klimaforandringerne allerede er der og allerede sætter tydelige spor på livsvilkår for mennesker i Afrika, som trues eller rammes af tørke. Vi ser det i andre dele af verden, hvor oversvømmelser er med til at ødelægge livsbetingelserne. Vi kan vel også i en vis udstrækning konstatere, at der ikke er nogen grund til at tale om, at krige om råstoffer er noget, der vil komme i fremtiden – nej, de er her.

Selvfølgelig kan man i den sammenhæng altid diskutere, i hvilken udstrækning det hele hænger sammen med vores forbrug af de fossile brændstoffer og vores CO₂-udslip i den vestlige verden. Men at der er en sammenhæng, er der jo i Folketinget og blandt eksperter-

ne osv. næsten enighed om. Jeg vil sige, at jeg er glad for, at der er nogle, der er lidt uenige i det, for ellers blev det næsten nordkoreanske tilstande, og det skal vi ikke have.

Jeg synes, det er vigtigt at holde fast i, at den sammenhæng eksisterer, og hvis der er den sammenhæng, er man jo også enige i, at dem, der har et ansvar, et særligt ansvar, for at situationen er opstået, er de samfundssystemer, de mennesker, som lever i den rige del af verden. Her behøver man ikke lange historiske udredninger om kolonialisme og den slags. Man kan bare kigge rundt i verden og sige: Det er altså konsekvensen af den livsform, den produktionsform, vi har haft i den vestlige verden.

Dermed burde diskussionen om, at der er nogle, der skal betale ekstra for at løfte den opgave, det handler om, nemlig løse nogle af de klimaproblemer, der allerede eksisterer, være slut. Derfor er det bare så skuffende og så umådelig mærkeligt og verdensfjernt, når man ser de debatter, der foregår i EU, de debatter, der er foregået i Barcelona, om, hvordan man skal løse udfordringen med at skaffe finansiering til både at beskytte mod klimaforandringerne trusler i tredje verdenslande og sikre, at der kan komme en socialpolitisk udvikling, en økonomisk udvikling i de lande, uden at de skal op på det samme CO₂-udslip som os.

Det er jo ikke debatten om klimatopmødet, som er den, der er i centrum i dag, men jeg vil bare sige, at hvis man ikke engang er i stand til at løfte den opgave og skaffe de penge, der skal til det, er der jo ikke megen grund til at tro på, at det skulle blive meget bedre fremover.

Enhedslisten er jo med i det gode selskab her og stemmer for det forslag til vedtagelse, hvor man i hvert fald kan sige, at der ikke står noget i det, som er forkert, og det kan godt føre til noget godt. Det vil vi jo bl.a. diskutere i foråret, når der kommer den her redegørelse fra regeringen, og jeg vil sige, at Dansk Folkepartis indlæg i debatten jo nok bekræftede mig i, at der ikke stod noget direkte forkert i vedtagelsen. Hvad der driver Dansk Folkeparti til at støtte den her vedtagelse, kan man så undre sig over, men jeg synes ikke, at man skal være ked af, at mennesker stemmer på en måde, der måske er mere fornuftig end det, de siger, burde få dem til at gøre.

Så pointen er, at vi altså støtter det her forslag til vedtagelse og ser frem til, at der kan blive fulgt op på debatten til foråret, og at vi der måske kan blive en anelse mere konkrete om, hvad det er, vi skal gøre, selv om det selvfølgelig giver en vis risiko for, at Enhedslisten ikke længere er med i det gode selskab. Men vi vil indtil da søge at påvirke den her proces og sikre, at de beslutninger, vi kan træffe i foråret på baggrund af Udenrigsministeriets uden tvivl højt kvalificerede redegørelse, kan være nogle ting, der kan føre os fremad.

Kl. 10:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 10:59

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Man kan jo blive helt utryg ved, om det er et godt nok forslag til vedtagelse, når nu Enhedslisten stemmer for. Så må der være et eller andet galt med forslaget til vedtagelse. Det er jo første gang i lang tid, man ser Enhedslisten stemme for noget som helst, men de skal være velkomne. Det er altid rart at få fuld opbakning fra Folketinget, og derfor vil jeg også godt takke Folketinget for den brede tilslutning, og jeg kan da sige til hr. Per Clausen, at vi er konkrete. Som hr. Per Clausen garanteret ved fra Bertolt Brecht, som garanteret er en af hans favoritforfattere, så er sandheden jo konkret. Vi har altså også været konkrete i de ting, vi går og laver, og de ting, vi agter at lave.

Jeg synes også, som hr. Niels Helveg Petersen påpegede, at der er taget en masse konkrete initiativer. Men selvfølgelig skal det da fortsætte. Efter konferencen i København til december håber vi faktisk

at have fået basis for en masse konkrete tiltag, som også vil spille ind på sikkerhedsområdet, som jo ikke er hovedemnet, men som er en sidebegivenhed i december.

Når jeg har taget ordet her, er det jo ikke, fordi der var ret mange spørgsmål, for det var der faktisk ikke. Der var faktisk kun to, og de kom fra hr. Steen Gade. Det ene var om early warning, og der er det jo klart, at Danmark mener, at det er vigtigt – selvfølgelig, det gælder jo enhver ting, om det er trafikpolitik eller det er sikkerhedspolitik eller indenrigspolitik. Early warning, altså spørgsmålet om, hvor ulykkerne kan indtræffe, er jo vigtigt. Vi lavede jo også mellemøst- og afrikastudier for at gøre opmærksom på, at der her på grund af klimaet kan indtræffe nogle ulykker, som bliver meget, meget store.

Jeg nævnte fredsforhandlingerne, som jo indirekte bliver påvirket af, at søen pludselig er blevet mindre. Den grænse, man talte om i 2000, ligger nu et helt andet sted i forhold til søen og har skabt et nyt problem i forhandlingerne dernede. Så tingene kan opstå uventet. Derfor skal vi selvfølgelig udbygge vores viden om hvor, hvornår og hvordan. Det har vi gjort, det gør vi også via EU, og det fører vi ind i FN, sådan som vi gjorde i New York.

Men så er der spørgsmålet om Arktis vedrørende moratoriet. Det tror jeg faktisk at kyststaterne vil bede sig fritaget for, og jeg er helt sikker på, at vores grønlandske folketingsmedlemmer vil spørge, hvorfor de ikke skulle have lov til at udnytte de muligheder, der ligger, og som pludselig opstår. Der var en repræsentant i Tromsø, da vi havde møde i Arktisk Råd tidligere på året. Det var en meget klog mand, som var med som observatør – jeg sætter meget pris på ham – og han sagde: Når nu klimaforandringerne kommer, må de udnyttes på Grønland, for så kommer der endnu mere nedsmeltning. Så sagde jeg til ham: Ja, nu har de altså i 4.000 år ventet på nogle muligheder for at udvikle deres økonomi, så jeg synes, at så må hellere det land, som fremsatte forslaget, stoppe sin økonomiske udvikling for at give plads til den grønlandske. Så sagde han: Nå ja, nu har jeg forstået det. Så det forslag blev ikke genfremsat.

Derfor har moratorietanken ikke nogen gang på jorden. Det ville også være forkert. Og når man så sammenligner med Antarktis, vil jeg godt gøre opmærksom på, at det er et polarhav, vi har deroppe. Der gælder havretten, der gælder kyststaterne, der gælder den økonomiske zone, og man kan selvfølgelig kun udnytte områderne – og det er det, der skal ske på en bæredygtig måde osv. – inden for ens egne områder, indtil man har fået overdraget noget mere. Der er vi jo alle sammen enige om, at det kun kan ske via en FN-beslutning, og hvis man er uenig i den beslutning, må man gå til Haag og få en grænsedragning. Derfor vil jeg sige til hr. Steen Gade, at der ligger et de facto-moratorium i det, at man ikke udnytter de områder, man ikke har ret til, før man har fundet ud af, om man har ret til det. Men de øvrige har man jo ifølge havretten ret til.

Det fører så til næste spørgsmål om USA. Nej, de har ikke tilsluttet sig den, men min forståelse er, at de vil efterleve den, og jeg håber så sandelig også, at de underskriver den på et eller andet tidspunkt. Det er min vurdering, at de vil gøre det.

Det var de spørgsmål, jeg fik. Og så vil jeg bare konkludere med at takke for den meget brede opbakning, den meget brede tilslutning. Det er jo rigtigt, som hr. Niels Helveg Petersen sagde, at vi ikke ved, hvor sikkerhedsproblemerne opstår, men netop derfor er det også så meget desto vigtigere, at vi prøver at forudse, hvor de kan opstå, og i hvert fald gør, hvad vi kan, for at forhindre det uden at tro, at vi dermed kan forhindre alle ulykker her i verden, for det er der ingen der kan.

Kl. 11:03

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til udenrigsministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade.

(Ordfører for forespørgerne)

Steen Gade (SF):

Tak. Først til udenrigsministerens sidste besvarelse af mine spørgsmål om early warning – og jeg forstår på formanden, at de to engelske ord lige går an i dag, når vi nu har så mange svære danske ord i forslaget til vedtagelse – vil jeg sige: Når jeg har lagt vægt på early warning, er det jo selvfølgelig for at gå et skridt videre måske i forhold til det, udenrigsministeren svarede.

Det, jeg synes Danmark skal arbejde for – og den diskussion bliver vi jo nok ikke færdige med i dag – er at få lavet et systematisk early warning-system, som er knyttet til FN-systemet, og som løbende informerer relevante organer, herunder FN's Sikkerhedsråd, om, hvor vi kan forudse at der på grundlag af klimaændringer vil blive nogle problemer. Og jeg mener på en måde, at det er på næsten de samme områder, som vi i forvejen godt kunne se det på, og hvor vi jo heller ikke har et ordentligt, systematisk institutionelt early warning-system. Det kan vi komme tilbage til, da jeg kan høre, at udenrigsministeren måske ikke er klar til, kan man sige, at tage sådan et initiativ, men jeg ville rigtig gerne, at Danmark tog et sådant initiativ og prøvede at finde ud af, hvordan et sådant system kunne bygges op. For jeg mener, at det sådan set er en forudsætning for, at man kan gribe forebyggende ind i tide.

Til det andet om Arktis: Jeg hører nu, at udenrigsministeren siger, at det moratorium, som jeg spurgte om, findes i virkeligheden, i den forstand at man ikke må udnytte de steder, hvor man ikke har lavet en grænsedragning, og så kommer der jo i hvert fald det problem ind, at der er nogen, der leger lidt med tanken om at placere forskellige ting andre steder: flag og hvad det nu kan være på havbunden. Så det er jo i hvert fald vigtigt at have fokus på den del. Men så kommer vi jo til det store spørgsmål om USA, som ikke har tilsluttet sig havretskonventionen, og vil Danmark lægge pres på USA – det, vi nu kan? Vi er jo ikke altid kæmpestore, vi er oftere meget mindre, end vi selv tror. Men lige netop i den her diskussion har vi på grund af Grønland måske en vis position, som gør, at vi kunne lægge pres på USA, så det opfordrer jeg meget stærkt udenrigsministeren til at gøre.

Så har jeg lige et par svar til nogle ordførere og i øvrigt tak til ordførerne. Må jeg godt sige til hr. Lars Christian Lilleholt, at jeg er enig i, at vi er gode til vedvarende energi, men vi skal jo passe på, at vi ikke sådan går og overpraler, også ude i verden. Vi har en fordel lige nu, men vi er godt på vej til at blive overhalet, og det er, fordi vi måske godt kunne gøre os lidt mere umage, end vi faktisk gør; vi hviler jo på laurbærene, gamle laurbær.

Hr. Jeppe Kofod snakker om, at Danmark burde være med i den flok, der tager lederskab, og det er jeg enig i, og jeg håber og tror egentlig også, at det er det, udenrigsministeren mener, altså at vi skal tage lederskab på det her punkt.

Hr. Per Dalggaard har jeg snakket med om FN-sporet, og det ved jeg at der er kommet lidt mere klarhed over, men nok ikke nogen total klarhed.

Til hr. Niels Helveg Petersen vil jeg svare på det spørgsmål, han rejser om ressourcer, at jeg er helt enig. I SF er vi enige i, at der ud over ulandsbistanden er brug for en klima/miljøpulje. Vi havde jo faktisk sådan en pulje i 1990'erne, og derfor falder jeg ikke i svime over, at den her regering er forsigtigt i gang med at lave noget, der måske bare er 5-10 pct. af det, vi havde i 1990'erne. Det falder jeg ikke i svime over, men det er jo godt, at vi er en lille smule på vej. Vi havde det her på plads, da Anders Fogh Rasmussen tog over i 2001, og vi havde, kan man sige, lederskabet på det her område, og det er ikke, fordi jeg egentlig skal have sådan en slags efterkritik i den her debat, men jeg synes alligevel det skal siges, når der nu er pænt med selvros: Vi havde stået langt bedre også i den her diskussi-

on, hvis vi havde fortsat med den miljøstøtte, som vi havde før til udviklingslandene.

Til hr. Per Clausen: Tak for tilslutningen. Jeg tror faktisk, at det er en udmærket vedtagelse, vil jeg sige til Enhedslistens ordfører, men jeg er da enig i, at vi skal langt videre, og jeg føler mig faktisk rimelig sikker på, at vi, når både hr. Per Clausen, regeringen og vi andre stemmer for det her, faktisk vil få en hel del ud af den redegørelse; det var i hvert fald det, jeg fik ud af udenrigsministerens tale og svar.

Kl. 11:08

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så har udenrigsministeren bedt om en kort bemærkning, og inden den kommer, skal jeg lige oplyse, at når jeg ikke har grebet ind mod de senere mange ganges brug af det engelske udtryk *early warning*, er det, fordi netop hr. Steen Gade, første gang han brugte det, meget omhyggeligt oversatte det med tidlig advarsel. Men ellers er det rigtigt, at når man anvender udenlandske udtryk, hvad enten de er kinesiske og engelske, skal de af hensyn til os, som ikke er så gode til engelsk, men kun til kinesisk, oversættes.

Så er det udenrigsministeren, værsgo.

Kl. 11:09

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil kalde det forvarsel. Vi har et godt gammelt dansk ord for det, der hedder forvarsel, så vi kan jo faktisk bare sige forvarsel. Så vil jeg så bare oplyse hr. Steen Gade om, at forvarsel om klimaforandringerne faktisk indgår som en del af klimaforhandlingerne. Så det er der. Det, der er tale om her, er et forvarsel omkring de sikkerhedsmæssige uroområder, f.eks. fødevaremangel, hvor FAO så skal give os et forvarsel til at være klar, hvis f.eks. det sker i Afrika, og UNHCR i forbindelse med flygtningestrømmene. Så det er der.

Men så var der et spørgsmål til mig. Det var om USA og Havretskommissionen. USA har tilsluttet sig Ilulissaterklæringen. Det betyder så også, at flag, uanset hvor det plantes, ikke spiller nogen som helst rolle, uanset hvad man måtte hævde. Som Ruslands udenrigsminister sagde: Når folk bestiger Kilimanjaro, sætter de jo også et flag, men det betyder jo ikke, at de ejer Kilimanjaro. Så det skal mere tages som en hyggelig spøg fra kaptajnens side.

Men USA har tilsluttet sig Ilulissaterklæringen. Det betyder så også, at havretten gælder, men det er da klart, at jeg, hver eneste gang jeg har mine bilaterale samtaler i bred forstand med den amerikanske udenrigsminister, når vi går hele paletten rundt, så da også opfordrer til, at de tilslutter sig Havretskommissionen. Det ville jo gøre det noget lettere, og mit indtryk fra Amerika er altså også, der er stor vilje til det, men det er bare ikke sket endnu. Men nu får vi se.

Kl. 11:10

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til udenrigsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingerne sluttet.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere nævnt først finde sted på tirsdag.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til klima- og energiministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om de aftaler, der er indgået med Færøerne og Grønland forud for forhandlingerne om den nye klimaaftale, der skal vedtages på COP15 i december 2009?

Af Høgni Hoydal (TF) og Juliane Henningsen (IA).

(Anmeldelse 07.10.2009).

Kl. 11:10

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 10. november 2009.

Vi skal først have en begrundelse for forespørgslen, og den gives af ordføreren for forespørgerne, og det er hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:11

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Høgni Hoydal (TF):

Der er 5 uger, til den her by fyldes med toppolitikere fra både regeringsside og parlamentarikerside, ngo'er, gæster, presse osv. til COP15-klimatopmødet i København. Vi ønsker Danmark, den danske regering og ikke mindst klimaministeren meget held og lykke med den store opgave at få en ny fremtidsafgørende global klimaaftale i hus.

Men langt fra København, midt i orkanens øje, midt i isens færden og nedsmeltning, på vejrgudernes tumleplads og midt i klimamændringernes levende virkelighed, bor der to folk, som lever i moderne samfund, men samtidig i og med naturen og klimaet, som jo har alt mulig indflydelse på al virksomhed, erhverv, transport og fremtidsmuligheder i både Færøerne og Grønland.

Disse to folks repræsentanter sidder ikke med ved bordet i København til december og har ikke hidtil haft nogen reel plads på dagsordenen. Vi ønsker ikke at stå som tilskuere til forhandlinger og afgørelser om vores egen fremtid. Vi ønsker selv at tage et bindende ansvar, sætte vores egne mål ud fra egne forudsætninger og deltage synligt og bindende i de internationale aftaler.

Nu hvor der altså kun resterer 5 uger til topmødet, har vi stillet denne forespørgsel til klima- og energiministeren om, hvordan forhandlingerne går med det færøske og det grønlandske landsstyre, og med Færøernes og Grønlands deltagelse i en ny global klimaaftale. Hvor langt er man kommet?

Vores ønske med forespørgslen er samtidig, at vi ønsker Folketingets partiers støtte til to enkle meget enkle principper, som der er bred enighed om i Færøerne og Grønland, nemlig at man mellem den danske regering og de to landsstyre forhandler en aftale på plads før COP15-mødet med det formål, at der i en ny aftale synligt kan indsættes de færøske og grønlandske klimamål, så vi selv har en forpligtelse, og så det klart fremgår af aftalen, hvilke bindinger Færøerne og Grønland hver især påtager sig.

Kl. 11:13

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det klima- og energiministeren.

Kl. 11:13

Besvarelse**Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):**

Først tak til hr. Høgni Hoydal for de gode ønsker. Dem kan vi få god brug for. Det er dejligt at vide, at der er opbakning generelt.

Lad mig begynde med at understrege, at regeringen finder det vældig positivt, at både Grønland og Færøerne så klart udtrykker ønske om at være en del af en kommende klimaaftale. Det viser i sig selv en vilje til at bidrage til bekæmpelse af klimaforandringerne. Det har man også på anden måde vist – fra Færøerne side jo bl.a. ved at fremlægge en omfattende klimaplan. Det synes jeg er utrolig positivt.

Regeringen har igennem lang tid haft en tæt dialog med både Grønland og Færøerne om mulighederne for, at de kan indgå i en kommende klimaaftale og selvfølgelig indgå med de udgangspunkter, Færøerne respektive Grønland nu engang har.

Der har fra både grønlandsk og færøsk side været et stærkt ønske om, at der allerede inden COP15 kunne foreligge en klar aftale om rigsfællesskabets deltagelse i en ny klimaaftale. Det er også det, som ordføreren for forespørgerne her giver udtryk for. Her har regeringen så tilkendegivet, at det *kan* vise sig vanskeligt at indgå en sådan egentlig og endelig aftale mellem Danmark, Færøerne og Grønland, før vi kender indholdet af en kommende international klimaaftale.

Det betyder jo ikke, at der ikke skal være tæt dialog, og det er der, men jeg kan bl.a. henvise til situationen, dengang man lavede Kyotoaftalen. Kyotoaftalen blev som bekendt indgået tilbage i 1997. På daværende tidspunkt ønskede Færøerne ikke at være omfattet af Kyotoaftalen, men det gjorde Grønland. Først i 2001 blev der indgået en aftale mellem den grønlandske og den danske regering om betingelserne for Grønlands deltagelse. Vi er helt enige om, at der helt bestemt ikke behøver gå så lang tid denne gang. Regeringen vil være meget indstillet på at få de nødvendige foranstaltninger inden for rigsfællesskabet på plads, og vi er helt indstillet på, at det skal ske så hurtigt som muligt.

Vi ved også, at både Grønland og Færøerne har defineret deres præmisser for at deltage i en kommende klimaaftale. For Færøernes vedkommende kan jeg forstå, at den fremlagte klimastrategi, der nu har været til første behandling, vil udgøre Færøernes udspil til en international aftale, og jeg forstår, at den rummer et reduktionsmål på 20 pct. i 2020 i forhold til 2005. Det tager vi selvfølgelig ad notam.

For Grønlands vedkommende har man givet udtryk for, at man ønsker en betydelig erhvervsudvikling, bl.a. inden for minedrift, inden for aluminiumsindustri og på længere sigt, om det er muligt, også inden for olieudvinding, og vi ved alle sammen, at der her er tale om nogle industrier, som er meget CO₂-belastende. Grønlands præmis for deltagelse i en ny klimaaftale er, at der i tilfælde af den ønskede industriudvikling skal være mulighed for at øge udledningerne. Det hører dog med til billedet her, at selv i den bedste af alle verdener, forstår jeg også på den grønlandske landsstyreformand, Kuupik Kleist, vil der jo altså gå rigtig mange år selv i det bedste scenario, inden man vil kunne forvente, at det udløser mere CO₂-udledning. Så det skal vi i hvert fald have med i det samlede billede.

Grønland har også fortsat en betydelig manko i forhold til opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af Kyotoprotokollen for 2008-2012, men her forstår jeg, at det grønlandske Landsting diskuterer Grønlands klimaplan. Jeg tror, det allerede er i næste uge, det er i hvert fald, ifølge det oplyste, i den her efterårssamling.

Med udgangspunkt i de præmisser og med udgangspunkt i princippet om, at forurenere betaler, arbejder regeringen for at inddrage Grønland og Færøerne så tæt som muligt i forhandlingerne. Vi undersøger alle de muligheder, der måtte være, også dem, der implicere

rer andre lande, med hensyn til hvordan de gør med sådan nogle oversøiske områder. Er der nogle særlige muligheder der, man kan efterforske, så kigger vi også på det.

Jeg nævnte før princippet om, at forurenere betaler, og det er selvfølgelig et rigtig vigtigt element, også i en kommende klimaaftale. Det er jo i det hele taget en hovedhjørnesten i dansk miljøpolitik og har været det i mange år. Det er også noget, som jeg forstår vi har været enige om, så det er selvfølgelig også vigtigt, at det gælder i forhold til Færøerne og Grønland.

Med hensyn til selve forhandlingerne har Grønland og Færøerne en stående invitation – og det har de haft rigtig længe – til at deltage i den danske forhandlingsdelegation til møderne, og jeg synes, det er utrolig positivt, at både Færøerne og Grønland har haft delegerede med til forhandlingerne i Barcelona i den her uge. Jeg er helt sikker på, at det, at de deltager, også giver både Færøerne og Grønland mulighed for at fremføre deres synspunkter i forhold til andre landes delegationer, og det er selvfølgelig en helt naturlig ting, at vi der har alle dele af rigsfællesskabet repræsenteret i den danske delegation.

Herudover har den grønlandske landsstyreformand og jeg selv i fællesskab været værter for et meget vellykket forhandlingsmøde, den såkaldte Grønlandsdialog, tilbage i juli måned.

Med hensyn til spørgsmålet om tilknytning til en kommende klimaaftale kunne en mulighed være det, jeg nævnte kort lige før, med en særlig bestemmelse for oversøiske områder. Klima- og Energiministeriet er i fuld gang med at undersøge, om der blandt andre EU-lande med oversøiske territorier – Frankrig, Storbritannien og Holland – er basis for fælles initiativer. Det er ikke noget, der er særlig enkelt, men det gør jo ikke, at vi skal opgive det. Derfor er der altså tæt kontakt til de regeringer, jeg lige har nævnt, for at se, om der er nogle muligheder der.

Jeg skal også nævne, at der er indgået konkrete aftaler med Grønland og Færøerne om side events i forbindelse med COP15. Grønland deltager aktivt i en fælles arktisk side event, og Færøerne har fået mulighed for at organisere en side event med fokus på klimaforandringernes indflydelse på oceanerne. Det er sådan, at hvert land har en mulighed for at organisere to side events, og der har Danmark altså klart prioriteret, hvilke ønsker Grønland og Færøerne havde.

Jeg vil gerne slutte af med at bekræfte, at regeringen i de kommende ugers forhandlinger fortsat vil være meget opmærksom på at identificere og udnytte muligheder for, at Færøerne og Grønland kan indgå i den aftale, der laves i København, og på grundlag af de præmisser, jeg har beskrevet. Vi forstår godt ønsket, og vi gør, hvad vi kan for at imødekomme dem. Jeg tror, at vi skal acceptere med hinanden, at det godt kan være svært at få alle detaljerne på plads, før vi faktisk ved, hvad det er for en slags aftale, der indgås i København, og hvad forpligtelserne til Danmark, til EU og til andre er.

Men der er en rigtig god dialog mellem Færøerne og Danmark og også mellem Grønland og Danmark, og den skal vi fortsætte i en så stærk form som overhovedet muligt både op til COP15 og efter COP15.

Kl. 11:21

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ministeren. Så er det igen ordføreren for forespørgerne, og det er hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:21

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Høgni Hoydal (TF):

Frem for alt tak til ministeren for besvarelsen. Jeg skal komme lidt nærmere ind på nogle af de ting, ministeren nævner i sin besvarelse.

Men først vil jeg sige, at der er en færøsk geograf, som engang fik en bunden opgave med at finde to andre steder på kloden, der lignede Færøerne præcis med hensyn til klima, geografi osv. osv. Han vendte tilbage et halvt år efter og sagde, at han havde fundet to andre steder på kloden, der præcis lignede Færøerne på alle områder. Der var bare én forskel, sagde han, og det er, at i Færøerne bor der mennesker. Den samme historie gælder også for Grønland.

Grønland og Færøerne er jo i hele klimadebatten et enormt område, selvfølgelig specielt Grønland, der er 40 gange større end Danmark, mens Færøerne kun er to gange større, når vi tager territoriet med, og det er to områder, der ligger i brændpunktet, når det gælder klimaændringer. Interessen for Nordatlanten og Arktis øges jo, for hver dag der går, og her mærkes klimaændringer jo helt konkret: i Grønland synligt, og i Færøerne på vores naturressourcer, altså vores levende ressourcers udvikling og vores økologiske muligheder for at drive moderne samfund.

Derfor er det soleklart, at det er i vores interesse at være aktive deltagere i en global klimaaftale, ikke bare for vores egen skyld, men at deltage i den globale binding, det er at få lavet en aftale for fremtiden, der kan ændre den nærmest katastrofale udvikling, der står som et scenario i øjeblikket. Fra Færøernes side har vi så gjort det, at vi har vedtaget, som ministeren nævnte det, en færøsk klimapolitik, som siger, at vi skal mindske vores udslip af CO₂ med 20 pct. frem til 2020. Vi var desværre ikke med i Kyoto, men prøver så at indhente det forsømte, og det er så udspecificeret på de sektorer i samfundet, som i dag er grundlaget for vores moderne samfund – altså alt fra fiskerflåden til de enkelte husholdninger, til transport og til elproduktion. I vores klimapolitik er der også et mål om, at vi i 2020 skal have 75 pct. af vores elproduktion baseret på grøn energi.

I alle de her klimaændringer, der jo foregår i Arktis og Nordatlanten, afdækkes der jo også helt nye muligheder både til energi og også til nye, kan man sige, levende ressourcer og nye råstoffer, som der vil blive fokuseret meget på, også af resten af verden.

Måske mere for Grønland, men også for Færøerne er det jo også vigtigt, at når vi sætter vores klimamål, må de være baseret på, hvad vi selv kan håndtere ud fra vores nuværende samfundsstruktur, mens den øgede virksomhed på vores territorium, der kan komme af, at multinationale virksomheder inden for olie, mineraler osv. kommer til at operere på vores område, selvfølgelig ikke kan gå af vores kvote.

Vores ønske med den her debat og vores ønske med forespørgslen til klimaministeren er egentlig bare at få konstateret, at Færøerne og Grønland ønsker at deltage aktivt og synligt i en ny global klimaaftale. Skal det kunne gøres, må en aftale selvfølgelig indgås før COP15, og med den udvikling, der ligger i kortene, hvor det ser ud til at blive mere en politisk aftale end en juridisk bindende aftale, burde det heller ikke være noget problem, at Færøerne og Grønland fremgår synligt med egne klimamål i en ny international aftale. Fordelene ved det er, at det både lægger en binding på selv, og at vi dermed også tager et globalt ansvar, når vi er nævnt i aftalen. Jeg kan ikke se nogen forhindringer for, at det skulle kunne gøres.

Så vores opfordring er stadig væk, at man forsøger at afklare det her før topmødet i december, altså får en aftale hver især for Grønland og for Færøerne, og at man i den nye aftale direkte nævner henholdsvis de færøske og de grønlandske klimamål i aftalen. Derfor vil jeg på vegne af Den Nordatlantiske Gruppe og Enhedslisten fremsætte det her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer:

- at Nordatlanten og Arktis globalt udgør et af de største geografiske områder, der rammes af klimaændringernes konsekvenser,

- at konsekvenserne af klimaændringer i høj grad vil ændre de nordatlantiske og arktiske levevilkår, erhvervsstrukturer, transportmuligheder og infrastruktur, mulighederne for fornybar energiproduktion, bæredygtig udnyttelse af levende ressourcer, multinationale investeringer og kapløb om efterforskning af nye ressourcer m.v.,
- at Færøerne og Grønland hver især har behov for at indgå i en ny global klimaaftale med egne mål og midler, der baseres på de grundlæggende og ændrede vilkår i landene.

Folketinget opfordrer derfor regeringen til at forhandle en aftale på plads med henholdsvis Grønland og Færøerne før COP15-topmødet i København, der sikrer, at der sættes fokus på vilkårene i Arktis og Nordatlanten, samt at Færøerne og Grønlands egne klimamål og – bindinger klart fremgår i en ny global klimaaftale.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 6).

Kl. 11:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Folketinget konstaterer:

- at Nordatlanten og Arktis globalt udgør et af de største geografiske områder, der rammes af klimaændringernes konsekvenser,
- at konsekvenserne af klimaændringer i høj grad vil ændre de nordatlantiske og arktiske levevilkår, erhvervsstrukturer, transportmuligheder og infrastruktur, mulighederne for fornybar energiproduktion, bæredygtig udnyttelse af levende ressourcer, multinationale investeringer og kapløb om efterforskning af nye ressourcer m.v.,
- at Færøerne og Grønland hver især har behov for at indgå i en ny global klimaaftale med egne mål og midler, der baseres på de grundlæggende og ændrede vilkår i landene.

Folketinget opfordrer derfor regeringen til at forhandle en aftale på plads med henholdsvis Grønland og Færøerne før COP15-topmødet i København, der sikrer, at der sættes fokus på vilkårene i Arktis og Nordatlanten, samt at Færøerne og Grønlands egne klimamål og – bindinger klart fremgår i en ny global klimaaftale.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 6).

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Så er det Venstres ordfører, og det er hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 11:28

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det. Tak til klima- og energiministeren for redegørelsen, som vi bakker et hundrede procent op. Vi glæder os også meget over den interesse, der er på både Grønland og Færøerne for klimaforandringerne og for den debat, der er i begge områder for at gøre noget ved klimaforandringerne. Det er også en ganske naturlig interesse, for det er jo områder, som er stærkt berørt af klimaforandringerne, og derfor er der også en naturlig interesse i at gøre noget for at forhindre dem.

På Færøerne betyder en stigende temperatur i havet, at der er færre fisk, og på Grønland medfører ændringerne i temperaturen jo, at gletsjerne begynder at smelte. Det ændrer på leveforholdene, og det er en meget alvorlig sag. Jeg forstår ganske udmærket, at der er en stor interesse her.

Der er også i begge lande interesse for at indgå en aftale med Danmark om indsatsen for at reducere udledningerne inden COP15, men det er jo ikke muligt at lave en aftale, før vi kender resultatet af klimatopmødet og resultatet af, hvad der sker i de forhandlinger, der er her. Derfor er man nødt til at vente med at indgå en aftale, indtil COP15 er overstået, og jeg forstår på klima- og energiministeren, at man er indstillet på at indgå en aftale, så hurtigt som muligt herefter.

Der er også særlige interesser om det her. På Grønland er der spørgsmålet om erhvervsudvikling, olieudvinding og -indvinding, minedrift osv., som jo også skal være en del af en aftale, således at grønlænderne får mulighed for at udvikle sig erhvervsmæssigt i de kommende mange år. På Færøerne står det her også højt på den politiske dagsorden. De færøske partier har som før omtalt indgået en meget ambitiøs klimaafnede: 20 pct.s reduktion i 2020 og en opfølgning hvert andet år for at følge med i, hvordan det går med at nå indsatsen. Det er et meget, meget flot stykke arbejde, der er lavet på Færøerne, og det venter vi os ganske meget af. Der er en positiv vilje både på Grønland og på Færøerne, og det skal ikke skorte på en dansk indsats i forhold til at følge op på det.

Vi støtter også, at både Færøerne og Grønland er synlige i forbindelse med klimatopmødet; man får mulighed for at synliggøre netop de problemstillinger, der er i de to områder over for verdens befolkninger.

På vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, SF, De Konservative, De Radikale, Edmund Joensen (SP) og Doris Jakobsen (SIU) vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»På baggrund af klima- og energiministerens besvarelse af forespørgsel F 5 konstaterer Folketinget, at det er positivt, at Grønland og Færøerne ønsker at indgå i en kommende klimaafnede og dermed yde en aktiv indsats for at bekæmpe de menneskeskabte klimaforandringer.

Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at sikre aktiv inddragelse af det grønlandske landsstyre og det færøske landsstyre i forhandlingerne om en klimaafnede og til hurtigst muligt at indgå en aftale med Færøerne og Grønland om deres respektive klimamål i forbindelse med en international klimaafnede.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 7).

Kl. 11:32

Formanden:

Det af hr. Lars Christian Lilleholt oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:32

Høgni Hoydal (TF):

Tak til Venstres ordfører for et positivt indlæg.

Jeg forstår godt, at det kan være problematisk – også med Danmarks rolle som ledende i forhandlingerne – at indgå en aftale med Færøerne og Grønland; det kan måske lidt virke som et forstyrrende element i den sammenhæng. Men jeg vil spørge Venstres ordfører, og nu taler jeg på Færøernes vegne: Ønsket er jo, at vores klimamål kommer til at være med i en ny aftale, og hvordan skal de mål kunne komme med i en ny aftale, hvis aftalen ikke indgås mellem Danmark og Færøerne før topmødet? Det er derfor, der er lagt vægt på fra færøsk side – og her taler jeg også for den færøske regering – at man får det her afklaret før, så det kan komme med i de forhandlinger, der kommer til at foregå i december, og dermed kan komme med i aftalen på en eller anden måde. Så jeg vil spørge Venstres ordfører: Forstår han det synspunkt, at hvis man ikke får aftalen før, bliver det svært at få noget synligt i den kommende globale aftale?

Kl. 11:33

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:33

Lars Christian Lilleholt (V):

Det synspunkt forstår vi godt, men det er nødvendigt at kende den samlede aftale, før der kan indgås en aftale med Grønland og Færøerne om deres indsats. Det bliver jo en del af rigsfællesskabets samlede indsats.

Kl. 11:33

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:33

Høgni Hoydal (TF):

Jeg må sige, at vores interesse jo egentlig er meget klar, og jeg kunne forestille mig, at det også ville være i Danmarks interesse, at man får det her afklaret med Færøerne og Grønland, som jo har sine egne mål og specielle forudsætninger for at deltage, før en aftale laves. Jeg synes, det ville være meget uheldigt, hvis man efter en aftale, der forhåbentlig indgås i december, så skal til at strides mellem Danmark, Grønland og Færøerne om, hvordan man skal fordele den her pulje, som åbenbart bliver – kan man sige – det danske riges pulje. Så ville det ikke også være i Danmarks interesse at få det her afklaret, så Danmark ikke skulle strides med vores synspunkter, men det var afklaret og stod i aftalen, og så kunne Danmark ligesom frit røgte sine egne interesser uden at blive involveret i nogle stridigheder?

Kl. 11:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:34

Lars Christian Lilleholt (V):

Med den gode vilje, der er på Grønland og Færøerne, tvivler jeg stærkt på, at vi kommer til at strides om det her. Jeg fornemmer en meget, meget massiv opbakning både fra Grønland og fra Færøerne om det her, og derfor er jeg sikker på, at der efter klimaafneden kan laves en aftale mellem Grønland og Færøerne og Danmark om reduktioner i CO₂.

Kl. 11:35

Formanden:

Der er kommet – jeg havde nær sagt – en forsinket kort bemærkning til hr. Lars Christian Lilleholt fra fru Anne Grete Holmsgaard. Værsgo.

Kl. 11:35

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes, at hr. Lilleholt virker unødigt skarp. Færøerne har besluttet et klimamål, som er minus 20 pct. inden 2020. Og når hr. Lilleholt så henviser til, at vi jo ikke kender den endelige klimaafnede i København i december, ligger der så i det, at det er Venstres holdning, at det mål skulle ændres? Skulle det sættes op, eller respekterer Venstre, at det faktisk er et flot mål, som Færøerne har sat sig?

Kl. 11:36

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:36

Lars Christian Lilleholt (V):

Vi respekterer i allerhøjeste grad Færøernes mål, som er meget visionært, og det takker vi mange gange for. Og vi takker også for de indmeldinger, der er kommet fra Grønland. Der er en god og en positiv vilje. Jeg har ikke forsøgt på at være skarp i dag, men derimod har jeg vist god vilje i forhold til både Færøerne og Grønland.

Formanden:

Fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 11:36

topmødet end dem, hr. Lars Christian Lilleholt måske kan forestille sig.

Jeg tror, at det vel nok er en af grundene til, at der kommer den her forespørgselsdebat og det forslag fra Den Nordatlantiske Gruppe. Det er vel, at man lige præcis føler den usikkerhed.

Kl. 11:38

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg er glad for, at hr. Lilleholt siger, at han ikke har prøvet at være skarp. Jeg hørte det sådan. Men det har jeg så hørt på en forkert måde, det er fint.

Men jeg forstår hr. Lilleholt sådan, at det er Venstres holdning, at man siger: Ja, det er det, som Færøerne har sagt, de 20 pct., som vil være det, der vil være en del af en aftale med Danmark. Og så håber vi selvfølgelig på, at Grønland også kommer med meget hurtigt.

Jeg ville bare sikre mig, at der ikke bag ved det her lå en eller anden formodning om, at hvis Danmark skal have et 30-procents-mål, så skal Færøerne også have et skrapere mål.

Kl. 11:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:37

Lars Christian Lilleholt (V):

Det ligger ikke umiddelbart for. Vi er meget positive over for den målsætning, der er kommet fra Færøerne, og det kommer til at indgå i den samlede danske indsats.

Kl. 11:37

Formanden:

Så er der også kommet et ønske om en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:37

Per Clausen (EL):

Det er, fordi jeg synes, at det bliver en smule forvirrende. For jeg kan forstå på hr. Lars Christian Lilleholt, at man ingen aftale kan lave med Færøerne før topmødet, fordi vi ingen aftale kan lave, før vi ved, hvordan resultatet bliver. Men samtidig med det siger hr. Lars Christian Lilleholt, at man vil respektere de beslutninger, Færøerne allerede har truffet, og at man ikke har tænkt sig at lave om på dem.

Hvis man har lagt sig fast på, at Færøernes beslutninger er gode nok, hvorfor kan man så ikke indgå en aftale om det?

Kl. 11:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

Lars Christian Lilleholt (V):

Fordi vi afventer den samlede klimaaftale til december, og før da mener vi ikke, at det vil være fornuftigt at indgå en aftale med Grønland og Færøerne. Vi noterer selvfølgelig med tilfredshed de meldinger, der ikke mindst er kommet fra Færøerne, om en politisk vilje til at ville noget på det her område.

Kl. 11:38

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 11:38

Per Clausen (EL):

Så synes jeg jo bare, at det stadig væk er helt uklart, om hr. Lars Christian Lilleholt mener, at man fra dansk side vil respektere de beslutninger, der er truffet på Færøerne, eller om det godt kan blive lavet om efter topmødet, hvis de når frem til nogle andre resultater på

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

Lars Christian Lilleholt (V):

Vi respekterer til fulde Færøernes indstilling og bakker meget kraftigt op bag det. Jeg ved også, at der er en god dialog mellem klima- og energiministeren og både Grønland og Færøerne om at sikre en ambitiøs aftale.

Kl. 11:38

Formanden:

Så har jeg ikke registreret flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Lars Christian Lilleholt. Og så er det fru Mette Gjerskov som ordfører.

Kl. 11:39

(Ordfører)

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til fru Juliane Henningsen og hr. Høgni Hoydal for, at vi nu får lejlighed til at få den her debat under forespørgslen netop om en aftale med Færøerne og Grønland om klima.

Når vi taler om klimaet, er det jo afgørende vigtigt, at vi ikke kun taler om Danmark, men om hele riget. Klimaforandringerne rammer alle verdens lande, men både Færøerne og Grønland er jo særlig udsat. Jeg tror næsten, at hr. Høgni Hoydal selv sagde det, jeg har stående på mit talepapir, nemlig at det jo er to folk, som om nogen på den her klode lever med, i og af naturen. Færøerne og især Grønland spiller samtidig en kæmpe rolle i bevidstheden hos mennesker i hele verden – mennesker, der kæmper for klimaet. Jeg tror, at de fleste verden over har et billede på nethinden af en isbjørn på en smeltende isflage, det er i høj grad blevet et symbol på hele klimakampen. Jeg har selv stået på indlandsisen og tog et billede af mine fødder. At stå der på den kæmpe isterning og lytte, først kan man kun høre vinden, så kan man høre en lille rislen, det kunne jeg i hvert fald, af isen, der smeltede, så får man lidt en fornemmelse af, hvad det er for nogle kræfter, der er på spil. Derfor er det jo også vigtigt at sige, at det er hele kongeriget Danmarks troværdighed, der er på spil, når vi til december inviterer verden på besøg i København til det vigtigste internationale møde, der vel nogen sinde har været afholdt i Danmark. Derfor er det også vigtigt, at vi i samarbejde og fordragelighed kan nå frem til en holdbar løsning på vores internationale forpligtelser i forbindelse med COP15 – forpligtelser, der er ambitiøse, og som samtidig tager udgangspunkt i vores forskellige udviklingsbehov. Det er vigtigt, at vi alle opstiller klimamål, at vi arbejder vedholdende og aktivt for at opfylde målene, og at vi holder hinanden fast på vores løfter.

Vi Socialdemokrater står bag forslaget til vedtagelse, og vi ser frem til en snarlig ambitiøs klimaaftale, både for verden og inden for vores eget rige.

Kl. 11:41

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal (TF):

Tak til fru Mette Gjerskov fra Socialdemokraterne for en meget positiv tale også.

Jeg vil vende lidt tilbage til det her med, hvordan vi kan sikre det mål, som også fru Mette Gjerskov har fremlagt her, altså at vi i fællesskab er med til at tage det ansvar, som der er. Er fru Mette Gjerskov med på den tanke, at hvis ikke vi får det her afklaret før COP15, er det meget svært at se, hvordan Færøerne og Grønland kan indgå i en global aftale? Det lyder lidt, som om man laver en aftale på vegne af hele kongeriget, og bagefter finder man så ud af fordelingen. Skal man forstå det mål sådan, at vi ønsker, det her bliver afklaret før, så det direkte kan stå nævnt i en aftale, f.eks. hvilke mål Færøerne har?

Formanden:

Ordføreren.

Mette Gjerskov (S):

Man kan sige, at jeg udmærket godt kan forstå, at Færøerne har et ønske om at få vist verden den store indsats, som jo faktisk gøres på Færøerne, og at få vist det færøske ambitionsniveau, som jo virkelig er højt. Men kongeriget Danmark indgår jo en fælles aftale i december, forhåbentlig en ambitiøs aftale, og der er vi jo heller ikke sikre på, at Danmark står nævnt særskilt, for vi forhandler jo også som Europa.

På samme måde kan man sige, at vi jo skal gøre alt, hvad vi kan, for at understrege, at netop Færøerne gør en kæmpe indsats på klimaområdet og skal have mulighed for at fremføre det ved alle lejligheder. Men selve aftalen er jo en, som kongeriget indgår.

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal (TF):

Jeg deler nu ikke helt den opfattelse, at det skal være så svært at kunne indgå en aftale, der også specifikt nævner Færøerne og Grønland. Det kan vi vende tilbage til.

Jeg vil lige drage Grønland frem igen. Som jeg har hørt den danske debat, tror jeg, at man lidt har misforstået noget vedrørende den grønlandske holdning til klimamålene, for det lyder, som om Grønland godt vil have mulighed for at forurene langt mere. Det, de egentlig siger fra Grønlands side, er bare, at de gerne vil sætte mål for deres nuværende sektorer i samfundet, men på grund af klimaændringerne er der også en utrolig stor interesse for at have øget aktivitet i det enorme område, som Grønland og Arktis er. Så siger Grønland: Det kan vi da ikke tage af vores kvote, for så kan man slet ikke leve i Grønland, for hvis man laver to store multinationale virksomheder, er der ikke noget tilbage til dem, der skal leve der.

Så er Socialdemokraterne også med på det, nemlig at man selvfølgelig må have det perspektiv in mente, når man laver en aftale?

Kl. 11:44

Formanden:

Ordføreren.

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil med det samme sige til hr. Høgni Hoydal, at det er vi Socialdemokrater fuldstændig opmærksomme på. Det er faktisk også derfor, at jeg netop siger i min tale, at de forpligtelser, vi skal påtage os,

Kl. 11:42

både skal være ambitiøse og samtidig tage udgangspunkt i vores forskellige udviklingsbehov. Det gælder for Grønland, det gælder for Færøerne, det gælder for alle lande i verden, der skal være med i en international klimaafale. Vi har jo ikke de samme reduktionsmål. Vi stiller ikke de samme krav til Kina og Indien, som vi stiller til USA eller til os selv. Derfor er udgangspunktet for en aftale selvfølgelig, at man tager hensyn til det.

Men det er jo samtidig vigtigt, at vi kan vise verden, at det rent faktisk er ambitiøst, og at man gør sig nogle anstrengelser også i Grønland for at reducere udslippet. Vi kan jo ikke bede hele verden om at passe på isbjørnene, hvis Grønland ikke selv gør det. Så det, jeg mener, er, at der selvfølgelig skal tages udgangspunkt i det udviklingsbehov, der er i det enkelte land.

Kl. 11:46

Formanden:

Tak til fru Mette Gjerskov. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det hr. Henrik Brodersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:46

(Ordfører)**Henrik Brodersen (DF):**

Jeg vil starte med at sige, at vi ligger meget på linje med de foregående ordførere og i særdeleshed med ministeren. Når vi ligger på linje med dem, er det, fordi vi også har den indfaldsvinkel til det, at vi vil stå inde for, at der her til december skal laves en god aftale og en aftale, der også kommer til at omfatte Grønland og Færøerne.

Det skal være en aftale, der lige netop tilgodeser de specielle forhold, der er på Grønland og Færøerne. For Grønlands vedkommende ser vi ikke nogen grund til at belaste den enkelte fanger eller fisker med kvotebestemmelser, så de ikke kan komme på havet i deres fiskerbåde, når tid er.

Vi vil til gengæld heller ikke stå i den situation, at Grønland, når de får en stor aluminium- og olie- og gasproduktion, så fra verdenssamfundet får en blankocheck til at udlede CO₂ i en lind strøm.

Der gælder lidt det samme for Færøernes vedkommende. Der er også en hel masse, der tyder på, at deres produktion skal omlægges for at skabe en stabilitet. Jeg mener: Det skulle da lige passe, at vi, når vi er i et rigsfællesskab, ikke har en fælles aftale. At stå her til december og være værtsland og så bede verdenssamfundet om en sær aftale mener jeg ikke at vi kan være bekendt. Jeg ser det ikke som et godt signal udadtil at bede om sær aftaler, når andre lande i verden hverken kan eller skal have det.

Til sidst vil jeg sige, at en aftale med verdenssamfundet for os at se har førsteprioritet, og når den så er i hus, og når vi kender indholdet af den, skal vi selvfølgelig, som jeg sagde før, have lavet en aftale, som tilgodeser de specielle forhold, der lige netop er i Nordatlanten. Og så skal vi have lavet en aftale mellem Grønland og Danmark og en mellem Færøerne og Danmark og måske endda på sigt en aftale mellem Grønland og Færøerne, når nu de forskellige diverse produktioner kommer i gang. Den behøver Danmark for så vidt ikke at være en del af.

Man skal huske på, at en aftale med Danmark som regel altid giver et godt resultat. Og jeg forstod også på ministeren, at der er en stor forståelse for det, og at man virkelig vil lægge sig i selen for, at vi kommer rundt omkring det.

Jeg vil til allersidst rose de nordatlantiske medlemmer for, at vi får debatten. Vi i Dansk Folkeparti tager den også gerne igen, når vi kender aftalens indhold, så vi får en stor forståelse for hele riget og de specielle forhold, vi har. Så set på baggrund af, at den største potentielle udvikling i Grønland og på Færøerne måske er fremstilling og udvinding af fossile brændstoffer, er det jo i den grad et vigtigt område.

Kl. 11:44

Kl. 11:49

Kl. 11:52

Formanden:

Tak. Der er ønske om kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:49

Høgni Hoydal (TF):

Tak til hr. Henrik Brodersen for ordførertalen. Der var en ting, jeg ikke var helt enig i. Det var det her med perspektivet om særaftaler. Og når jeg hører det ord, går mine alarmklokker altid i gang. Vi ønsker ikke at være udstillet som nogle kustoder ude i Nordatlanten, der skal have nogle særlige aftaler, fordi det er synd for os. Det, vi egentlig ønsker, er at indgå med vores ansvar i en global aftale, og at vi selvfølgelig tager udgangspunkt i vores forudsætninger, hvor vi kan sammenligne os med mange andre lande i verden, men måske ikke med Danmark. Danmark er jo et fuldt udbygget industrisamfund. Danmark har sin olieproduktion, Danmark har fået undtagelse for sin store handelsflåde osv. Så vi ønsker bare at kunne indgå i forhandlingerne med de forudsætninger, som ganske givet mange andre lande gør. Så derfor vil jeg spørge hr. Henrik Brodersen: Vil man udelukke, at Færøerne kan stå særskilt nævnt i en global aftale, der forhåbentlig indgås i december?

Kl. 11:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:50

Henrik Brodersen (DF):

Jamen som jeg sagde: Så længe vi er et fælles rige, har vi også en fælles aftale, og jeg har bare det udgangspunkt til det, at vi selvfølgelig lige præcis skal tage de hensyn, der er at tage, både til det færøske og det grønlandske folk og deres udvikling. Det mener jeg ikke binder os på nogen måder med hensyn til at få en rigtig fornuftig aftale, som vi alle sammen kan have glæde af.

Kl. 11:51

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:51

Høgni Hoydal (TF):

Tak for svaret. Så er der lige en vinkel til, som jeg kunne tænke mig at spørge Dansk Folkepartis ordfører om. Venstres ordfører eller den socialdemokratiske ordfører nævnte det her med, at når Danmark skal indgå sin aftale ved COP15-mødet eller senere, så kommer Danmark måske nok til bare at indgå en aftale som en del af EU. Ser Dansk Folkeparti også det som et problem, når man så skal lave en aftale med Færøerne og Grønland, altså at Danmark egentlig slet ikke laver nogen selvstændig aftale, men bare indgår i den som en del af EU?

Kl. 11:51

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:51

Henrik Brodersen (DF):

Nu kan vi sige, at vi fra Dansk Folkepartis side jo ikke altid har set EU som værende den store lyksalighed. Vi fra Dansk Folkepartis side mener, at vi skal have en aftale for vores rige, og når vi så har lavet den aftale, vil vi vide, om det så bliver en del af EU. Det håber jeg at vi kan få en afklaring på. Men hvis det gør det, er der jo de områder som f.eks. Færøerne, som ikke er en del af EU, og så kan man måske tage en særskilt forhandling derfra. Det skal jeg ikke kunne sige her.

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Juliane Henningsen.

Kl. 11:52

Juliane Henningsen (IA):

Tak for ordet. Nu hørte jeg også fra de forrige ordførere, at verdens-aftalen har førsteprioritet, og at rigsfællesskabets aftale så kommer herefter. Hvordan tror man, man kan sikre sig, at de ønsker, vi har fra landene, bliver tilgodeset i en aftale, der er låst og lukket efter forhandlingerne i COP15?

Kl. 11:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:53

Henrik Brodersen (DF):

Det tror jeg sagtens man kan. Vi har også her fået ministerens ord for, at det er noget, man vil arbejde med, og jeg er da stensikker på, at når man går til forhandlingerne, har man selvfølgelig de notater og ønsker med, sådan at det bliver medregnet. Om det så når at blive en fælles aftale, ved vi ikke. Selv om vi er værtsnation, kan vi jo ikke bare tage selv. Så det bliver jo en større helhed, hvor vi så derefter skal have delt det imellem os.

Men der ligger jo mægtigt store CO₂-belastende ressourcer i Grønland, som selvfølgelig skal være en del af det, når de på sigt bliver udviklet. Så selvfølgelig!

Kl. 11:53

Formanden:

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Henrik Brodersen. Så er det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører for SF.

Kl. 11:53

(Ordfører)

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil godt starte med at sige tak til fru Juliane Henningsen og hr. Høgni Hoydal for at have stillet den her forespørgsel. Det synes jeg er rigtig godt, og det er med til at synliggøre, at både Færøerne og Grønland virkelig ønsker at få sig nogle klare klimamål. Man kan sige, at der for både Grønlands og Færøernes vedkommende, som hr. Høgni Hoydal også sagde tidligere, er tale om, at den eskalerende globale opvarmning påvirker grundlaget meget. Det er åbenlyst med hensyn til fiskeri, men det er jo ikke den eneste måde, det påvirker på; det påvirker infrastrukturen, det påvirker hele fødekæden, kan man sige, og det påvirker også, hvilke muligheder der er for at lave vedvarende energi.

Det er nok ikke så mange, der er klar over det, men når vi her jævnligt snakker om, at vi skal holde os under 2 graders opvarmning globalt, snakker vi altså om et gennemsnit. Det gennemsnit dækker over en meget, meget stor variation hen over kloden, nemlig at temperaturstigningerne er cirka dobbelt så store i det arktiske område, hvor det har meget, meget indgribende konsekvenser.

Vi finder som sagt, at det er meget positivt, at både Færøerne og Grønland her siger: Vi ønsker virkelig at få speedet forhandlingerne om vores separate mål op. Færøerne har gjort det klart, at Færøerne har en målsætning på minus 20 pct. udslip i 2020, og desuden har man en målsætning om, at 75 pct. af deres elforsyning på det tidspunkt skal være vedvarende energi. Det synes jeg er rigtig flot. Vi synes også, det er flot, at Grønland under sin nye regering under hr. Kuupik Kleist har sat fart på at få forhandlet en klimapolitik, og vi

håber meget, vil jeg sige, at det kan lykkes for Grønland også at få en målsætning inden COP15.

Tiden er jo knap, det ved vi alle sammen, men vi ønsker, hvis det overhovedet er muligt, at det kan lykkes inden da. Man kunne jo spørge, hvis ikke det kan nås at få et konkret tal, om det kunne være, man kunne nå at få lavet en aftale om principperne for det tal. Det synes jeg ville være godt, hvis man kunne nå så langt inden COP15. Det skulle nødig ende i, at det bliver et langtrukket forløb.

Så har hr. Høgni Hoydal her sagt, og det har fru Juliane Henningsen også, at det er vigtigt at få synliggjort, hvad det er for nogle mål, man går efter. Der vil jeg så godt spørge ministeren, hvad mulighederne egentlig er. Vi fik for et stykke tid siden et notat i Miljøudvalget fra Folkeretskantoret, der gennemgik, hvad mulighederne er. Jeg vil godt spørge: Hvis det nu lykkes at få mål for begge landene, inden COP15 er afsluttet, hvad er så mulighederne for at synliggøre det? Det synes jeg er lidt interessant at få at vide – det er garanteret også en kompleks sag, men det er ligesom teknikken i det – sådan at vi kunne få den debat, for det synes jeg er vigtigt.

Det andet er, at det naturligvis skal være en fair aftale, man indgår med Grønland og Færøerne. Nu havde vi en diskussion lige før mellem Venstres ordfører og mig, og jeg ser sådan på det, at Færøerne har sagt 20 pct., og det er faktisk et flot mål, og jeg håber ikke, at det, at Danmark forhåbentlig da får et stærkere klimamål – det skulle Danmark jo sådan set gerne have, hvis vi skal kunne stå og sige i slutningen af december, at vi fik en virkelig succesfuld international aftale – vil betyde, at Danmark så vil bruge det til at presse Færøernes mål op, for det vil jeg ikke finde rimeligt. Hvad Grønlands mål skal være, kan jeg selvfølgelig ikke stå og udtale mig om, det er en forhandling mellem Grønland og Danmark, men set med mine øjne er det klart, at det må være en aftale, som afspejler to ting, nemlig det, som Grønland allerede har sagt, en ægte interesse i at få et klimamål, hvor man tager fat på at få nedbragt sit CO₂-udslip, og samtidig også en respekt for de særlige vilkår, der er på Grønland, og det handler jo bl.a. om mulighederne for råstofudvinding. Det kan godt være, at de ikke bliver realiseret før et stykke hen i den periode, vi snakker om, frem til 2020, men det må i hvert tilfælde ikke stille Grønland dårligere end andre.

Jeg har til min skræk i dag i den internationale presse set, at miljøudvalget i Europa-Parlamentet har støttet, at man skal have, jeg tror, det er 164 industrier, der skal have gratis kvoter i den kommende periode. Jeg synes virkelig, det er aldeles forfærdende, at miljøudvalget har kunnet finde på det. Det burde jo være meget, meget lavere tal. Men under alle omstændigheder må man sige, at vilkårene for Grønland selvfølgelig ikke må være negativt diskriminerende i forhold til dem, der i øvrigt gælder inden for EU.

Kl. 11:58

Formanden:

Der er ønske om kort bemærkning. Først er det hr. Høgni Hoydal.

Kl. 11:59

Høgni Hoydal (TF):

Jeg var meget glad for fru Anne Grete Holmsgaards ordførertale, for hun påpegede jo præcis de principper, som vi har efterlyst, og som jeg understreger. For en gangs skyld er der enighed om det. Der er ikke nogen uenighed om det her i hvert fald i Færøerne. Men så er det spørgsmålet om, hvordan vi kan synliggøre Færøerne/Grønland i en aftale, og jeg vil sige til SF's ordfører: Da man indgik Kyotoaftalen, lavede man desværre et forbehold for Færøerne, det vil sige, at der direkte stod, at denne aftale ikke gælder for Færøerne, og derfor kunne man tænke sig – eller der findes i hvert fald ikke noget argument imod det – at så burde der også kunne stå, at denne aftale gælder for Færøerne med et eller andet mål. Er det en tanke, man kunne spinde videre på?

Kl. 11:59

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:59

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg har det jo ligesom hr. Høgni Hoydal, nemlig at det var rigtig ærgerligt, at Færøerne stod udenfor, da Kyotoaftalen blev indgået, og jeg synes, at det er fantastisk godt, at Færøerne siger, at de vil være med i den.

Jeg kunne forestille mig forskellige ting, men jeg vil faktisk rigtig gerne have ministeren til at svare på, hvad mulighederne er for at få synliggjort, at Færøerne rent faktisk har et mål og ønsker at være med i en samlet aftale, og at vi forhåbentlig også kan nå at få et tal eller nogle principper for Grønland inden, med hensyn til hvad der er af muligheder for at synliggøre det. Som jeg har forstået det, er der nogle forskellige muligheder. Jeg vil nødig rode mig ind i selve folkeretten uden at være særlig dygtig til at håndtere den, men jeg synes, at det er vigtigt, at vi bruger kreativiteten her og spørger, om der er en mulighed, er det et sidepapir, eller er det noget andet, for jeg deler jo både Færøernes og Grønlands ønsker om at få synliggjort, at man er gået stærkt og aktivt ind på den bane, der hedder, at vi nu virkelig skal have bekæmpet den globale opvarmning og vi forpligter os til at gøre en indsats hver under de forudsætninger, vi har.

Kl. 12:01

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 12:01

Høgni Hoydal (TF):

Tak for det svar.

Jeg vil lige understrege, at det mål, der er sat for Færøerne, egentlig er den laveste fællesnævner. Flere af partierne på Færøerne ønsker egentlig at gå højere, og aftalen skal evalueres hvert andet år for at sætte højere interne mål.

Men igen med hensyn til hvilke muligheder der er, så vil jeg opfordre til, at man ikke låser sig fast i forskellige betonfortolkninger af folkeret osv. Vi ved jo, at det ofte er et redskab, der fortolkes af dem, der sidder med magten, og det er sagt utallige gange her i Folketingssalen, at Færøerne jo kan indgå aftaler på områder, der vedrører overtage sagsområder, altså områder, vi selv administrerer. Mig bekendt er alt, der har med klima at gøre, altså energipolitik, miljøpolitik, skattepolitik, transport osv., områder, vi selv administrerer, så hvis det er et ønske fra Folketingets side, tror jeg også, man kunne presse regeringen til at sige, at selvfølgelig kan det lade sig gøre. Men hvis man allerede accepterer, at en eller anden jurist siger, at det ikke kan lade sig gøre, går det jo ikke, så derfor er jeg glad for opfordringen her til kreativ tænkning.

Kl. 12:02

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:02

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil så blot gentage, at jeg virkelig mener, man skal være kreativ på området her og tænke over, om der findes nogle muligheder for at gøre det, og hvilke af dem der så vil være de bedste. Jeg ser frem til at høre ministerens svar på, hvad hun ser af muligheder, og det kan måske danne grundlag for, at vi tænker videre over, om der også er andre veje, vi kan gå.

Formanden:

Der er yderligere en kort bemærkning, og den er fra hr. Per Clausen.

Kl. 12:02

Kl. 12:02

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det var et godt og spændende indlæg, fru Anne Grete Holmsgaard holdt, og jeg forstår, at fru Anne Grete Holmsgaard deler vores opfattelse af, at det ville være rigtig godt, hvis man har en aftale mellem Danmark, Færøerne og Grønland inden topmødet. Men jeg forstår bare ikke helt, hvorfor fru Anne Grete Holmsgaard så er medforslagsstiller på et forslag, der går ud på det modsatte. De øvrige, der står bag det forslag, mener jo ikke, der skal laves nogen aftale før efter topmødet, så er det ikke lidt underligt at være medforslagsstiller på et forslag, hvor der står det modsatte af det, man selv siger man går ind for? Hvis man er lidt i tvivl, kan man jo konstatere ved at lytte til, hvad ens medforslagsstillere siger, at det helt sikkert går ud på det modsatte.

Kl. 12:03

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:03

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nej, det er det ikke. Man kan sige, det ville være meget enkelt, hvis det var sådan, at både Færøerne og Grønland allerede havde hver deres separate klimamål, men det er faktisk ikke tilfældet.

Jeg ved, hvor kort tid der er til COP15-topmødet – det starter jo om 30 dage – så derfor er det, jeg gør, at sige på SF's vegne, at hvis vi kan nå det, hvad jeg virkelig håber vi kan, skal vi gøre det. Men hvis vi ikke kan nå det, kan det jo ikke hjælpe noget at pålægge regeringen at skulle gøre det, for der er jo faktisk to parter i det spil. Der er både Grønland og Danmark, og jeg har det sådan, at det er vigtigt for mig, at det her bliver en succes for Grønland. Det kan måske være, at man skal bruge lidt længere tid, og det er derfor, jeg også har sagt undervejs, at hvis man ikke kan nå frem til et tal, kan det være, man kan få nedfældet principperne og intentionerne, og jeg mener, det også ville være et fremskridt, hvis man kunne nå det.

Kl. 12:04

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 12:04

Per Clausen (EL):

Nu bliver det jo spændende at høre, når det forslag til vedtagelse, fru Anne Grete Holmsgaard er medforslagsstiller på, bliver vedtaget, om ministeren da tillægger den tolkning af forslaget, som fru Anne Grete Holmsgaard er kommet med, den betydning, at det er den, der gælder, eller om det er den tolkning, der er kommet fra nogle partier, som er både tættere på ministeren og stadig større end SF. Men jeg har forstået det sådan, at fru Anne Grete Holmsgaard er helt uenig med f.eks. Venstre og Dansk Folkeparti, når de siger, at aftalen skal laves efter topmødet, og at fru Anne Grete Holmsgaard mener, at den skal laves inden, hvis det overhovedet er muligt.

Kl. 12:05

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:05

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jamen det fremgår jo af det forslag til vedtagelse, der er fremsat, at vi ønsker, der skal være tempo over det her. Jeg mener, der sådan set

ikke er nogen tvivl om, hvad jeg har sagt her, nemlig at det ønsker vi der skal være, og at det bedste scenario ville være, hvis det rent faktisk kunne lykkes inden COP15. Men i denne sammenhæng vil jeg altså forholde mig til det, ministeren siger, og ikke til, hvad de enkelte partiers ordførere siger, for det er trods alt ministeren, der sidder ved forhandlingsbordet.

Kl. 12:05

Formanden:

Tak til fru Anne Grete Holmsgaard. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører for De Konservative.

Kl. 12:05

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det, formand. Jeg synes også, at der er anledning til at takke forespørgerne for at bringe denne debat her til Folketingssalen i dag. Jeg synes, det er interessant, og jeg synes også, at det jo er en god anledning til at understrege, at både Grønland, Færøerne og Danmark har en meget stor interesse i netop det her spørgsmål og også en meget, meget stor interesse i aktivt at være en del af den diskussion, der er om de udfordringer, vi står over for, når det gælder klimaet.

Det, der måske kan gøre den her debat lidt vanskelig, er, at der er forskel på situationen i Færøerne og i Grønland. Det er ikke umiddelbart sammenlignelige situationer, og det kan måske godt skabe en vis usikkerhed i den her debat. Jeg havde mulighed for med Færøudvalget at besøge Færøerne i august måned. Vi fik også anledning til at tale med den færøske lagmand, og det var faktisk en meget positiv oplevelse, der viste en meget konstruktiv tilgang fra færøsk side til hele klimaproblematikken. Man har også sat sig det mål, som er blevet nævnt flere gange, om en reduktion på 20 pct. inden 2020 set i forhold til 2005. Jeg synes, det er utrolig positivt, og jeg vil gerne benytte den her lejlighed til at anerkende den meget konstruktive tilgang.

Det, jeg også syntes var interessant i den samtale, var, at den færøske lagmand jo meget klart understregede, at man i Færøerne havde fortrudt, at man stod uden for Kyotoaftalen, bl.a. af hensyn til Færøernes omdømme. Jeg syntes absolut, det var interessant, at man faktisk mente, at det havde konsekvenser for Færøerne at stå uden for en aftale. Det syntes jeg var en god pointe.

Når det gælder Grønland, forholder det sig anderledes. Jeg synes, at vi har haft et meget positivt møde med landsstyreformanden, Kuupik Kleist, i Folketingets Miljøudvalg, hvor Kuupik Kleist også redegjorde for det grønlandske udgangspunkt i de her forhandlinger. Det var et godt og konstruktivt møde, som også viser, at modsætningsforholdene måske ikke er så store, som det af og til kan fremgå af diverse medier – medier, som mest er optaget af, om Grønland nu er et udviklingsland eller et industriland, eller af, hvorvidt Grønland i det hele taget aktivt vil gå ind i den her kamp mod de globale klimaudfordringer. Der må jeg sige at vi i hvert fald har landsstyreformandens ord for, at det her er en dagsorden, som selvfølgelig optager Grønland. Det er et af de steder, hvor klimaudfordringerne er mest konkrete, og derfor spiller Grønland en væsentlig rolle.

Jeg kan godt sådan lidt i bagklogskabens ulideligt klare lys ærgre mig over, at vi i den proces, vi har haft i den grønlandsk-danske selvstyrekommision – en proces, der jo startede i 2005 og blev afsluttet med Grønlands adgang til selvstyre her i juni måned – ikke har beskæftiget os med det tema. Der var vi meget fokuseret på netop vækst og vækstmuligheder for Grønland, og det skal vi fortsat være, men vi forbigik faktisk hele den dagsorden om, hvad det betyder i forhold til udledningen af CO₂ og miljøet. Men mit udgangspunkt er, at der selvfølgelig skal være plads til vækst i Grønland, lige så vel som der skal være det i Færøerne og i Danmark, og at vi selv-

følgelig samtidig skal finde en balance, så vi også tager de hensyn til klimaet, som er naturlige.

Kl. 12:12

Så vil jeg gerne afslutningsvis sige, at jeg egentlig godt kan se det positive i, at man fra både Færøernes og Grønlands side vil have en synliggørelse af de ambitioner, man har, og de mål, man har – også i relation til den internationale aftale. Men der går altså også lidt teknik i det her, for der er jo ingen af os, der i dag kan sige, hvordan det her slutdokument ser ud. Vil Danmark være nævnt? Er det EU, der er nævnt? Og alene af den grund ville det jo være forkert, hvis Folketinget vedtog noget, som man måske i praksis ikke ville være i stand til at føre ud i livet. Vi kan ikke i dag sige, hvordan det slutdokument ser ud – om Danmark specifikt er nævnt, eller om det er EU, der er nævnt – og derfor giver det heller ikke mening i dag at lave en folketingsbeslutning om de her ting.

Men tak for den gode og konstruktive tilgang, og jeg er sikker på, at de forhandlinger, som føres mellem den danske regering og Færøerne og Grønland, også vil få et positivt skær og måske ikke et skær af den dramatik, som det af og til kan betragtes som udefra. Tak.

Kl. 12:10

Formanden:

Der er en kort bemærkning, og det er fra hr. Høgni Hoydal. Værsgo.

Kl. 12:10

Høgni Hoydal (TF):

Tak for det. Jeg er meget enig med hr. Per Ørum Jørgensen i hans analyser, men jeg forstår ikke konklusionerne. Hr. Per Ørum Jørgensen nævnte, at det var en vanskelighed, der gjorde, at der var forskellige udgangspunkter for Færøerne og Grønland. Det synes jeg ikke er en vanskelighed; det er en naturlighed. Selvfølgelig har Færøerne og Grønland hver deres behov og udgangspunkter for at indgå en aftale, og det er også derfor, vi ønsker, at de selvfølgelig skal kunne indgå hver sin aftale, og at det skal fremgå synligt af en global aftale. Det vil også løse problemet for Danmark. Det er det første.

Det andet er, at nu siger De Konservatives ordfører, at man ikke kan beslutte det her, fordi det ikke er sikkert, at det kan gennemføres. Altså vores forslag til vedtagelse siger bare, at vi opfordrer regeringen til at aftale det her med Færøerne og Grønland før topmødet og så forsøge at få det ind i en aftale. Den er ikke længere end som så, og det burde man kunne støtte.

Kl. 12:11

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:11

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu er det måske også lidt autopilot, vil jeg gerne sige til hr. Høgni Hoydal, for vi har en regering, som har det som princip, at det, man siger, også er noget, man kan gennemføre. Det har vi været rigtig gode til i mange år, og jeg mener også, at det skal gøre sig gældende her.

Jeg mener, at hvis vi sender det signal fra Folketinget, lægger vi et pres på den danske regering for at få den til at gennemføre et eller andet, som vi ikke i dag med sikkerhed kan sige er muligt. Det synes jeg altså er væsentligt. Og derfor mener jeg ikke, at det vil være konstruktivt i hele den proces, vi ser lige nu frem mod klimatopmødet, at lægge det pres, for hvorfor skulle vi ikke alle være interesserede i, at ambitiøse mål for f.eks. Færøerne bliver synliggjort internationalt? Selvfølgelig, det er da i alles interesse.

Kl. 12:12

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal (TF):

Helt enig. Det burde være i vores allesammens interesse. Og jeg ser ikke nogen modsætning mellem det og forslaget til vedtagelse. Jeg synes for at sige det ligeud, at det er vigtigt at få det her pres på nu, for vi har kun 5 uger, og jeg synes, der er gået for lang tid, før man har fået taget fat om kerneproblemet.

Derfor vil jeg spørge De Konservatives ordfører: Uagtet at man ikke støtter et direkte forslag til vedtagelse om det her, så støtter man altså ønsket om, at Færøerne og Grønland bliver nævnt i aftalen, altså synligt og selvstændigt, og at Færøerne og Grønland har hver deres klimamål? Det er man altså med på?

Kl. 12:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:13

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen altså, hvis det i praksis er muligt. Færøerne var jo også synlig i Kyoto, desværre med modsat fortegn, fordi man stod uden for den aftale. Men der var Danmark så også specifikt nævnt. Og det er dér, jeg tror vi skal have diskussionen, nemlig når vi ved, hvilke muligheder der er for sådan et slutdokument i forhold til spørgsmålet om synliggørelse af Grønlands og Færøernes egne prioriteringer. Men det er en meget vanskelig diskussion at tage nu, før man ved præcis, om det er EU, der bliver nævnt, om det er Danmark, der bliver nævnt, og hvilke muligheder der så vil være i forhold til de internationale forhandlinger.

Kl. 12:13

Formanden:

Der er yderligere en kort bemærkning, og den er fra fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:13

Juliane Henningsen (IA):

Tak for ordet.

Jeg synes, det er interessant at høre, at der bliver talt om bagklogskab og arbejdet i Selvstyrekommisionen; ordføreren siger, at man måske godt kunne have fået emnet her ind i arbejdet i Selvstyrekommisionen i forbindelse med selvstyrets indførelse. Mener ordføreren ikke, at når aftalen nu er i hus i december, skal man sige, at nu skal forhandlingerne måske gøres færdige, fordi der er et stort behov for øget udledning for at skabe industriel vækst i Grønland? Og mener ordføreren ikke, at der er et behov for at lave en aftale inden COP15 rigsfællesskabets tre lande imellem?

Kl. 12:14

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:14

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nej, det mener jeg faktisk ikke. Jeg problematiserer, at vi ikke har taget det emne op. Skulle man i dag lave et kommissorium for Selvstyrekommisionens arbejde, ville man ganske givet have indskrevet et eller andet om klima og miljø, og det er sådan set det, jeg problematiserer man ikke har gjort. Vi har været meget fokuserede på vækst, og det var også det rigtige at gøre det, men vi burde også have haft det andet med for at ramme balancen hundrede procent rigtigt.

Fru Juliane Henningsens partifælle, hr. Kuupik Kleist, har jo flere steder, også over for Folketingets Miljøudvalg, givet udtryk for det konstruktive og gode forløb, der lige nu er i forhandlingerne mellem

Grønland og Danmark. Han har også udtrykt optimisme med hensyn til at nå frem til en fælles forståelse, og at skulle lægge et tidspres på det forløb mener jeg derfor faktisk ikke er relevant. Det, der er relevant og konstruktivt, er, at man i øjeblikket fra både dansk side og grønlandsk side giver udtryk for, at processen kører i den rigtige retning, at det er gode og konstruktive forhandlinger, og at man selvfølgelig også kommer i mål med et fornuftigt resultat.

Kl. 12:15

Formanden:

Der er yderligere et spørgsmål fra fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:15

Juliane Henningsen (IA):

Ordføreren siger, at der ingen grund er til at lægge et unødigt tidspres på de forhandlinger, der er i gang, men mener ordføreren, det er for meget at opfordre regeringen til at føre de forhandlinger før COP15 og på bedst mulig vis lave den aftale, vi skal lave i rigsfællesskabet? Jeg mener, at man udvander de principper, Danmark har fulgt i forhandlingerne om COP15. Man går væk fra, at der skal være nogle krav til reduktionsmålet, og man går væk fra, at der skal være krav til finansieringsforslaget, så at opfordre regeringen til at føre den forhandling og lave en aftale med Grønland og Færøerne mener jeg ikke er for meget forlangt.

Kl. 12:16

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:16

Per Ørum Jørgensen (KF):

Fru Juliane Henningsen må altså meget undskyldes, men jeg ved ikke, om der er divergerende opfattelser hos landsstyreformanden og hos fru Juliane Henningsen i forhold til denne proces.

Det, jeg måske finder mest konstruktivt, er at hæfte mig ved, hvad landsstyreformand Kuupik Kleist siger. Han har sagt gentagne gange inden for de seneste måneder, at tingene bevæger sig i den rigtige retning, og at det er gode og konstruktive møder. Jeg ved, der bliver udvekslet tal på kryds og tværs, så man faktisk er inde at kigge på nogle konkrete løsninger ud fra den præmis, som jeg er enig i, nemlig at der skal være plads til udvikling i Grønland. Men Grønland har selvfølgelig også en interesse i at være aktiv og være synlig i klimadebatten, alene af den grund at netop klimaforandringerne er så konkrete, som de er i Grønland.

Kl. 12:17

Formanden:

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Kl. 12:17

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Tak til fru Juliane Henningsen og hr. Høgni Hoydal for at rejse debatten her. Den synes jeg er udmærket at få forstand af. Også tak til klima- og energiministeren for en udmærket redegørelse, der jo også for mig dokumenterede, at regeringen er meget optaget af at varetage også Færøernes og Grønlands interesser i forbindelse med klimaforhandlingerne. Jeg hæftede mig meget ved ministerens udtalelse om, at man fra dansk side undersøgte mulighederne for i en klimaaf- tale at indarbejde særlig hensyntagen til, hvad ministeren kaldte de oversøiske territorier. Det er da en interessant idé. Jeg kan ikke vurdere, hvor realistisk ideen er, men jeg synes, det er en interessant idé, og ønsker ministeren og regeringen held og lykke med den be- stræbelse.

Jeg glæder mig også over, at både de grønlandske og færøske myndigheder slutter op om, at der skal være en ambitiøs aftale fra COP15 i København. Færøerne har jo allerede for sit vedkommende opstillet nogle udmærkede og klare mål for, hvad Færøerne vil nå på CO₂-området. På Grønland har man sat et arbejde i gang for at opstille nogle mål. Vanskelighederne herved ligger jo lige for. Proble- met er selvfølgelig, hvordan man skal behandle øgede CO₂-udled- ninger, der eventuelt måtte komme, hvis eller når olie- og mineralud- vinding – eller håbet om det – bliver til virkelighed om en række år. Lad os ikke se bort fra, at selv under optimistiske forudsætninger vil mineral- og olieudvinding jo altså hverken komme i gang i år eller næste år. Der kommer til at gå en række år, helt hvor mange ved vi ikke, men selv under optimistiske omstændigheder vil der gå nogen tid.

Fru Anne Grete Holmsgaard omtalte mulighederne for, at man for Grønlands vedkommende i det mindste kunne udforme nogle principper for, hvordan man skal behandle det fremtidige problem på Grønland, og det synes jeg da er en bestræbelse, som er rigtig. Det kan godt være, at det er nemmere at gøre det end at sætte nogle klare mål op for en fremtid, som vi ikke kender.

Synliggørelse er sådan set ikke noget problem. Det kommer an på, hvordan man opfatter det. Det er jo ikke noget problem at synlig- gøre for det internationale samfund, at Færøerne for sit vedkommen- de har opstillet nogle klare mål for, hvad de vil nå. Det er ikke noget problem, det er for så vidt allerede i dag synligt. Problemet med syn- lighed er, hvorledes man kan synliggøre Færøerne og Grønland i en aftale, hvis struktur vi ikke kender. Det er klart, at hvis man i en kli- maaftale skal synliggøre en række forskellige forhold, kan det få det til at svulme op og skabe store forhandlingstekniske vanskeligheder. Synliggørelse er ikke noget problem, men at få dem indarbejdet eventuelt i en klimaaf- tale, hvis struktur vi ikke kender, kan jeg se store vanskeligheder ved.

Derfor er det jo ikke udtryk for nogen uvilje imod, at f.eks. de færøske målsætninger er offentlige, tværtimod, det er da kun godt, men jeg har mine tvivl om, hvorledes en aftale kan komme til at se ud, og hvorledes man i aftalen juridisk eller på anden måde kan syn- liggøre Færøerne, ikke deres mål, men deres medvirken. Det er svært at se, og det er jo det, der sådan set er problemet her.

I øvrigt må vi så sige, at Færøernes og Grønlands problemer i forbindelse med klimaændringerne er vidt forskellige. Det færøske problem er jo, at klimaforandringerne – og derfor forstår jeg så godt Færøernes interesse i det her – ændrer deres livsvilkår, ændrer hav- temperatur og fiskerimuligheder. For Grønlands vedkommende handler det om, at klimaændringerne måske åbner helt nye mulighe- der for et erhvervsgrundlag på Grønland, og det er jo forskelle i selve grundproblemet, som man er nødt til at være meget opmærk- som på.

Jeg synes, det afgørende i den her diskussion er at få slået fast, at der fra dansk side under forhandlingerne er en klar vilje til at vareta- ge grønlandske og færøske interesser på bedst mulig måde. Det er forskellige problemer, der er i de to øsamfund, men deres interesser skal selvfølgelig varetages, og det mener jeg helt og holdent afspej- ler sig i det forslag til vedtagelse, som foreligger, og som jeg vil støt- te.

Kl. 12:23

Formanden:

Ja tak til hr. Niels Helveg Petersen. Der er ikke korte bemærkninger. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:23

Kl. 12:27

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg må indrømme, at debatten i dag har gjort det fuldstændig uklart for mig, hvad der menes med det forslag til vedtagelse, som et stort flertal i Folketinget har lagt frem. Lad os bare tage et element ud, som jo er ganske vigtigt. Er det sådan, at de partier, der står bag det forslag til vedtagelse, ønsker, at ministeren skal arbejde på at få en aftale med Færøerne og Grønland inden topmødet, hvis det overhovedet kan lade sig gøre? Jeg vil gerne sige, at hvis ministeren kan bekræfte, at den tolkning er rigtig, så tror jeg såmænd godt, jeg kan stemme for det forslag til vedtagelse, der ligger. Eller betyder det det, som andre har sagt: at det slet ikke kan lade sig gøre, og at det skal man heller ikke prøve på, fordi man ikke kan lave sådan en aftale, før man ved, hvordan topmøderesultatet bliver?

Det tror jeg vi bliver nødt til at få afklaret. Det håber jeg da på at ministeren vil løfte sløret for, for jeg deler helt fru Anne Grete Holmsgaards opfattelse, at når det handler om at føre vedtagelser af Folketinget ud i livet, er det uhyre interessant, hvordan ministrene tolker de forslag og de vedtagelser, der kommer. Det synes jeg er vigtigt at få afklaret.

Udgangspunktet for Enhedslisten er det forholdsvis enkle, at vi mener, at Grønland og Færøerne bør have haft mulighed for selv at træffe beslutninger om, på hvilket grundlag man vil indgå i den internationale klimaaftale. Det er ud fra den grundopfattelse, vi har: at Grønland og Færøerne skal have den størst mulige selvstændighed inden for de aftaler, man nu engang har indgået med Danmark. Vi ser da også meget gerne, at den selvstændiggørelsesproces, som Grønland og Færøerne er inde i, fortsætter, men det er selvfølgelig grundlæggende et anliggende, som befolkningerne i de to lande må tage stilling til.

Det er det første, jeg vil sige, og når jeg har sagt det, behøver jeg jo ikke at fortsætte med at rose Færøerne for deres ambitiøse plan, fordi det er min klare opfattelse, at de politiske partier på Færøerne, som ikke er imponeret over det resultat, man nåede frem til, men betragter det som det, man kunne komme igennem med, har ret. Så der er efter min mening sådan set ikke nogen grund til at rose Færøerne. Altså, alle de her festtaler synes jeg ikke man behøver, fordi vores udgangspunkt jo sådan set er, at vi ikke behøver rose eller skælde ud på Færøerne. Vi siger, at det er Færøerne selv, der bestemmer, på hvilken måde de går ind i det her, og så behandler vi i øvrigt Færøerne og det færøske folk, ligesom vi behandler alle andre selvstændige nationer.

Det fører mig videre til en tredje vigtig pointe for os, som er, at når vi siger, at vi anerkender og respekterer Grønlands ret til selv at træffe sine beslutninger om, hvordan fremtiden skal være, så betyder det jo ikke, at vi synes, at alle de tanker og ideer, man gør sig på Grønland om, hvordan man kan udnytte naturressourcer, blive afhængige af store multinationale selskaber, var ideer, vi ville tilslutte os, hvis det var os, der var og eksisterede på Grønland, men vi anerkender, at de beslutninger har man mulighed for at træffe selv.

Jeg tror sådan set, at man kommer meget nemmere igennem den her diskussion, hvis man ligesom ikke behøver at rose Grønland og Færøerne for alt det gode, de gør, og så derefter konkludere, at det også er godt, for så kan vi også hjælpe dem med det, de gerne vil. Det er bedre at sige, at der er tale om to selvstændige folk, der selv bestemmer, hvilken udviklingsretning de vil have, som selv beslutter, på hvilket grundlag de vil indgå i en klimaaftale. Så kan vi i øvrigt diskutere med dem, præcis som vi diskuterer med andre lande og andre befolkninger rundtomkring i verden, om vi synes det, de gør, er fornuftigt eller det ikke er fornuftigt.

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 12:27

Høgni Hoydal (TF):

Jeg vil bare bruge anledningen til at takke Enhedslistens ordfører for en meget, meget klar tale. Jeg var meget glad for det her med, at Enhedslisten så klart siger, at vi ikke skal behandle det færøske og grønlandske folk som nipsgenstande, som man trækker frem ved festlige lejligheder eller klandrer, når det står for. Men det er selvfølgelig to folk, der har de samme interesser i at deltage i internationalt samarbejde og globale aftaler og kan sammenligne sig med de lande, der har de samme forudsætninger. Så jeg vil bare sige: Tak for det. Det var meget, meget klar tale fri for al, kan man sige, gammelkolonialistisk udenomssnak.

Kl. 12:28

Formanden:

Kræver det også en tak fra ordføreren, så værsgo.

Kl. 12:28

Per Clausen (EL):

Jeg er ikke tilhænger af, at man bruger Folketingets talerstol til at stå og takke hinanden alt for meget. Måske er det, fordi jeg sjældent har anledning til det.

Men jeg vil bare sige, at jeg sådan set aldrig i de samarbejdsrelationer, jeg har haft med mennesker fra Grønland og Færøerne, har haft grund til at betragte dem som nipsgenstande. Det har også altid været min opfattelse, at det var muligt at føre en politisk diskussion med mennesker, der kommer fra de lande, på præcis samme betingelser, som vi fører diskussioner med mennesker fra alle mulige andre lande. Det synspunkt vil jeg opretholde, fordi der er et eller andet absurd i, at der ikke skulle kunne eksistere en politisk uenighed både i Grønland og Færøerne mellem forskellige politiske partier, og at den uenighed også ville kunne genfindes i, at det er yderst sjældent, at Enhedslisten deler opfattelse med de regeringer, der sidder rundtomkring.

Kl. 12:28

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Jeg går ud fra, at ministeren først vil til i rækkefølgen. Nu kommer fru Juliane Henningsen, så er det fru Doris Jakobsen og så er det hr. Edmund Joensen. Men nu er det fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:29

(Ordfører)

Juliane Henningsen (IA):

Tak for ordet.

Det ligger mig meget på sinde, at vi får et stærkt nordatlantisk og arktisk budskab under COP15. Vi skal have en klar aftale på plads med Danmark for, hvordan Grønland og Færøerne deltager i topmødet i december, og hvordan vi forpligter os i den kommende klimaaftale. Der er kun kort tid, til topmødet begynder, men der er stadig ikke opnået fuld enighed om Færøernes og Grønlands rolle under COP15. Grønland og Færøerne bakker op om en ansvarlig og global, forpligtende klimaaftale, men det grønlandske og færøske og danske udgangspunkt i klimaforhandlingerne er vidt forskellige, og det skal der tages højde for.

Der skal også tages højde for, at den rolle, som Grønland og Færøerne skal spille under forhandlingerne i december, bygger på selvbestemmelse. Det er tid til, at vi her i Folketinget får noget mere konkret at vide om betingelserne for Grønlands deltagelse i og ind-

flydelse på forhandlingerne om en global klimaaf tale. Og det er tid til, at Grønland, Færøerne og Danmark får en aftale på plads om disse forhold inden topmødet.

Der pågår en konstruktiv dialog mellem formanden for Naalakkersuisut, Kuupik Kleist, og den danske klima- og energiminister om netop Grønlands stilling i den nye klimaaf tale, og i går gav ministeren tilsagn om, at Grønland kan deltage i forhandlingerne i december og kan komme med i en ny klimaaf tale på grønlandske betingelser. Der er jeg glad for at høre, men hvad betyder det konkret fra dansk side? På hvilke konkrete betingelser ser ministeren at vi deltager? Det håber jeg at ministeren kan oplyse mere om.

Ministeren må ligesom jeg have interesse i, at der kommer en konkret grønlandsk-dansk aftale på plads hurtigst muligt og især inden topmødet, som vil skabe klare linjer mellem os indbyrdes, inden der skal skabes en global aftale. Jeg går ud fra, at den dialog om COP15 omfatter målet om en global aftale, der både er ambitiøs og økonomisk retfærdig. Det ønsker vi alle. Jeg er forventningsfuld i forhold til ministerens positive holdning til, at de grønlandske betingelser medtages i aftalen. Men stiler ministeren efter en aftale, der reelt tager hensyn til den økonomiske og samfundsmæssige udvikling, Grønland er i? Grønland er i industriel forstand et uland, og det er afgørende, at en ny international klimaaf tale ikke hindrer vores fremtidige økonomiske udvikling.

Vi satser i dag i stor stil på Grønland i Grønland. Vi får allerede 43 pct. af vores energi fra vandkraft, vores arktiske klima og svage infrastrukturelle forhold kræver et højere energiforbrug sammenlignet med andre lande. Det er ikke til at komme uden om.

Det er heller ikke til at komme uden om, at vi er i færd med på fuld kraft at udvikle et nyt, stærkt og mere uafhængigt selvstyre, der forudsætter, at vi bliver økonomisk uafhængige af Danmark og skaber nye indtægter gennem udvikling af råstofaktiviteter. Derfor mener jeg også, det er vigtigt, at vi holder nye industrier som udnyttelse af vandkraftpotentialet, olie og gas uden for en kommende klimaaf tale og i stedet satser på en CO₂-reduktion i samfundets eksisterende energiforsyning. Det står ikke klart, om det var det, ministeren åbnede op for i går i sit tilsagn til formanden for Naalakkersuisut, men det kan ministeren uddybe yderligere i denne debat.

I Grønland og Færøerne vil vi påtage os ansvar og forpligtelser for fremtidens klima, men vi vil gøre det på vores måde og ikke på Danmarks måde. Vi er forskellige i vores udgangspunkter, og vi ønsker, at den nye internationale klimaaf tale afspejler vores forskellighed, så vi også kan leve op til aftalen på den anden side af COP15.

Det er det, der lægges op til i det forslag til vedtagelse, som jeg er medforlagsstiller til, som jeg fortsat bakker op om, og som reflekterer flertallets ønsker i Færøerne og Grønland. Forslaget tilskynder, at vi snarest, og selvfølgelig inden COP15, får en aftale på plads om Grønlands og Færøernes rolle i den kommende globale aftale. Og det sikrer den synliggørelse af Grønlands og Færøernes klimamål i den globale klimaaf tale, som vi ønsker, og som klima- og energiministeren selv åbnede op for i sit tilsagn til formanden for Naalakkersuisut i går.

Derfor håber jeg inderligt, at forslaget fremlagt af hr. Høgni Hoyerdal får opbakning her i salen.

Kl. 12:33

Formanden:

Tak til fru Juliane Henningsen. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Doris Jakobsen. *(Doris Jakobsen (SIU) ønsker en kort bemærkning)*. Det er man også velkommen til, så kommer fru Juliane Henningsen herop igen, og så er der først en kort bemærkning fra fru Doris Jakobsen, værsgo.

Kl. 12:34

Doris Jakobsen (SIU):

Vi ved, at forhandlingerne mellem den grønlandske regering og den danske regering allerede er i gang, så de grønlandske ønsker til den kommende klimaaf tale i København sikres.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Juliane Henningsen om, hvorfor hun ikke står sammen med sin partiformand og landsstyreformand Kuupik Kleist.

Kl. 12:34

Formanden:

Fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:34

Juliane Henningsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil sige, at det gør jeg sandelig også. Det er også derfor, jeg opfordrer regeringen til at forhandle en aftale på plads inden COP15. Mit parti mener, det er vigtigt, at Folketingets partier samarbejder om, at den vigtige aftale laves og forhandles på plads hurtigst muligt. Og der er ikke nogen uenigheder om det. Hvis vi kan blive enige om, at vi opfordrer regeringen til at fortsætte de forhandlinger, der er, så tror jeg godt, at banen er klar.

Kl. 12:35

Formanden:

Er der ønsker om yderligere spørgsmål fra fru Doris Jakobsen? Værsgo.

Kl. 12:35

Doris Jakobsen (SIU):

Er det ikke bedst at vente på de forhandlinger, som allerede er i gang, og på resultatet af dem i stedet for at overlape hinanden i Folketinget og i de forhandlinger, som allerede er i gang?

Kl. 12:35

Formanden:

Fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:35

Juliane Henningsen (IA):

Jeg mener ikke, at vi overlapper Naalakkersuisuts arbejde i Folketinget. Jeg mener, det er nødvendigt, at vi tager den debat i dag i Folketinget, så vi også kender Folketingets partiers stillingtagen til dilemmaet og til den store debat, der har været i pressen om Grønlands og Færøernes og Danmarks interesser i den her forhandling.

Så jeg mener, at vi fint supplerer hinanden derhjemme i Grønland og i Danmark. For vi har syntes, det er vigtigt at diskutere det her spørgsmål med Folketingets partier, så vi kan nå til enighed om at skynde på de forhandlinger, der er. Det synes jeg der er et behov for.

Kl. 12:36

Formanden:

Tak til fru Juliane Henningsen. Og fru Doris Jakobsen ønsker ikke ordet heroppefra, så bliver det hr. Edmund Joensen.

Kl. 12:37

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Jeg vil gerne knytte et par kommentarer til den nordatlantiske gruppes forespørgsel om Færøernes og Grønlands rolle i en kommende klimaaf tale.

Lad mig starte med et par kommentarer til forespørgslen. Jeg er enig med den nordatlantiske gruppe i, at Færøerne skal sætte sine egne mål, og at disse mål skal tage udgangspunkt i Færøernes levevilkår og erhvervsstruktur. Derfor kan jeg glædes over, at landsstyret

med bred opbakning fra alle partier i Færøerne har formuleret en klar og ambitiøs målsætning om en reduktion af Færøernes CO₂-udslip.

Samtlige partier i Færøerne er enige om, at Færøerne skal reducere sit CO₂-udslip med minimum 20 pct. i perioden 2010-2020 i forhold til 2005-niveauet. For at opnå målet på 20 pct.s nedskæring har landsstyret formuleret en klimapolitik. Den er seriøs og målrettet og skal gøre Færøerne mindre afhængig af fossile brændstoffer og øge forbruget af energi fra vedvarende energikilder. Målsætningen blev forelagt Lagtinget i denne uge, og den skal danne grundlag for samarbejde, også samarbejde med regeringen, og Færøernes rolle i en kommende klimaaftale.

Af landsstyrets forslag fremgår endvidere, at Færøerne skal forberede sig på at påtage sig synlige internationale forpligtelser i en kommende klimaaftale, der skal forhandles i København.

Lad mig fremhæve, at det er vigtigt, at der sendes et klart signal til omverdenen om, at Færøerne vil yde en målrettet indsats på klimaområdet. Men spørgsmålet om, hvordan Færøernes synlighed bedst sikres under en klimaaftale, er et forhandlingsspørgsmål mellem landsstyret og de danske myndigheder.

Som det fremgår af kommentarerne til landsstyrets forslag, kan dette gøres på flere måder. En mulighed er, at Færøerne underskriver den kommende klimaaftale sammen med Danmark og eventuelt også Grønland. En anden mulighed er, at det fremgår skriftligt af Danmarks ratifikation, at Færøerne også er bundet af aftalen. En tredje mulighed er, at Færøerne står på en liste over lande, som har forpligtet sig til nedskæring.

Alt tyder på, at landsstyret får et bredt politisk mandat til at forhandle spørgsmålet om, hvordan Færøernes synlighed bedst kan sikres i en kommende klimaaftale. Det er afgørende, at Færøerne også internationalt påtager sig forpligtelser, og at disse forpligtelser fremgår synligt af en kommende klimaaftale.

Regeringens forslag til vedtagelse bakker op om den målsætning, som man ved et bredt politisk forlig er blevet enige om i Færøerne. Tak.

Kl. 12:40

Formanden:

Tak til hr. Edmund Joensen. Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Og så er det klima- og energiministeren ... var der et spørgsmål fra fru Doris Jakobsen? Det var det, jeg spurgte til før. Jeg spurgte, om fru Doris Jakobsen ønskede ordet, inden hr. Edmund Joensen fik ordet, og der blev sagt nej. Men fru Doris Jakobsen får ordet nu.

Kl. 12:41

(Ordfører)

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg beklager den misforståelse.

Siumut har ikke været med til at foreslå denne forespørgselsdebatt, og det har vi ikke, fordi det er vores klare overbevisning, at spørgsmålet om at sikre Grønlands interesser i denne sag er et forhold, der bedst afgøres direkte mellem den grønlandske regering og den danske regering. Vi har derfor også med glæde konstateret, at der for tiden pågår intense forhandlinger mellem vore regeringer om at finde vejen til at sikre de grønlandske ønsker til den kommende klimaaftale i København.

Når det er sagt, hilser vi i Siumut naturligvis lejligheden til at få den danske regerings syn på disse forhandlinger forelagt i Folketinget velkommen. Jeg vil derfor samtidig benytte lejligheden til klart at slå fast, hvad Siumut finder er nødvendigt for Grønland i aftalen. For som jeg sagde i mit åbningsindlæg, er det simpelt hen nødvendigt, at der fremover sikres Grønland plads til en udvidelse af vores

industri, turisme, fiskeri og handel, for ellers bliver selvstyreaftalen aldrig andet end kønne ord.

Den udvidelse kan ikke ske uden en godkendelse af vores mulighed for at udlede mere CO₂, end vi gør i dag. Det er simpelt hen en utopi at tro, at selvstyret vil kunne finansieres uden om råstofsektoren og uden mulighed for at øge en energiintensiv industri.

Det er et skønmaleri uden sans for realiteterne, hvis nogen tror, at vi vil kunne opnå en selvåren økonomi og dermed endda selvstændighed ved blot at promovere vort land som et klodens sidste fri-landsmuseum. Hvis selvstyret skal have et reelt indhold og omfang, må vi konstant finde på nye og bedre erhvervsinitiativer, som vi kan udvikle. Det vil koste en øget CO₂-udledning, men kun i meget ubetydelige mængder sammenlignet med andre lande; selv i det størst mulige omfang taler vi om brøkdele af, hvad Danmark udleder hver eneste dag. Naturligvis mener vi i Siumut, at vi samtidig skal arbejde med at reducere vores CO₂-udslip, hvor det er muligt.

For Siumut er det også en klar målsætning, at vi ikke skal begå de samme miljø- og klimamæssige fejltagelser, som de industrialiserede lande har gjort. I stedet skal vi have udviklet vores egne industrier med den bedst mulige miljøvenlige teknologi og derigennem gøre vores industrialisering langt mere skånsom, end de gamle industrilande har gjort det. Imens måtte de ikkeudviklede lande bære byrderne, både som råstofleverandører til de riges bord og som modtagere af skadevirkningerne fra det gode liv i Vesten. Ikke mindst det sidste mærker vi i det arktiske område desværre i fuldt omfang i dag. Derfor må det være de gamle industrilandes tur til at bære de byrder. Det kan ikke være os, der først lige har fået muligheden for en lignende udvikling, der også skal betale regningen for de andres fest. Derfor mener vi i Siumut, at de lande, som har udledt alt for meget CO₂ frem til nu, og som dermed er blevet rige på de mindrebemiddeltes bekostning, naturligvis må påtage sig så store reduktionsforpligtelser, at der fremover kan blive plads til en berettiget vækst hos os andre.

I Grønland er vi i fuld gang med at reducere det meget beskedne udslip, vi allerede har. Det er vi gennem erstatning af oliebaseret energi med vandkraft i stort omfang; det er vi gennem store omlægninger af både det private og erhvervslivets energiforbrug; og det er vi via forsøg på at bruge den mest moderne og CO₂-reducerende teknologi i alt, hvad vi foretager os fremover. Vi yder vores, hvor vi kan, men vi hverken kan eller vil sætte vores nye selvstyre og fremtidige selvstændighed over styr for at skaffe Danmark og EU en aftale i København, der sikrer deres fortsatte liv på første klasse, fordi de har råd til at købe sig fra de krævede reduktioner via kvoter i ulandene og østlandene, mens vi selv bliver fanget i en umulig situation.

Danmarks sikring af Grønlands behov i forbindelse med den kommende aftale i København bliver den helt store prøve på, om Danmark er troværdig med hensyn til at skulle varetage det nye selvstyres udenrigspolitiske interesser. Det håber vi i Siumut at regeringen forstår.

Kl. 12:46

Formanden:

Der er et spørgsmål til fru Doris Jakobsen, og det er fra fru Juliane Henningsen. Værsgo.

Kl. 12:46

Juliane Henningsen (IA):

For det første vil jeg kommentere, at fru Doris Jakobsen siger, at det her er en slags unødvendig debat, fordi der er intense forhandlinger mellem regeringerne. Jeg synes nu nok at have bemærket, at alle partierne herinde har været glade for at få denne debat, fordi det er nødvendigt at få vendt spørgsmålet rigtigt.

For det andet vil jeg gerne spørge til de forskellige forslag til vedtagelse. Fru Doris Jakobsen er medforslagsstiller på det ene for-

slag, og jeg vil gerne spørge, hvorfor fru Doris Jakobsen ikke kan støtte det andet forslag, som Den Nordatlantiske Gruppe har fremsat sammen med hr. Per Clausen, og om hun ikke er enig i de principielle betragtninger, som det forslag lægger op til.

Kl. 12:47

Formanden:

Fru Doris Jakobsen.

Kl. 12:47

Doris Jakobsen (SIU):

Først og fremmest vil jeg gerne sige, at det også er mit håb, at de forhandlinger, som landsstyret i disse måneder fører med den danske regering, vil føre til en løsning, som er nødvendig, for at vi i de kommende år kan gøre ikke alene os selv, men også Danmark fri af den tilskudsøkonomi, som fortsat plager vore to landes sammenhængskraft. Som sagt er forhandlingerne allerede i gang, som også klimaministeren nævnte, og derfor vil jeg gerne respektere den nære kontakt, der allerede er. Men jeg vil også gerne sige mange tak for den forespørgselsdebat og de forslag, som viser, at der også er en stor interesse for vores klima.

Kl. 12:48

Formanden:

Fru Juliane Henningsen.

Kl. 12:48

Juliane Henningsen (IA):

Er ordføreren uenig i, at vi opfordrer regeringen til at forhandle aftaler på plads med henholdsvis Grønland og Færøerne før COP15-topmødet i København, så det sikres, at der sættes fokus på vilkårene i Arktis og Nordatlanten, og at Grønlands og Færøernes egne klimamål og bindinger klart fremgår af en ny global klimaaftale? Er ordføreren uenig i dette?

Kl. 12:49

Formanden:

Fru Doris Jakobsen.

Kl. 12:49

Doris Jakobsen (SIU):

Som jeg allerede har sagt, står vi stort set sammen med hensyn til vores mål for Grønland og Færøerne på klimaområdet. Men Siumut mener, forhandlingerne helst skal ske mellem regeringerne. Forhandlingerne mellem landsstyreformand Kuupik Kleist og klimaministeren er allerede i gang, og jeg håber selvfølgelig, at den danske regering også varetager det nye selvstyres og Færøernes udenrigspolitiske interesser.

Kl. 12:49

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal for en kort bemærkning.

Kl. 12:49

Høgni Hoydal (TF):

Det er bare et opfølgende spørgsmål til forslagene til vedtagelse. Hvilke forskelle ser fru Doris Jakobsen mellem de to forslag til vedtagelse, og hvad er egentlig begrundelsen for ikke at kunne vedtage, at man opfordrer regeringen til inden COP15 at lave en aftale, som har færøske og grønlandske mål med i en global aftale?

Kl. 12:50

Formanden:

Fru Doris Jakobsen.

Kl. 12:50

Doris Jakobsen (SIU):

Som jeg allerede har sagt til fru Juliane Henningsen, mener jeg, at vi kommer til at overlape hinanden, når regeringernes forhandlinger allerede er i gang. Men jeg kan forstå hr. Høgni Hoydals bekymring, for vi har nogle særlige behov i de arktiske lande. Jeg mener, at vi stort set står sammen, og derfor håber jeg sandelig, at vores regering vil stå sammen om at nå de mål, vi vil nå.

Kl. 12:50

Formanden:

Tak til fru Doris Jakobsen. Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger.

Så er det helt sikkert og vist, at det er klima- og energiministeren.

Kl. 12:50

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Tak, hr. formand. Allerførst vil jeg sige, at jeg synes, vi har grund til at glæde os over en rigtig god og konstruktiv debat, også en debat, hvor der fra alle sider jo har været udtrykt meget stor anerkendelse af, at Færøerne er kommet langt med sin konkrete klimaplan frem mod 2020 – jeg forstod, at den tidligere i den her uge har været til første behandling – og der er jo også et udtrykt håb om, at Grønland tilsvarende kan komme op med et mål.

Fru Anne Grete Holmsgaard stillede mig et meget konkret spørgsmål, nemlig: Hvis det lykkes at få et mål både for Grønland og for Færøerne forud for COP15, hvilke muligheder er der så for at synliggøre de bidrag? Det er jo et meget centralt spørgsmål. Man kan sige, at det, der skal tages hensyn til der, er både fuldmagtsloven, grundloven og hvad det er for en slags international klimaaftale, man har med at gøre.

Hvis man skal respektere alle disse ting, og det skal man jo, så er der især én model for at levere på ønsket fra Færøerne og Grønland om synlighed, og det er at forhandle særlige vilkår for de nordatlantiske rigsdele, eventuelt i form af en særlig bestemmelse for oversøiske lande og territorier. Det var derfor, jeg brugte lidt tid i mit første indlæg på at sige, at det måske er det, der er det mest farbare spor, hvis det ikke, som hr. Niels Helveg Petersen nævnte, allerede er synligt for verden, når Færøerne siger, at de gør sådan og sådan, og Grønland siger, at de gør sådan og sådan. For så er det jo, hvad skal jeg sige, synligt. Men hvis det skal ind og være registreret i en aftale, kan det her med at finde ud af, om der er nogen muligheder, for så vidt angår oversøiske territorier, være en mulighed. Derfor bruger vi lidt kræfter på at udforske den mulighed for tiden. Det ville jo også have den fordel, at det så ikke kun var Danmark alene – også i betragtning af at vi er vært for hele konferencen – der skulle forhandle en helt speciel ordning hjem for dele af det danske rigsfællesskab; så ville der også være mulighed for, at andre ville være med til at løfte den her dagsorden. Jeg tror, at alle kan se, hvorfor det kunne være praktisk.

Jeg synes, at det, vi har hørt i dag, på alle måder viser hen til, at det er rigtig vigtigt, at vi i almindelighed, men i den kommende tid i særdeleshed har en ikke bare tæt, men også god dialog mellem Danmark, Færøerne og Grønland med henblik på at finde den bedst tænkelige måde at afspejle alle interesser i riget på. Det er jo altså lykkedes før. Med Kyotoaftalen valgte Færøerne at stå udenfor, og det blev respekteret. Grønland ønskede at påtage sig 8 pct.s reduktion, selv om Danmark bagefter som en del af EU's byrdefordeling tog 21 pct. Altså, vi har før fundet måder at kunne registrere forskellige ønsker fra rigsfællesskabet på, og der er selvfølgelig ikke nogen, der har ønske om andet end tilsvarende at prøve at sikre, at alle elementerne og interesserne i rigsfællesskabet er dækket af en aftale.

Kl. 12:53

Kl. 12:56

Formanden:

Tak. Der er korte bemærkninger, først fra hr. Høgni Hoydal.

Kl. 12:54

Høgni Hoydal (TF):

Jeg synes ikke, det skorter på god vilje, heller ikke fra ministeren, til at få lavet en aftale, der kan opfylde de ønsker, der er fremsat fra Færøernes og Grønlands side. Men jeg bliver jo lidt betænkelig, når man begynder at sparke bolden ud til folkeretligt hjørnespark, og det sker, når man nævner både grundlov og fuldmagtslov osv.

Jeg vil egentlig stille ministeren to spørgsmål. Som det ser ud, bliver det en politisk aftale i København i december og så måske en juridisk bindende aftale i 2010. Hvis det bliver en politisk aftale i København i december, skulle der vel ikke være nogen juridiske forhindringer for, at Færøerne og Grønland har deres egne klimamål i en aftale.

Jeg kan vende tilbage til det næste spørgsmål bagefter.

Kl. 12:54

Formanden:

Ministeren.

Kl. 12:54

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Nej, jeg så godt lagmandens bud på det under debatten forleden dag i Lagtinget, og det er jeg sådan set enig i. Jeg kunne også se, at landsstyremedlem for udenrigsanliggender Jørgen Niclasen jo gav udtryk for præcis det, jeg gav udtryk for lige før, nemlig at der både er en grundlov, en fuldmagtslov og et klimasystem, der skal respekteres. Det her var simpelt hen en del af den færøske debat forleden dag.

Jeg tror, der er almindelig enighed om, at det ikke er et folkeretligt hjørnespark. Det er bare en realitet, at der er forskellige slags ting, vi skal tage hensyn til, og når det gælder den hidtidige måde, som det internationale klimasystem har fungeret på, har Danmark altså ligesom skullet forhandle på rigsfællesskabets vegne. Vi har så sørget for, at de forskellige dele af riget kan være med i delegationen, kan præge det, kan påvirke det, men i sidste ende skal vi altså melde ind i en eller anden samlet form, og der er det, jeg siger, at der så kan være en særlig mulighed med hensyn til det her med de oversøiske territorier, som kunne gøre, at man kunne markere det – også synligt – i en aftale, f.eks. det færøske mål.

Kl. 12:56

Formanden:

Hr. Høgni Hoydal.

Kl. 12:56

Høgni Hoydal (TF):

Altså, jeg reagerer jo lidt med skepsis, når man nævner det der med oversøiske territorier; jeg synes, det lyder sådan lidt som de gamle europæiske koloniers klub, kan man sige. Men det, jeg ville spørge om, var præcis det med EU. Som jeg forstod på ministeren og på visse af ordførerne, er man endnu ikke afklaret om, hvordan Danmark skal indgå en aftale. Altså, kan vi se for os, at Danmark slet ikke indgår i en aftale som Danmark i sig selv, men at EU bare skriver under på vegne af alle EU-landene? Hvis det er tilfældet, har vi jo et helt specielt problem, for så må Færøerne og Grønland, som står uden for EU, nødvendigvis få deres egne bemærkninger i aftalen.

Kl. 12:56

Formanden:

Ministeren.

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

For det første tror jeg nok, hr. Høgni Hoydal vist også selv brugte det her udtryk med de oversøiske territorier før i sit indlæg heroppefra, men lad nu det ligge; det er jo altså den måde, man omtaler den her problemstilling på, det er ikke noget, vi sådan lige finder på til lejligheden.

Jeg synes for det andet, hr. Niels Helveg Petersen udtrykte situationen og dilemmaet meget, meget klart: Hvorledes kan man synliggøre det her i en klimaaftale, hvis struktur vi ikke kender? Det er jo sådan set også svaret til hr. Høgni Hoydal; det er svaret på, hvorfor det er svært at lægge sig fuldstændig fast på, hvordan det håndteres før COP15. Jeg ved ikke, om vi ved det før COP15, men lige nu ved vi jo ikke præcis, hvad karakteren er af en aftale, herunder om det er EU, der så at sige på vegne af Danmark melder ind, eller om der er en anden model, hvor nationalstaterne i EU kan melde ind, altså at det er det mål, de har. Det ville f.eks. kræve, at EU var færdig med sin interne byrdefordeling osv., der er mange præmisser i det, og derfor er det her altså mere kompliceret end som så. Derfor mener jeg stadig væk, at der vel ikke rigtig er noget alternativ til det, vi foreslår, nemlig at vi holder en meget, meget tæt og tillidsfuld dialog i de kommende uger frem mod COP15 og også i tiden efter COP15.

Kl. 12:58

Formanden:

Jeg vil lige orientere om, at jeg har noteret hr. Per Clausen, hr. Henrik Brodersen og fru Juliane Henningsen som personer, der ønsker ordet. Men først er det hr. Per Clausen.

Kl. 12:58

Per Clausen (EL):

Bare en enkelt ting: Jeg vil høre, om jeg skal forstå det, klimaministeren nu siger, sådan, at klimaministeren ikke forventer, at der kan eller vil blive indgået en aftale mellem Danmark og Færøerne og Grønland inden topmødet.

Kl. 12:58

Formanden:

Ministeren.

Kl. 12:58

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Jamen det kommer da på, hvad hr. Per Clausen mener med en aftale. Hvis Grønland f.eks. kommer med et mål, nemlig at så meget vil Grønland inden for de nu kendte aktiviteter reducere med frem mod 2020, vil det jo bringe os et vigtigt skridt videre. Vi mangler stadig væk at kende *det* tal i ligningen.

Kl. 12:59

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 12:59

Per Clausen (EL):

Skal jeg forstå det, ministeren siger, på den måde, at der godt kan indgås en aftale mellem Danmark og Grønland og Færøerne, der, om man så må sige, sikrer Grønland og Færøerne i forhold til, hvad de vil blive pålagt efter topmødet?

Kl. 12:59

Formanden:

Ministeren.

Kl. 12:59

al almindelighed. Det er rigtig vigtigt, at de ting, vi bliver enige om i København, rent faktisk også bagefter overholdes.

Kl. 13:02

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Jeg sagde, og jeg gentager: Det ville være rigtig vigtigt, hvis Grønland kom med et bud på, hvilken forpligtelse Grønland mener at de kan påtage sig, på samme måde som vi nu ligesom kender størrelsen af det. Færøerne siger de kan påtage sig. Det er da et første vigtigt skridt. Men jeg må stadig væk holde fast i, at så længe vi ikke kender karakteren af den internationale aftale, der skal forhandles på plads i København, er det altså svært på forhånd at give fuldstændig håndfaste garantier om, at sådan her håndterer vi rigsfællesskabets interesser. Hr. Per Clausen må da være enig i, at det fordrer, at vi ved, hvad det er for en slags aftale, vi skal spille ind i forhold til.

Kl. 13:00

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Henrik Brodersen.

Kl. 13:00

Henrik Brodersen (DF):

Som jeg hører det, er der meget, meget stor og bred opbakning til, hvordan den her kage skal skæres – og tillykke med det. Jeg tror helt bestemt, at den bliver landet rigtig fornuftigt.

Det, jeg vil spørge klima- og energiministeren om, er, om hun vil sikre, at der i aftalen bliver muligheder for ekspansion for både Færøerne og for Grønland, og om hun, hvis det viser sig, at der er kæmpe ressourcer, vil sikre, at disse også kan udvindes, uden at det kommer til at belaste den grønlandske eller færøske befolkning.

Kl. 13:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:00

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Det er klart, at det jo gælder for hele den klimaaftale, vi forsøger at blive enige om internationalt, at det ikke er meningen, at det skal være en aftale, der forhindrer økonomisk vækst. Det er sådan set en aftale, der skal gøre det muligt at have økonomisk vækst, men jo på en måde, der belaster natur og miljø mindre. Der mener jeg, det er indlysende, at der må gælde det samme for f.eks. Grønland som for alle andre lande og dele af verden.

Kl. 13:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Henrik Brodersen.

Kl. 13:01

Henrik Brodersen (DF):

Vil ministeren så også lægge sig i selen for, at de aftaler, der bliver indgået, også bliver overholdt? Man kan sige, at nu har færingerne valgt at stå uden for Kyotoaftalen, grønlænderne gik med og tog en procentdel af det, og så synes jeg også, man bør have den gensidige aftale om, at når man indgår nogle aftaler, forsøger man altså også at overholde dem. Jeg vil bare have ministerens svar på, om hun virkelig vil lægge sig i selen for, at de aftaler, der bliver indgået, også til enhver tid bliver overholdt.

Kl. 13:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:01

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Jamen det kan jeg svare kort på. Ja, det vil ministeren lægge sig i selen for, og det gælder ikke bare dele af det danske rige, det gælder i

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Juliane Henningsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:02

Juliane Henningsen (IA):

Tak for ordet. Jeg syntes, det var rigtig interessant at høre om det nye i den her debat, som er en eventuelt mulig særlig bestemmelse for oversøiske områder. Hvor langt er regeringen med at undersøge muligheden for sådan en aftale, for en særlig bestemmelse? Hvordan vurderer regeringen tidsperspektivet heri op til COP15? Og er det en dialog, man har med andre lande, og hvilke lande er der tale om?

Derudover vil jeg gerne med hensyn til de betingelser, som ministeren i går gav tilsagn om at Grønland kunne deltage under, spørge, hvilke betingelser det er, man forestiller sig. Tak.

Kl. 13:02

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 13:02

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Altså, til den første del af spørgsmålet kan jeg henvise til det, jeg sagde i min indledning: at det især er Frankrig, Storbritannien og Holland, der har nogle tilsvarende problemstillinger, og at det derfor er dem, vi i særlig grad er i dialog med om de her ting.

Med hensyn til det andet kan jeg forstå, at fru Juliane Henningsen henviser til en avisartikel, der har været. Jeg kan sige, at jeg i går har modtaget et brev fra landsstyreformand Kuupik Kleist, og det vil jeg svare på så hurtigt som overhovedet muligt. Det er ikke sådan, at Danmark stiller en masse betingelser. Det er jo op til Grønland at definere, hvad Grønland kan forpligte sig til i en kommende aftale 2012-2020. Det er ikke Danmark, der stiller de betingelser; det er alene Grønland.

Derfor var jeg også glad for tilsagnet fra fru Juliane Henningsen i det tidligere indlæg heroppefra i forhold til det her med, at Grønland var indstillet på at reducere udledningerne i forhold til de nu kendte aktiviteter. Så ved vi alle sammen, at der er nogle udfordringer, der venter i årene fremover, men da heldigvis først om en del år. Det gælder f.eks. Alcoa og olieindvinding, hvor vi jo ved at det ikke er ting, der lige står og udløser CO₂-udledning i 2012-2013-2014-stykker. Der går af forskellige grunde længere tid, men det er Grønland, der skal definere betingelserne; det er ikke Danmark.

Det eneste, jeg har givet tilsagn om, er, at hvis der er noget fagligt, Grønland gerne vil have bistand til, f.eks. fra Energistyrelsen, så hjælper vi gerne med en fremtidig aftale, ligesom vi også har hjulpet under den hidtidige Kyotoaftale.

Kl. 13:04

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Juliane Henningsen? Nej, ikke mere.

Så tror jeg ikke, at der er flere, der har bedt om ordet. Så er forhandlingen sluttet. Tak til klima- og energiministeren.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted på tirsdag.

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 13:08

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om statstilskud til produktrettede energibesparelser og lov om afgift af elektricitet og om ophævelse af lov om Elsparefonden. (Oprettelse af Center for Energibesparelser m.v.).

Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard).
(Fremsættelse 08.10.2009).

Kl. 13:05

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

I Danmark er vi rigtig langt fremme med at lave besparelser på energiområdet. I mere end 30 år har vi kunnet holde et næsten uændret forbrug af energi, til trods for at der har været en enorm vækst på mere end 70 pct. i bruttonationalproduktet. Det er rigtig flot. Energibesparelser er også med til at sikre forsynings sikkerheden og sikre vores klima. Derfor skal vi bruge energien så effektivt som overhovedet muligt, uanset om vi bruger el, fjernvarme, naturgas eller andre former for energi.

Med energiaftalen fra februar sidste år er der enighed om at reducere energiforbruget med 2 pct. inden udgangen af 2011 og med 4 pct. i 2020 i forhold til forbruget i 2006. Skal vi nå de målsætninger, er der brug for nye initiativer, og det er det, vi foreslår med lovforslaget her, som skal bidrage til, at vi når de målsætninger. Der er selvfølgelig brug for yderligere initiativer også ud over det, vi foreslår her.

Vi foreslår, at Elsparefonden nedlægges og erstattes af Center for Energibesparelser, og det gør vi, fordi opgaven fremadrettet ikke alene er elbesparelser, men at det er en bred vifte af energibesparelser, der skal sættes på. Der skal sættes på varmebesparelser, oliebesparelser og i det hele taget besparelser og udbredelse af viden om mulighederne for at gennemføre energibesparelser. Det nye center skal ledes af en uafhængig bestyrelse i stil med det, vi i dag kender fra EUDP.

Det er også vigtigt, at der sker en bedre koordinering med det arbejde, der foregår i Energistyrelsen og i Klima- og Energiministeriet, og derfor foreslår vi en placering tættere på Energistyrelsen end Elsparefonden, som har haft en fuldstændig selvstændig placering. På den måde sikrer vi også en bedre koordinering og indsats for de ca. 90 mio. kr. af forbrugernes penge, der hvert år skal anvendes på det her område.

Lovforslaget betyder også, at der oprettes et uafhængigt energispareråd, der skal rådgive energiministeren i spørgsmål omkring energispareindsatsen. Medlemmerne her skal være repræsentanter for aktører på hele energiområdet.

Med lovforslaget her får vi en række redskaber til at sikre energibesparelserne i fremtiden med henblik på at nå de meget ambitiøse mål både med udgangen af 2011 og i 2020.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Ole Hækkerup.

Ole Hækkerup (S):

Jeg skal bare have ordføreren til at bekræfte, at når man går fra Elsparefonden til det nye Center for Energibesparelser, betyder det, at mængden af opgaver, der skal varetages, vokser, uden at finansieringen til at varetage opgaverne samtidig vokser.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:08

Lars Christian Lilleholt (V):

Der er 90 mio. kr. Det er et meget stort beløb. Vi er sikre på, at for de mange penge vil man også være i stand til at rådgive og lave besparelser på andre områder, herunder på fjernvarme, naturgas osv.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Ole Hækkerup.

Kl. 13:08

Ole Hækkerup (S):

Jeg opfatter det lidt som en bekræftelse. Jeg kunne sådan set godt være enig i behovet for at se bredere. Det, der er min pointe her, er, at de 90 mio. kr., der bliver brugt på eldelen, nu skal dække hele området. Det er det, jeg vil have ordføreren til at bekræfte.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Lars Christian Lilleholt (V):

Til hr. Ole Hækkerup: Det er ganske korrekt, men hertil kommer jo en meget omfattende indsats ude i de enkelte selskaber, som jo også er pålagt at gennemføre en meget stor indsats i de kommende år. Så det er jo en kombination af det, der er centerets opgaver, og den massive indsats, der foregår i el-selskaber, fjernvarmeselskaber, gas-selskaber osv.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard, en kort bemærkning.

Kl. 13:09

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Synes Venstres ordfører, at det er særlig smart at nedlægge et brand, som det har taget over 10 år at opbygge, og som er kendt blandt virksomheder og forbrugere?

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Lars Christian Lilleholt (V):

Det brand er vi sikre på også vil kunne videreføres i det nye arbejde i Center for Energibesparelser. Der er gennemført en meget omfattende og meget flot indsats i Elsparefonden, men opgaverne har forandret sig.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det forstår jeg virkelig ikke et kuk af. Det fremgår jo meget, meget klart af lovforslaget, at Elsparefonden og dermed det brand nedlægges. Hvordan er det så lige, at Venstre mener man kan opretholde det brand? Det svarer vel til, at man har en virksomhed, der hedder noget bestemt, og så siger man, at man godt kan have det her brand, f.eks. Nike sko, men man nedlægger godt nok virksomheden og etablerer en anden.

Kl. 13:09

have en åbenhed, med hensyn til om de midler, der er til rådighed, også er tilstrækkelige, når opgaven så bliver større. Jeg synes, det må være svært for ordføreren – og den situation kan man jo komme i – at skulle forsvare et forslag, som på den måde virker, som om nogle har fået en fiks idé, i stedet for at nogle har holdt sig til den sunde fornuft.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Lars Christian Lilleholt (V):

Indsatsen vil fortsætte uændret fremadrettet, men opgaverne bliver flere og nye. Derfor er det selvfølgelig klart, at en del af brandet vil blive ændret med overgangen fra Elsparefonden til Center for Energibesparelser.

Kl. 13:10

Lars Christian Lilleholt (V):

Det er ganske, ganske sund fornuft, at vi nu organiserer det her på en ny måde. Med hensyn til antallet af midler og kroner og øre, der anvendes på området, bliver der jo en ganske massiv indsats ude i fjernvarmeselskaberne og energiselskaberne, og det er der jo netop i de her dage, hvor Energistyrelsen forhandler en aftale om deres samlede indsats.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 13:13

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal beklage, at jeg ikke kunne høre hele ordførerens tale, og derfor beder jeg naturligvis om undskyld, hvis det her bliver en gentagelse. Men på fru Anne Grete Holmsgaards spørgsmål svarede ordføreren, at Elsparefonden har udført et meget flot arbejde, og ordføreren gav i det hele taget i sit svar udtryk for, at det var et vigtigt brand, at det var et flot arbejde. Det gør det lidt svært at forstå begrundelsen for at nedlægge Elsparefonden i stedet for at bygge videre på den, netop som en kvittering for, at når opgaven udvikler sig, skal man bygge på noget, der er kendt og velfungerende, i stedet for at nedlægge det kendte og velfungerende og begynde forfra et andet sted.

Kl. 13:10

Per Clausen (EL):

Jeg vil gerne spørge, om hr. Lars Christian Lilleholt ikke kunne løfte sløret for, hvad der er indholdet i den sunde fornuft i at påføre flere opgaver, give de samme penge og finde på et nyt navn. Jeg må indrømme, at man indimellem godt kan lade sig besnære af det der med, at det er sund fornuft, men i andre situationer vil man i grunden gerne have det forklaret, fordi man ikke helt kan indse det.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Lars Christian Lilleholt (V):

Til fru Margrethe Vestager vil jeg sige, at opgaverne jo ændrer sig, og at opgaverne har forandret sig meget. I mange år har der været meget fokus på elbesparelser, og den opgave kommer nu til at omfatte en langt bredere vifte af også andre former for energi, hvor der skal gennemføres energibesparelser. Derfor har vi fundet det fornuftigt at foreslå en anden organisering end den i den eksisterende Elsparefond, ganske enkelt fordi opgaverne ændrer sig.

Kl. 13:11

Lars Christian Lilleholt (V):

Til hr. Per Clausen vil jeg sige, at den sunde fornuft består i, at opgaverne ændrer sig. Fra at det udelukkende har været elbesparelser, bliver det fremover en bred vifte af energibesparelser – på fjernvarme, naturgas og andre former for energi. Det betyder, at vi er nødt til at overveje at gennemføre en forandret indsats og organisering af det fremadrettede arbejde på det her område.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Clausen.

Kl. 13:13

Per Clausen (EL):

Sådan går vi jo lidt i ring. Nu siger hr. Lars Christian Lilleholt som begrundelse for at finde på et nyt navn, at man er nødt til at ændre måden at organisere arbejdet på, fordi der kommer flere opgaver til. Men er det så alligevel ikke lidt svært at opfatte det helt alvorligt, når hr. Lars Christian Lilleholt siger, at det her forslag er et udtryk for, at man prioriterer det her arbejde meget, meget højt, når man siger, at flere opgaver kan løses med de samme ressourcer?

Kl. 13:14

Margrethe Vestager (RV):

Det er, som om det ikke helt hænger sammen. For på den ene side bliver opgaverne meget, meget større, og på den anden side vil man gerne begynde helt forfra og i øvrigt med de samme midler, som dengang opgaven var meget, meget mindre. Det mest praktiske og jordnære at gøre forekommer at være at tage noget, der er velfungerende, og bruge det som udgangspunkt for at gøre mere og så i øvrigt

Kl. 13:11

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Lars Christian Lilleholt (V):

Der er en lang række nye opgaver, som det her center skal løse, fordi energispareindsatsen har ændret sig. Fra at vi alene har haft fokus på elbesparelser, skal vi fremadrettet have en bred vifte af energibesparelser.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører, hr. Ole Hækkerup.

Kl. 13:14

(Ordfører)

Ole Hækkerup (S):

Tak, hr. formand. Det her lovforslag, tror jeg, vil være til skade for klimaet. Jeg tror, det vil være til skade for den danske indsats, når det gælder energibesparelser.

Regeringen lægger her op til et energispareprogram for de næste 10 år. Programmet består af det, der allerede er aftalt i energiforliget, som løber til 2012, og derudover en ny organisering af energispareindsatsen. Elsparefonden lukkes, og der laves et nyt center for energibesparelser. Det nye center får mange flere opgaver, men de samme penge at løse opgaverne for. Og uanset hvordan man vender og drejer det, så er det ikke en satsning på energibesparelser, når der bliver færre penge til et område, hvor der i stedet for er brug for flere penge.

En visionær politik ville jo gribe den økonomiske krise og netop igangsætte energibesparelser, både for at få ledige i arbejde her og nu og for at stille Danmark stærkere på den anden side af den nuværende økonomiske krise.

Er det så en god idé at se på energiforbrug som meget bredere end blot el? Ja, det er det. Og det er nok også det eneste egentlig positive, der kan siges om det her lovforslag. For de opgaver, Elsparefonden hidtil har varetaget, skal nu klares for meget mindre. Når opgaverne bliver mange flere, men pengene til at løse opgaverne for er helt de samme, så sættes der ikke.

Desværre er det med de flere opgaver for de samme penge ikke den eneste konsekvens af forslaget. Det nye center, der oprettes i stedet for Elsparefonden, har ikke nær den samme uafhængighed, som Elsparefonden har i dag. De fleste vil nok mene, at mærkerne med »Anbefalet af Elsparefonden« er noget af en succes. Man skal blot kigge i en reklame fra en hårde hvidevarer-forhandler, der dumper ind af brevsprækken, for at lægge mærke til lige præcis det.

Men sådan et mærke skal jo forsvares aggressivt, for at det ikke bliver misbrugt, og her er det, at uafhængigheden er vigtig. Nu kommer der så i stedet for et center for energibesparelser. Det skal styres af en handlingsplan. Den udstikker ministeren rammerne for, og når den så er lavet, kan ministeren derefter botanisere i den efter for-godtbefindende. Jeg tror ikke, at der tages mange og nye og anderledes initiativer i den organisering.

Netop uafhængigheden er der jo også en lang række af hørings-svarene der er inde på. Man må så bare generelt sige, og her rammer forslaget forbi det, der er holdningen i langt, langt de fleste af hørings-svarene.

I virkeligheden er det jo såre enkelt. I Danmark skal vi reducere energiforbruget og øge andelen af vedvarende energi for at nå klimamålene, og det er det, der er udgangspunktet for det energiforlig, som jo også mit parti er med i.

Men når nu Venstre og Konservative med det her forslag fører halvdelen af den energiaftale over i en energipolitik med Dansk Folkeparti alene, varsler det mildest talt ilde for klimaet. Det er udtryk for, at regeringen nu bringer sig selv i en position, hvor besparelser på energien, som er helt afgørende for at nå vores klimamål, afhæn-

ger af velviljen hos Dansk Folkeparti, der netop er sprunget ud som klimaskeptikere. Det er fantastisk svært at se det som en gevinst for klimaet.

Med energispareprogrammet lægger regeringen her op til at organisere energispareindsatsen fremover. Det giver jo næsten sig selv med den titel. Men det er også overskriften på aftalen fra 2005 om den fremtidige energispareindsats, og det er det ene af de to grundlæggende elementer i energiaftalen fra 2008. Det har været grundigt drøftet i forligskredsen uden resultat. Det vælger regeringen nu at se stort på. Konsekvensen er selvfølgelig, at ansvaret for den førte politik også fjernes fra forligskredsen og i stedet rykker til VKO-blokken.

En energispareindsats, der laves for færre midler, underlægges en strammere styring, mindst på kanten af den ånd, der er i energiforliget, og som derefter alene er henvist til VKO-partiernes velvilje – det lover slet ikke godt for klimaet.

Kl. 13:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 13:18

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det. Hr. Ole Hækkerup siger, at der bruges for lidt, at 90 mio. kr. er i underkanten. Hvor meget mere skal der anvendes? Hvor meget mere skal elforbrugerne betale til det her?

Kl. 13:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Ole Hækkerup (S):

Det, der er min grundlæggende politiske pointe her, er, at i det øjeblik Venstre sammen med De Konservative lægger opgaven over, så den alene skal varetages sammen med Dansk Folkeparti, beror en styrkelse af den samlede energispareindsats på, at Dansk Folkeparti på et tidspunkt skal møde op til en finanslovforhandling og sige: Vores krav er, at vi i øvrigt gør noget ved energispareindsatsen. Det tror jeg simpelt hen ikke over en dørtærskel på. Præcis hvor snittet skal lægges, præcis hvor mange penge der skal indgås aftale om, for at vi når videre frem, for at vi med rimelighed kan sige, at det ikke svækker den besparelsesindsats, der hidtil er blevet gjort, er jeg i virkeligheden åben for at snakke om; det, der er problemet i den her forbindelse, er, at lige præcis den åbenhed har vi jo ikke haft, for ellers ville jo have haft en meget bredere aftale om den fremtidige energispareindsats.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 13:19

Lars Christian Lilleholt (V):

[Lyddudfald] ... mere, 200 mio. kr., 300 mio. kr., regningen skal jo betales et eller andet sted. Det må vel handle om at få den mest effektive indsats for så fornuftigt et beløb som overhovedet muligt.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Ole Hækkerup (S):

Det er jeg fuldstændig enig i. Som parti har vi jo fremlagt en vækstpakke, hvormed vi er gået ind og har afsat adskillige milliarder kro-

ner til en styrkelse af energispareindsatsen; vi har fremlagt forslag for op til 900 mio. kr. med henblik på at sige, at nu skal folk kunne få gratis energitjek af deres virksomhed, gratis energitjek af deres bolig, og det er, fordi vi ønsker at skabe grønne job, fordi vi ønsker at fremme energispareindsatsen i samfundet generelt, og det ønsker vi at gøre netop nu, hvor vi har så stort et antal ledige. Vi har brug for i stedet for at betale folk på dagpenge nu at sætte dem i gang med noget, vi alligevel skal investere i med tiden.

Kl. 13:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Dalggaard for en kort bemærkning.

Kl. 13:20

Per Dalggaard (DF):

Nu har jeg igen hørt det her begreb klimafor nægter. Jeg vil gerne have en definition på, hvad det er. Betyder det, at vi ikke tror, at der er et vejr herinde, som man kan sige er et klima, eller uden for? Hvad er det her klimafor nægter egentlig for noget? Hvad betyder det?

Kl. 13:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Ole Hækkerup (S):

Jeg brugte udtrykkelig ikke begrebet klimafor nægter. Jeg brugte begrebet klimaskeptiker, og det er, fordi det er det, hr. Thulesen Dahl har omtalt sig selv som.

Kl. 13:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Per Dalggaard.

Kl. 13:20

Per Dalggaard (DF):

Tak for det. Så vil jeg spørge om en anden ting. Igen kræver Socialdemokratiet jo flere penge, uanset hvad det handler om her i samfundet. Uanset om det så er ulandsstøtte eller noget andet, så er løsnin-gen flere penge. Og nu skal der flere penge til den nye fond, Center for Energibesparelser. Hvor i Socialdemokratiets finanslovforslag står der det?

Kl. 13:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:21

Ole Hækkerup (S):

Svaret er meget tæt på blive det samme svar som svaret til hr. Lars Christian Lilleholt: Hvis det var os, der sad for bordenden, så ville vi fundamentalt føre en anden politik end den, VKO-flertallet fører i øjeblikket. Vi ville sætte mere gang i aktiviteten i samfundet, og vi ville gøre det inden for de områder, der på lang sigt ville styrke det her samfund. Et af de helt afgørende områder at få taget fat på er energibesparelser i boliger og bygninger. Det er der, vi ved der er de store potentialer. Det er dér, vi kan bruge al den ledige arbejdskraft og få den i gang, og det er den mulighed, VKO-flertallet taber på jorden.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Per Dalggaard.

(Ordfører)

Per Dalggaard (DF):

Ja, hvis hele samfundet skulle laves om, ville det gå meget bedre ud fra Socialdemokratiets model, det er der ingen tvivl om – eller er der?

Lovforslag nr. L 4 består af flere delelementer: en styrket indsats for at spare på energiforbruget, et statstilskud til produktrettede energibesparelser, lov om oprettelse af Center for Energibesparelser og samtidig nedlæggelse af Elsparafonden.

I en aftale fra den 21. februar 2008 er det mellem næsten alle par-tier i Folketinget fastlagt, at bruttoenergiforbruget skal falde med 4 pct. i 2010 i forhold til 2006. Allerede nu er det faktiske energifor-brug faldet med 2,2 pct. ifølge den statistik, som Energistyrelsen har udgivet, og i forhold til 2006 er faldet faktisk meget større. Hvis vi nu ser det fald i forhold til bruttonationalproduktet, kan vi se, at hver bruttonationalproduktenhed krævede i 2008 26 pct. mindre energi end i 1990. Det er faktisk ret flot, synes jeg. Så man kan egentlig si-ge, at det besparelsesmål på 4 pct. allerede er godt undervejs.

Besparelsesmålet opnås også ved ændringer i bygningsreglemen-tet til nye og eksisterende bygninger samt energimærkning af byg-ninger, apparater og produkter, således at forbrugerne, når de skal købe et nyt produkt af en eller anden art, når deres 10 år gamle en-hed gået i stykker, kan se, at det, de køber, faktisk er en ny, god ting, som er energibesparende.

En af hensigterne med det nye forslag er også at øge indsatsen i forbindelse med besparelserne på erhvervslivets energiforbrug. Og her må det være på sin plads at fremkomme med en lille advarsel. Hvis man vil skåne miljøet, er det vel ikke hensigtsmæssigt at på-lægge energitunge, men alligevel meget energieffektive danske virk-somheder ekstra omkostninger, som medfører, at de flytter til udlan-det, hvor det pågældende udland jo er ret tilfreds med, hvordan det sviner og producerer? Det har vi faktisk en bekymring for, og jeg hå-ber da, at vi kan få afklaret lidt mere, hvad det egentlig vil betyde med hensyn til de ting.

Vi har lyttet til de bekymringer, der kommer i den henseende, og vi har faktisk også set, at der i høringssvarene er fremført de samme bekymringer. Det er heller ikke helt ukendt, at ens virksomheder i Danmark og i udlandet har betydelig forskellige konkurrencevilkår, og at de forhold, man arbejder under i udlandet, er noget mere lem-fældige end dem, man arbejder under i Danmark. Så igen kan det egentlig være lidt pudsigt, hvis man pålægger danske virksomheder nogle restriktioner, der gør, at de flytter til udlandet og dermed for-urener mere globalt set. Klimaforureningen har det med ikke bare li-ge at være i det lille område, hvor man selv eksisterer, men er global. Og man kan vel næppe kalde det en omkostningseffektiv energibe-sparelse.

Statstilskuddet til produktrettede elementer skal vel, som det fremgår af forslaget, også tolkes som en standardisering af markerin-gen af energibesparelserprodukter, sådan som Dansk Standard i sit høringssvar også har fremført.

Det fremgår også af høringssvaret, at Elsparafonden erstattes af Center for Energibesparelser, som får et separat sekretariat og kom-mer til at høre under Energistyrelsen. Jeg kunne også godt tænke mig, at vi fik lidt mere information i udvalgsarbejdet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt. Det er meget muligt, at det er det, og er det det, så er det helt fint, men jeg synes, vi skal have mere information om det. Men selve ordningen med, at det er en overordnet, uafhæn-gig og selvstændig stor organisation, finder vi faktisk er en god mo-del.

Dansk Folkeparti kan med de anførte bemærkninger støtte forsla-get.

Kl. 13:25

Kl. 13:28

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Ole Hækkerup, kort bemærkning.

Kl. 13:25

Ole Hækkerup (S):

Tak til ordføreren for det med, at vi i udvalgsarbejdet skal få kigget nærmere på, præcis hvordan det her er skruet sammen.

Jeg vil lige spørge i en lidt anden retning: Kunne man forestille sig, at Dansk Folkeparti møder op med andre krav inden for klima- og energidelen ved den kommende finanslovforhandling, end at Lomborg skal have flere penge?

Kl. 13:26

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:26

Per Dalggaard (DF):

Til det første kan jeg sige, at vi selvfølgelig altid skal kigge på tingene, og hvis der er tvivl i ens sind, skal det selvfølgelig afklares ved en yderligere diskussion, og så må vi tage den derfra.

Om vi har andre krav til energibesparelser end det, der lige er her? Det har vi da sikkert, men hvilke det er, kan jeg ikke lige fremføre nu.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Ole Hækkerup.

Kl. 13:26

Ole Hækkerup (S):

Jo, men jeg spørger, fordi når mere og mere af energibesparelsesindsatsen kommer til at ligge hos VKO-blokken alene, bliver afhængigheden af Dansk Folkeparti jo også større, og så er det godt at sige alt det rigtige om alt det gode, vi vil gøre for at reducere energiforbruget. Men hvis den konkrete handling, Dansk Folkeparti ender med at gennemføre, er at møde op til en finanslovforhandling med det eneste krav inden for klima- og energiområdet, at vi skal sørge for at afsætte flere penge til Lomborg, så klinger det altså hult sammen med alle de pæne ord om energibesparelserne.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Per Dalggaard (DF):

Det er vel ikke overraskende, at jeg er totalt uenig i det sidste omkring Lomborg. Det er igen også et element, der går ud på, at vi vil lytte til de folk, som ved en hel masse om det, og har de nogle gode forslag, som vi kan tage ind i de yderligere forhandlinger, så gør vi da det. Og har de gode ideer til, hvor man eventuelt kan spare yderligere, så tager vi også dem med. Altså, vi er jo ikke interesseret i, at der bare skal svines, overhovedet ikke. Vi tager virkelig hånd om klimaet der, hvor vi overhovedet kan komme til det. Så den der klimaskepsis handler om noget helt andet, men det tror jeg faktisk vi skal tage ved en anden lejlighed.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning.

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil gerne kvittere for ordføreren's åbenhed over for en konstruktiv udvalgsbehandling. De meget store perspektiver, som ordføreren trak frem om effektivitet i energiforbruget, og hvor virksomhederne så skal placere sig, afspejler jo nødvendigheden af at have et internationalt arbejde, så det netop ikke forholder sig sådan med det skrækscenarie, som ordføreren udmaler, og som jeg sådan set er helt enig i, nemlig at det ikke kan nytte noget, at der er lande, som bare tillader hvad som helst, for så ødelægges konkurrencen jo, og tingene hænger simpelt hen ikke sammen.

Jeg synes, det er en meget væsentlig problemstilling, som jo også er værd at påpege lige netop nu, hvor klimatopmødet kommer, og hvor det bliver meget afgørende, at landene forpligter sig, så der ikke er nogen, der slipper billigere og kan konkurrere på ufine vilkår. Må jeg spørge lidt nærmere til, hvad det er for nogle overvejelser, Dansk Folkeparti har gjort sig med henblik på organisering af sekretariatet for energispareindsatsen?

Kl. 13:28

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:29

Per Dalggaard (DF):

Til det første vil jeg sige, at det er glædeligt, at også Det Radikale Venstre synes, det er lidt tåbeligt at pålægge danske virksomheder en så stor afgift, at de flytter til udlandet, for igen: Klimaforureningen er jo ikke kun lige et lokalt problem, den er et globalt problem, og specielt når vi taler luftforurening, har det det jo med at flytte sig. Som fru Margrethe Vestager sikkert ved, er der senere i dag et dagsordenspunkt om IRENA, som jo netop er en international organisation, der skal tage vare på samarbejdet om at fremme vedvarende energi i landene globalt set.

Med hensyn til det sidste, altså hvad vi egentlig kunne forestille os i forbindelse med det pågældende sekretariat, synes jeg, vi skal afvente, hvad vi får af yderligere information fra energiministeren.

Kl. 13:29

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:29

Margrethe Vestager (RV):

Det synes jeg er en meget konstruktiv måde at gå til det på, for egentlig burde vi jo her i Folketinget samles om den mest fornuftige måde at gøre det på og ligesom lægge fikse ideer, og hvad ved jeg, til side og sige: Prøv at høre her, vi har Elsparefonden, der har fungeret på en bestemt måde, og det er et kendt brand. Jeg har selv lige set deres mærker, da jeg ledte efter en ny vaskemaskine. Jeg synes, det er en god vejledning at få, og hvordan vi kan føre det videre, samtidig med at indsatsen udvides på en fornuftig facon, håber jeg vi kan få et godt samarbejde om.

En anden ting er, at jeg tror, det er et meget vigtigt spørgsmål at forfølge, hvordan vores virksomheder kan blive ved med at være effektive, men ikke bliver mødt med ufin konkurrence. Jeg håber meget, at der bliver lavet internationale aftaler, så der også er et hårdt pres for at være energieffektiv i udlandet, sådan som jeg oplever der er nogle steder, for det gør også, at de bliver i stand til at spare effektivt på energien. Jeg går bare ikke ind for, at der er ufine konkurrenceforhold, så danske virksomheder føler sig tvunget til at flytte. Her synes jeg, det er vigtigt at vi har internationale aftaler, præcis som ordføreren angiver det.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Per Dalgaard (DF):

Ja, og det kan så glæde mig, at Det Radikale Venstre også er med på den model, at vi ikke skal pålægge virksomhederne her i landet så store afgifter af den ene eller den anden art, at de faktisk flytter. Det har jo også en anden effekt, nemlig at arbejdsløsheden stiger osv. osv.

Med hensyn til at overføre det brand og at det er lidt ærgerligt med Elsparefonden osv., kan man sige, at nogle gange er det vel egentlig sådan her i samfundet, at en organisation måske har godt af ligesom at blive rystet lidt, blive sat sammen på en anden måde og blive flyttet over i et andet regi. Det vil jeg tro egentlig er tilfældet med Elsparefonden, men jeg er ret sikker på, at det, som de har udøvet, også vil blive overført til den nye organisation.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Anne Grete Holmsgaard for en kort bemærkning.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Først vil jeg ønske hr. Per Dalgaard velkommen som ny energiordfører. Jeg vil sige, at noget af det, hr. Per Dalgaard sagde, præcis er det, der bekymrer os her, nemlig sekretariatet for den nye konstruktion.

Altså, vi synes jo, det er fantastisk vigtigt, at man har en uafhængighed dér, altså at man har mulighed for at ansætte lige præcis de kompetencer eller købe de kompetencer, man har brug for, når man skal have sine egne stift rettet mod markedet og lave aftaler med forskellige virksomheder, så vi får aktiveret hele markedet, altså også dem, der ikke har været aktiveret endnu.

Så jeg ser frem til, at vi kan samarbejde om det her og sikre, at den nye konstruktion også bliver en reelt uafhængig konstruktion, som vi har haft glæde af hidtil.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Per Dalgaard (DF):

Jeg vil ikke påstå, at jeg ved hundrede procent, hvordan den gamle Elsparefonden har fungeret med hensyn til sekretariat osv. Jeg kunne forestille mig, at når der nu bliver foreslået den her konstruktion, er det med velberådet hu og efter gode overvejelser, men det er sådan set det, jeg gerne vil vide lidt mere om og derfor har spurgt ind til, så vi kan få afklaret, om det nu også er en supergod idé. Og er det det, synes jeg, det er fint, at det kommer til at foregå sådan.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren.

Den næste ordfører er SF's ordfører, fru Anne Grete Holmsgaard.

(Ordfører)

Anne Grete Holmsgaard (SF):

For SF er energibesparelser og højere energieffektivitet helt centralt i enhver form for klimapolitik. Derfor var vi også glade for, da det i 2005 lykkedes at lave en energispareaftale med den daværende energiminister, Flemming Hansen, og da det i 2008 lykkedes at lave en

Kl. 13:31 energiaftale med den nuværende klima- og energiminister, Connie Hedegaard, hvor det fremgår, at energiforbruget skal ned i absolutte tal med 2 pct. over perioden frem til 2012.

Kl. 13:31 Når det så kommer til det her forslag, må vi sige, at vi vil stemme imod forslaget om at nedlægge den uafhængige Elsparefonden og erstatte den med et center i Energistyrelsen, medmindre vi undervejs i behandlingen får ændret forslaget, således at der er garanti for, at et nyt center eller en ny fond, som vi mener den skal hedde, bliver reelt uafhængig. Med til den uafhængighed hører også det, som hr. Per Dalgaard og jeg lige vekslede ord om for et øjeblik siden, nemlig at fonden selv har kompetencen til at ansætte de personer, som er lige de rigtige til at agere i forhold til markedet. Det er vigtigt for os.

Kl. 13:31 Jeg vil også sige, at vi er mildt sagt forbløffede over det forløb, der er gået forud for førstebehandlingen af det her lovforslag. Vi indgik som sagt en aftale med regeringen om energibesparelser i 2005. Aftalen rækker til udgangen af 2012, og den indebærer, at arbejdet med at lave energibesparelser skulle evalueres 2008. Det blev arbejdet også, og det viste, at vi desværre ikke kom i hus med vores besparelser. Elsparefondens arbejde indgik i den evaluering, og det må man jo sige i sig selv er en imødekommelse fra regeringen af, at Elsparefonden er noget, der er med i vores aftalekompleks.

Kl. 13:32 Vi har imidlertid ikke kunnet nå til enighed om, hvordan arbejdet skulle være – jo, vi er helt enige om, at Elsparefondens arbejde eller det arbejde, der er foregået, selvfølgelig ikke kun skal være el, men også dække varme fremover. Det er selvfølgelig helt indlysende og ligetil. Derimod er det ikke lykkedes at blive enige om to ting, så stridens kerne handler i virkeligheden om to ting, nemlig uafhængigheden, om det at sikre uafhængigheden for det her arbejde, og midlerne. Man kan sige, at det blev meget klart fra dag et i de møder, vi har holdt, at regeringen ikke var villig til at komme med flere midler. Det syntes vi selvfølgelig var ærgerligt, fordi spareindsatsen skal være stærkere i de kommende år, der er højere krav, end der hidtil har været. Men vi har sådan set også sagt klart: O.k., hvis det absolut ikke kan lade sig gøre, så er vi stadig væk villige til at lave en aftale, men for os er det fuldstændig afgørende, at vi sikrer fortsat uafhængighed i indsatsen. Det vil sige en fond eller et center, der er uafhængig, med en uafhængig bestyrelse, men også en uafhængig konstruktion, hvor man selv råder over, hvad det er for nogle kvalifikationer, man har brug for i den her konstruktion, og også en konstruktion, hvor man ikke ad bagveje kan sige, at den lige kan løse nogle af de opgaver, hvor de måske er lidt for pressede i Energistyrelsen. Det er simpelt hen det, der er kernen i det her.

Kl. 13:32 Jeg må sige, at jeg stadig væk er forbløffet over, at vi til trods for flere møder og mange mails frem og tilbage ikke har kunnet finde et kompromis. Et kompromis er jo ikke et kompromis, hvis det er sådan, at man får at vide af regeringen: I kan hverken få det ene eller det andet krav imødekommet, I kan sådan set sætte jer over i en krog og blive siddende, fordi nu har vi jo en aftale fra 2008, og så har vi sådan set ikke brug for jer mere. Det er jo den besked, der hedder: I var nyttige i 2008, men I er ikke nyttige mere. Jeg synes, det er en meget, meget dårlig stil, og det lægger et meget, meget dårligt grundlag for samarbejde og for at indgå aftaler, hvis det ikke er sådan, at man også kan få indflydelse på det, når de aftaler så skal ud-møntes. Det synes jeg simpelt hen ikke er rimeligt.

Efter vores mening har Elsparefonden gjort et godt stykke arbejde igennem de godt og vel 10 år, den har eksisteret. Jeg vil bare pege på nogle enkelte ting, f.eks. det at promovere hårde hvidevarer med A- og A+-mærker, det at give tilskud til dem og føre kampagner. Vi kan jo konstatere i dag, at det er det, forbrugerne køber. Et andet eksempel er den frivillige aftale med industrien om at udskifte gamle, ineffektive pumper med nye lavenergipumper og efterfølgende kampagner. Kurveknækkaftalen er en tredje ting.

Men jeg kan konstatere i det her, at ministeren ikke hidtil har været særlig villig til at lytte, heller ikke selv om store dele af erhvervs-

livet faktisk meget kraftigt har sagt, at de ønsker en uafhængig konstruktion. Lad mig blot nævne et par af dem: Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Ingeniørforeningen, TDC, Welltec og Rockwool. Det er mig meget besynderligt, at man ikke lytter til disse vigtige aktører, når vi ved, at det er så pokkers vigtigt at få aktiveret hele markedet. Det er jo ikke sådan, at vi alene kan satse på, at elselskaberne og netselskaberne klarer det her. Vi er simpelt hen nødt til at have de andre med, og de står jo og banker på døren. Så lad os da for pokker invitere dem indenfor i stedet for bare at give dem et: Nej, vi vil ikke have uafhængighed.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det. I Det Konservative Folkeparti anerkender vi, at der er et stort behov for at videreføre den tradition, man i årtier har haft i Danmark for at gennemføre energibesparelser. Det er imponerende og positivt, at Danmark faktisk helt siden 1970 har været i stand til at have stor økonomisk vækst og samtidig har været i stand til at holde sit energiforbrug i ro; det er en flot præstation, som vi godt kan tillade os at være stolte af. I forbindelse med energiaftalen i 2007 blev vi – alle partier i Folketinget undtagen Enhedslisten – enige om, at den positive udvikling skulle fortsættes med meget ambitiøse mål, således at vi skulle sikre, at bruttoenergiforbruget skulle falde med 2 pct. i 2011 og 4 pct. i 2020 i forhold til 2006. Det er en meget, meget ambitiøs målsætning, og når vi kommer i mål med den målsætning, vil man i Danmark faktisk igennem 50 år have været i stand til at holde energiforbruget i ro, samtidig med at man også har givet plads til økonomisk vækst. Det er et lærestykke, som rigtig mange nationer rundtomkring i verden kan tage ved lære af.

Der har været meget snak om uafhængighed i relation til den her debat. Nu er førstebehandlinger her i Folketinget principielle debatter, og man kan jo sådan principielt rejse spørgsmålet, også i forhold til de bemærkninger, der faldt fra den foregående ordførers side: Hvad er et kompromis?

Man kan jo tage det udgangspunkt, at et kompromis er det samme, som at alle er enige med SF's ordfører. Man kan også tage det udgangspunkt, at et kompromis er, at man ligesom prøver at se: Hvor har vi snittet i forhold til det udgangspunkt, som f.eks. Dansk Folkeparti giver udtryk for, som regeringspartierne giver udtryk for, og som oppositionspartierne giver udtryk for? Jeg synes faktisk – og det synes jeg er vigtigt at understrege, også i relation til de ord, der er faldet fra de tidligere ordførere – at vi jo netop har sikret, at der står, at det er en uafhængig bestyrelse. Men samtidig har vi altså også sikret, at vi gennemfører en sammenhængende indsats, og det har faktisk også været en vigtig prioritet for et flertal af partierne her i Folketinget, men stadig væk har man sikret uafhængigheden.

Jeg vil godt drage en parallel, hvor der tilsyneladende ikke var nogen problemer i forhold til hele diskussionen om uafhængighed, nemlig det forskningsprogram, vi har, der hedder EUDP. Der har jeg aldrig hørt et ord falde om, at det ikke var uafhængigt i forhold til de beslutninger, vi træffer her i Folketinget, og i forhold til ministeren. Det her er akkurat den samme procedure, vi vælger. Så derfor vil jeg godt mane det med, at man ikke har været lydhør over for de ønsker, der har været fra oppositionen i hele den her diskussion og de rigtig mange møder, hvor vi har drøftet de her spørgsmål, i jorden. Tværtimod ligger der her et kompromis, som både sikrer en uafhængig bestyrelse og sikrer en sammenhængende indsats. Og det er nødvendigt, at vi har en sammenhængende indsats på det her felt – ikke mindst set i relation til de meget, meget ambitiøse mål, vi har sat os,

kan vi altså ikke have, at de forskellige aktører opererer i øst og vest uafhængigt af hinanden; der er brug for en stærk og sammenhængende indsats for at leve op til de ambitiøse mål.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard for en kort bemærkning.

Kl. 13:43

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil bare spørge hr. Per Ørum Jørgensen, om han er enig i, at et kompromis indebærer, at alle har fået noget.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det er jeg sådan set enig i, og det er også derfor, hvis man tager det ene udgangspunkt, som jo netop er, at det her skulle etableres under Energistyrelsen, og det andet udgangspunkt, hvor man vil have en fuldstændig uafhængig institution, at det egentlig er en god konstruktion, vi netop har fundet, hvor der er en tilknytning til Energistyrelsen, men det er en uafhængig bestyrelse. Så ja, man har faktisk lyttet til begge sider og fundet et fornuftigt kompromis. Og kompromiset er jeg sikker på vi vil opleve vil styrke den her indsats og vil være med til at sikre en mere sammenhængende indsats i Danmark. Så det synes jeg faktisk er positivt.

Kl. 13:44

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 13:44

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Når nu det var sådan, at oppositionen havde to krav, uafhængighed og flere penge – vi fik ikke flere penge, vi fik heller ikke uafhængighed – hvor er det så, vi egentlig har fået noget?

Kl. 13:44

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Per Ørum Jørgensen (KF):

Hvis man læser lovforslaget, vil man se, at det specifikt er nævnt, at det er en uafhængig bestyrelse. Jeg er også nødt til at sige, at vi har lavet lignende konstruktioner før, uden at det har givet anledning til bemærkninger fra oppositionen om netop spørgsmålet om uafhængighed. Jeg nævnte forskningsprogrammet EUDP, hvor vi har akkurat den samme konstruktion, og som der var bred tilslutning til den gang. Og så må jeg bare indrømme, at mit klare indtryk er, at oppositionen også har accepteret den økonomiske ramme. Fra konservativ side er vi i hvert fald tilfredse med den økonomiske ramme, de 90 mio. kr., til det her.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning.

Kl. 13:45

Margrethe Vestager (RV):

Det er jo fuldstændig rigtigt, som ordføreren siger, at der står i lovforslaget, at det er en uafhængig bestyrelse, men ord er jo som bekendt taknemlige, og ordførerens slips bliver jo ikke grønt af, at jeg

kalder det grønt; det er stadig væk, tror jeg, et lidt grumset antal blå farver. Men fred nu med det.

I hvert fald må man sige, at det jo afhænger af, hvad der er i den: Hvad er sagens kerne? Og jeg vil medgive, at EUDP fungerer på den måde, EUDP fungerer på, men de har én opgave, og det, der jo er kernen her, er, at Elsparefonden har løst en anden opgave og løst den med den grundlæggende metodik at være tæt i clinch med markedet, at være meget tæt på markedets aktører for at få markedet til at virke og også for at få elspare og energispare sat i vejret. Det er jo det, der er kernen.

Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, om ordføreren ikke synes, det er en lidt underlig argumentation at sige, at fordi en ting fungerer på én måde, så vil den måde også være rigtig, rigtig god, selv om det er en helt anden opgave, der skal løses.

Kl. 13:46

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:46

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu skal jeg nok let og elegant forbigå kommentarerne til mit slips.

Jeg vil sige i forhold til præmissen, om det er underligt at drage en sammenligning med en institution, som vi har etableret for ganske få år siden – med en anden opgave, for det er jo selvfølgelig forskningsrelaterede projekter – og om det er underligt at drage de gode erfaringer med ind i hele spørgsmålet omkring uafhængighed: Næh, jeg synes, det ville være underligt, hvis vi ikke gjorde det, for der har vi faktisk et eksempel på, at man godt kan have en national strategi, som skal implementeres via et uafhængigt organ; det kan man faktisk godt, ved at man har nogle retningslinjer og man får en sammenhængende indsats. Så det ville faktisk være underligt, hvis man ikke inddrog de erfaringer.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:47

Margrethe Vestager (RV):

Jeg beder naturligvis om undskyldning, hvis ordføreren tog mine bemærkninger om slipset ilde op; det var kun for at finde et billede, som illustrerede, at ord nogle gange er taknemlige, og at det ikke altid er, som tingene beskrives at være.

Netop ordførerens svar leder jo hen til det meget besynderlige i, at regeringen her i lovforslaget har fravalgt at bruge de gode erfaringer fra Elsparefonden, for som ordføreren siger, er det helt naturligt at se på, hvad der fungerer godt, og så tage erfaringerne fra det. Det er jo netop det, der er kernen i den her sag. Hvorfor nedlægge Elsparefonden i stedet for at tage det, der fungerer godt, og se på, på hvilken måde man kan udbrede det til at dække hele energispareområdet? For det er jo det, der vil være logikken i ordførerens svar, nemlig at man må se på det, der fungerer godt, og lade sig inspirere af det i stedet for at kaste smuds på det og så finde noget i en anden ressource, der har en anden opgave.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:48

Per Ørum Jørgensen (KF):

Der har jo fra flere partier været et klart ønske om en større koordinering af de statslige prioriteringer, som vi bl.a. her i Folketinget træffer beslutning om, og så den oplysningsindsats, der skal gøres.

Det har vi måske manglet med den tidligere konstruktion. Den erkendelse må man jo så drage konsekvensen af. Der har været et klart ønske om fra flere partier, herunder også Det Konservative Folkeparti, at vi fik en bedre samordning af de her ting. Og det er jo ikke sådan, at man kaster de gode erfaringer fra Elsparefonden væk. Det lyder, som om det nye Center for Energibesparelser slet ikke skal engagere sig i forhold til virksomheder og andre aktører, og det er jo ikke rigtigt; selvfølgelig vil det nye center også engagere sig ude i samfundet med de aktører, der er, og med de virksomheder, der er.

På den baggrund kan jeg simpelt hen ikke se den problemstilling, som fru Margrethe Vestager rejser her.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Ole Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 13:49

Ole Hækkerup (S):

Hvis vi sammenligner uafhængigheden for Elsparefonden med uafhængigheden for det nye Center for Energibesparelser, er ordføreren så enig med mig i – vi kan diskutere hvor meget eller hvor lidt – at uafhængigheden for Center for Energibesparelser trods alt er lidt mindre end uafhængigheden for Elsparefonden? Vi kan diskutere hvor meget, men er ordføreren enig i, at den er mindre?

Kl. 13:49

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:50

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen det er jo åbenlyst for enhver, men det har jo også været et politisk ønske at sikre, at der er en større sammenhæng imellem de nationale prioriteringer og den oplysningsindsats, der er. Det hænger sammen med, at vi selvfølgelig, når vi har så ambitiøse spærmål, som vi har her – det er vi alle sammen stolte af – også skal levere på det. Derfor nytter det jo ikke, at vi har en national indsats, som ikke understøttes af den oplysningskampagne. Det har faktisk været et problem, og det er et problem, som er rejst i de her forhandlinger. Vi har så sikret en uafhængighed. Det har vi gjort bl.a. ved at etablere den her bestyrelse, og det står meget klart i det her lovforslag, at det er en uafhængig bestyrelse. Og vi har erfaringer bl.a. fra EUDP, hvor vi jo har gode erfaringer netop med, at man har givet en bestyrelse mulighed for at agere uafhængigt, men inden for en ramme, så vores indsats hænger sammen. Ellers er det jo ikke sikkert, at vi når de her mål, og det må jo trods alt, vil jeg sige til hr. Ole Hækkerup, være det primære, altså at vi kommer i havn med de her meget ambitiøse mål.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Ole Hækkerup.

Kl. 13:51

Ole Hækkerup (S):

Lad os sige, at ordføreren er enig med mig i, og sådan forstår jeg svaret, at uafhængigheden er mindre. Vi kan så diskutere graden. Og lad os sige, at jeg mødte op til forligskredsmøder med mine venner fra Det Radikale Venstre og SF og sagde, at vi ønsker at opretholde uafhængigheden, og at vi ikke ønsker at give nye opgaver, uden at der også følger penge med. Og lad os sige, at ordføreren er enig med mig i, at der ikke er kommet nye penge, selv om der er kommet flere opgaver, og at ordføreren er enig med mig i, at der trods alt er mindre uafhængighed. Så er det bare, jeg spørger: Hvor er det så i det, ordføreren kaldte et kompromis, at jeg har fået noget?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:51

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes, det er en fantastisk debat, vi har om det her spørgsmål. Altså, lad os prøve at ride det op en gang til: Vi taler stadig væk om en uafhængig bestyrelse, men en uafhængig bestyrelse, som arbejder ud fra nogle rammer, som hænger sammen med de prioriteringer, som vi har valgt her i Folketinget. Det er stadig væk en uafhængig bestyrelse, og det står også meget klart i lovforslaget, men vi sikrer, at der er en sammenhæng med de prioriteringer, vi har politisk, og med den informationsindsats, der er. Dermed er det ikke sådan, at vi sidder med rundt om bordet og vil bestemme, at det lige præcis skal være den og den og den kampagne. Så derfor er der uafhængighed. Lad nu være med at foregøgle noget andet.

Det har været vigtigt for bl.a. Det Konservative Folkeparti, at der er den her sammenhæng, i stedet for have noget, som fungerer fuldstændig autonomt, og hvor der ikke er sammenhæng mellem den nationale indsats og oplysningskampagnen. Så svaret er, at ja, vi har mødt hinanden på midten ud fra de ønsker, der var rundt omkring bordet, og derfor er det et fint kompromis, vi her har ramt.

Kl. 13:52

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Margrethe Vestager (RV):

Ligesom ord er taknemlige, lader det til, at også afstandsangivelser er det. Det står i lovforslaget, at bestyrelsen er uafhængig. På samme måde må man sige, at hvis lovforslaget er et udtryk for midten mellem synspunkterne, er der sket et eller andet med midten. Den har flyttet sig, men det er jo også en af de store politiske diskussioner, vi har i øjeblikket. Jeg oplever i hvert fald ikke, at der på den måde har været den konstruktive stemning, som der bør være i en forligskreds, når det gælder noget, der ligger os alle sammen rigtig meget på sinde.

At spare på energien er vel bredt anerkendt som den mest effektive og økonomisk fornuftige måde at komme af sted på, for den energi, vi sparer, skal vi ikke producere, og dermed er forureningen jo som bekendt lig nul og udgiften til at producere ligeså. Derfor er det værd at investere i energieffektivitet og dermed i at spare på energien.

Den evaluering, der er lavet af Elsparefonden, har vist, at i det 10-årige arbejde er der rigtig mange ting, der er blevet gjort godt, og ting, som kan gøres bedre, og som man bør bygge videre på. Jeg synes, det er for snævert at beskrive det som en oplysningsindsats, for jeg oplever, at det, som Elsparefonden har lavet, har været en stor indsats for bl.a. at komme i clinch med markedet, og det er svært at forestille sig, at vi kan løse den her opgave med oplysningsindsats alene. Det kan vi kun, hvis vi har markedet med, hvis markedet er til rådighed for forbrugerne til at træffe valg, som gør, at det kan lade sig gøre. Uden den indsats, uden det clinch mellem Elsparefonden og markedet var vi ikke kommet så langt, som vi er i dag.

Så bliver der talt om koordinering. Jeg synes også, at koordinering er vigtig. Det er meget, meget svært at blive uenige om. Det, der er kernen i det, er, om det er nødvendigt at lægge det nye center så tæt på ministeren, for at koordineringen finder sted. Vi kan jo se, at det kan være svært at koordinere bare imellem ministerier, og derfor er det i sig selv ikke nogen særlig god begrundelse for bedre koordi-

nering, at man rykker tingene så tæt sammen som overhovedet muligt. Jeg tror, at man kan finde andre måder, og jeg tror også, at nogle af de forslag, som vi har haft oppe, kan der ses på og udvikles på i udvalgsarbejdet.

Jeg håber meget, at ministeren vil være åben for en drøftelse af, hvordan vi organiserer det her, for det er så afgørende en ting at få energispareindsatsen til at fungere. Og hvis f.eks. den konservative ordfører læser debatten igennem, vil det være åbenlyst, at netop argumentet for at se på, hvad der fungerer godt andre steder, er et godt argument for at se på, hvor godt Elsparefonden har fungeret, og derfor kan man måske i højere grad lade sig inspirere af det og bygge videre på det gode arbejde frem for at lave noget helt nyt.

I sig selv synes jeg, det er tankevækkende, når der nu er så relativt få midler til rådighed til en meget, meget stor opgave, at regeringen er indstillet på at bruge tid og kræfter på at oprette noget nyt i stedet for at bygge videre på noget kendt. Jeg tror, de fleste har haft den oplevelse, at hvis man skal starte forfra med noget, er der startomkostninger. Man skal finde nye folk, man skal gøre en lang række andre ting, der gør, at der går et stykke tid, før man effektivt kommer af sted. Derfor er det måske lidt lavtflyvende, men dog både sund og økonomisk fornuft at tage det, der fungerer, ændre på det, man synes er mindre velfungerende, og bygge videre på det, der fungerer godt.

Derfor håber jeg på en konstruktiv udvalgsbehandling, som jeg synes at flere af ordførerne også har lagt op til. Jeg håber, at vi i den udvalgsbehandling kan komme frem til nogle ændringer, der i højere grad vægter uafhængigheden, for at vi i højere grad kan bruge markedet til det, der er så afgørende, nemlig energispareindsatsen, og at vi derfor også kommer i en situation, hvor Det Radikale Venstre kan støtte og stemme for forslaget. Det kan vi desværre ikke i øjeblikket.

Kl. 13:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

Kl. 13:57

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det kan være, at vi står over for en revitalisering af udvalgsarbejdet i Folketinget. Det vil det i hvert fald være udtryk for, hvis det, der ikke er lykkedes i et utal af forhandlingsmøder, nemlig at forligspartierne her bliver enige, skulle lykkes under udvalgsarbejdet. Men jeg kan fra Enhedslistens side tilsige al støtte i den proces, der kan blive nødvendig her. Vi vil gerne være med til at forsøge at definere et kompromis et andet sted end der, hvor hr. Per Ørum Jørgensen lagde det, for det var åbenbart ikke godt nok til, at det var kompromis. Jeg tror, en af egenskaberne ved kompromiser er, at det kun er et kompromis, hvis alle kompromisets parter selv mener, at det er et kompromis. Det med at fortælle, hvor man selv synes det ligger, har jeg ikke så gode erfaringer med.

Ellers vil jeg sige, at det jo heller ikke er første gang, man har lidt på fornemmelsen, at energiforligspartierne har et sådan lidt rustent forhold til hinanden. Så kan man så bare sige, at da det her jo er alvorlige emner, alvorlige områder, hvor det er vigtigt, der er fremdrift, så er det måske meget heldigt, at energiforliget nærmer sig sit udløb, for så kan man jo se, om man ikke kan få det fornyet, hvad angår det indholdsmæssige og de partier, der er med.

Enhedslisten har ikke så meget at tilføje til den indholdsmæssige debat. Vi synes, at hr. Per Ørum Jørgensen gav argumentet for, hvorfor man ikke længere skulle have den samme grad af uafhængighed. Det var, fordi der skulle mere styr på det. Og så kan man diskutere, om det, at der kommer mere styr på det, er det, der skaber den kreativitet og den udvikling, som gør, at man får de største energibesparelser i årene fremover, eller om det ikke er. Jeg synes for så vidt, at de evalueringer, der er lavet i forbindelse med det her lovforslag, vel

i grunden peger på, at man havde en struktur, der fungerede rigtig godt, og at der ikke var nogen sådan særlig grund til at ændre på det, medmindre man synes, at det for princippet skyld er vigtigt at have mere styr på tingene.

Når alle andre oppositionspartier har været optimistiske, med henblik på at udvalgsarbejdet vil føre til forandringer i lovforslaget, skal jeg naturligvis ikke være negativ, så jeg forventer da også, at lovforslaget bliver ændret sådan, at vi kan stemme for det, hvad det angår.

Det andet problem har ikke nødvendigvis noget med lovforslaget at gøre, for det er et spørgsmål om økonomien, og vi ved jo godt, at økonomi håndteres andre steder, og da jeg ikke har fået nogen informationer om, at finanslovforhandlingerne endeligt skulle være afsluttet, er der naturligvis den mulighed, at der kommer flere penge til det her område. Ellers må jeg i hvert fald sådan i al stilfærdighed sige, at når man tilføjer et område en række nye opgaver, opstår der en kritik, der handler om, at der så nok også er brug for flere penge. I høringssvaret skriver man, at man vurderer, der er penge nok, og det er vel det, vi kalder et politisk svar, forstået på den måde, at man politisk har besluttet sig for, at man ikke vil bruge flere penge på det her. Så kan man selvfølgelig håbe, at nogle andre gør en masse andre gode ting, som gør, at de mål, der er på energibesparelsesområdet, nås.

Så vidt jeg husker, er det sådan set sådan, at det her bygger oven på en evaluering, der blev igangsat, fordi det ikke gik helt så godt, som planen var. Når man hører hr. Per Ørum Jørgensen og andre politikere fra de borgerlige partier, kan man undertiden få den fornemmelse, at det hele bare går fremragende, og at det altid er gået fremragende, måske endda så fremragende, at det også gik fremragende under SR-regeringen. Men pointen er jo, at det var, fordi det ikke gik så fremragende, som det var hensigten, at man havde evalueringen.

Jeg må sige, at jeg er ret skeptisk over for, at det, at man giver flere opgaver til et område uden at få flere ressourcer, skulle give et bedre resultat. Det tror jeg ikke på, medmindre der naturligvis bliver så stram en styring og prioritering, at det kan løse det problem.

Så vil jeg bare sige, at Enhedslisten heller ikke deler opfattelsen af, at det er fornuftigt at holde transportområdet ude. Vi har godt set begrundelsen, og det er, at transportområdet er havnet andetsteds, i et andet fantastisk forlig, som også vil føre til fantastiske resultater. Efter vores opfattelse er det sådan, at man skal se transportområdet i snæver sammenhæng med de øvrige energiområder, og det ville derfor være helt oplagt, at det også var en del af det, der ligger i det her lovforslag. Så vi har et par ting, vi gerne vil have ændret, og skulle det ske, stemmer vi for, sker det ikke, stemmer vi nok imod.

Kl. 14:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og så er det klima- og energiministeren.

Kl. 14:01

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Tak. Vi kender alle sammen opgaven: I de kommende år skal vi ikke bare holde energiforbruget i Danmark stabilt, vi skal have det til at falde. Derfor har jeg også den bestemte opfattelse, at vi har været enige om, at det i energispareindsatsen var logisk og en konsekvens af rigtig mange udviklinger ikke kun at have en fond, der fokuserede på elbesparelser, men at lave det om til noget, der tog det meget bredere ind og kiggede på energibesparelser. Så langt så godt.

Derfor blev der sat en uafhængig evaluering i gang, og denne uafhængige evaluering af den samlede besparelsesindsats pegede fuldstændig entydigt på, at indsatsen i fremtiden burde bredes ud til at omfatte alle sektorer, alle forbrugsområder, og at der burde etableres et samlet energispareprogram, som kunne sikre en styrket indsats og en bedre koordinering af den besparelsesindsats, der fandt sted.

Indsatsen skal, lød anbefalingen, målrettes der, hvor omkostningseffektiviteten er størst.

Det er præcis de anbefalinger, vi følger. Derfor må jeg altså også sige ret klart, at jeg synes, det er, undskyld mig, patetisk, når hr. Ole Hækkerup siger, at han tror, at det her forslag vil være til skade for klimaet. Altså, helt ærligt, alle de, der har haft ordet i dag, alle vil mig bekendt være enige om, at det i sig selv er fornuftigt at omlægge fra en Elsparefond til en energiindsats. Det er slet ikke dér, diskussionen har stået. Diskussionen har stået i forhold til det, som også fru Anne Grete Holmsgaard peger på, nemlig centerets uafhængighed. Det er der, den reelle uenighed har stået.

Jeg skal da være den første til at beklage, at vi ikke kunne nå til enighed. Jeg synes jo, at oppositionen må medgive, at regeringen og regeringspartierne er kommet oppositionen stærkt i møde med bestyrelsen, den uafhængige bestyrelse, og det er også præciseret fuldstændig klart i både lovforslagets artikler og i bemærkningerne, at vi ønsker, at der skal være tale om uafhængighed. Det er blevet præciseret efter oppositionens indspil, og det er blevet præciseret efter høringsprocessen.

Så har vi altså ikke kunnet være enige om det sidste nøk – det skal jeg komme tilbage til – det der med, om det skulle være i tilknytning til Energistyrelsen eller ej. Der må man jo så bare sige, at på et tidspunkt skal der altså træffes en beslutning, for vi har at gøre med en af de allerallervigtigste udfordringer, og når nu der er en bred kreds af partier og nogle altså har det ene synspunkt og nogle har det andet og man så er kommet den ene gruppe rigtig meget i møde, hvor længe skal sådan en uenighed så blokere for et nyt initiativ, som jeg i øvrigt mener vi er enige om?

Lad mig slå fast med det samme, at det nye center på samme måde som Elsparefonden skal ledes af en uafhængig bestyrelse, som træffer beslutning om alle sager vedrørende centerets konkrete opgaver. Den valgte organisationsmodel er ikke noget, der er Folketinget fuldstændig ubekendt. Den svarer til den model, som med bred politisk tilslutning blev valgt, da vi oprettede EUDP, og som i praksis har vist sig at virke helt efter hensigten, nemlig at EUDP-bestyrelsen træffer alle beslutninger i forhold til centerets konkrete opgaver uden indblanding fra mig eller Energistylsens ledelse. Vi har ikke noget ønske om at blande os, og der er ikke eksempler på, at vi har blandet os. Det giver en fleksibel ramme, der er med til at sikre en hurtigere markedsorienteret indsats, og det er sådan set i al sin enkelthed den samme slags model, der kommer til at gælde for det nye center her.

Så er der så det punkt, hvor vi reelt har haft en uenighed, og det er det med ønsket om at tilknytte det nye center for energibesparelser til Energistyrelsen. Og det afspejler ikke noget ønske om at skulle sidde og koordinere endsige bestemme over, hvilke slags kampagner det nye center laver – på ingen måde, intet kunne faktisk ligge mig fjernere. Nej, det afspejler alene et ønske om at sikre en vis koordinering, en vis samordning af den samlede spareindsats og samtidig sikre en mere optimal udnyttelse af de faglige kompetencer og de ressourcer, vi har til det her område i Danmark.

Som ansvarlig minister vil jeg i hvert fald gerne have, at vi i Danmark bruger borgernes, i det her tilfælde energiforbrugernes, penge – godt og vel 90 mio. kr. om året – på en måde, hvor den ene hånd ved, hvad den anden gør. Det betyder ikke, at begge hænder skal gøre det samme, det betyder heller ikke, at de skal gøre tingene på samme måde, det betyder bare, at det er praktisk, hvis man ved: De dér er i gang med det dér, og derfor vælger vi at gøre dette eller hint.

Kl. 14:06

På besparelsesområdet vil et tættere samarbejde mellem de forskellige aktører også styrke en effektiv indsats, ikke mindst vil man få et tættere samarbejde mellem de myndighedsopgaver, som varetages af Energistyrelsen, og de opgaver, som varetages af centeret.

I de senere år er det jo sådan, at reguleringer og andre myndighedsopgaver er kommet til at spille en mere central rolle i energispa-

repolitikken, bl.a. fordi store dele af politikken nu er omfattet af fælles EU-regler. Det gælder f.eks. på bygningsområdet, det gælder i forhold til produkter og apparater, og derfor er der et behov for, at man koordinerer med Energistyrelsen. Det behov er anderledes i dag, end da Elsparefonden blev oprettet i 1996.

Derfor mener jeg, at det er en god løsning, at det nye center oprettes i tilknytning til Energistyrelsen, men som det står i loven i paragraffer og i bemærkninger, er der tale om en uafhængig instans. De, der har deltaget i forhandlingerne, ved, at det er det, vi har ønsket. Det er det, der kommer, og derfor synes jeg sådan set, at det er en mindre uenighed, som det, at vi kunne have lavet en bredere aftale omkring det her, er strandet på. Det beklager jeg, men jeg tror altså, at når loven bliver vedtaget og den træder i kraft, vil alle blive glade for, at vi ikke længere kun har et snævert fokus på elbesparelser, men at det bliver bredere med fokus på energibesparelser helt i tråd med den evaluering, der er årsagen til loven her.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard for en kort bemærkning.

Kl. 14:07

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil godt have ministeren til at bekræfte, at der ikke på noget tidspunkt har været uenighed om, at selve indsatsen skulle udbredes til både at gælde el og varme. Det synes jeg sådan set er vigtigt.

Det andet er så, at den evaluering jo ikke siger noget om, at Elsparefonden skal nedlægges. Den siger, at indsatsen skal udbredes. Nu vil jeg ikke granske i, hvad der har været af ønsker, men når man læser lovforslaget og bemærkningerne igennem, er det altså fuldstændig tydeligt, at det ikke er en uafhængig konstruktion. Det er på papiret en uafhængig bestyrelse, men konstruktionen som sådan er ikke uafhængig.

Det vil jeg godt have at ministeren bekræfter her.

Kl. 14:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:08

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Jeg kan bekræfte det første, nemlig at vi har været enige om, at det var fornuftigt i tråd med evalueringen at tale om energispareindsats i stedet for elspareindsats. Jeg synes, hr. Ole Hækkerup lød, som om det var meget til skade for klimaet, men det er også min forståelse af de drøftelser, vi har haft.

Vi bliver altså ikke enige om, om det her er en uafhængig konstruktion eller ej, altså med en uafhængig bestyrelse, en sekretariatsleder, der bliver ansat af bestyrelsen osv. osv., formelt godkendt af ministeren, men jeg tror, fru Anne Grete Holmsgaard er enig i, at sådan er det jo altid; det er det også med EUDP, men det betyder ikke, at der ikke er reel armslængde, reel uafhængighed. Det har vi været enige om; det har vi skrevet ind i loven.

Det eneste område, hvor vi er en lille smule uenige – og altså nok til, at fru Anne Grete Holmsgaard nu meddeler, at hun vil stemme imod lovforslaget – er det her med, om man også skal gøre det i tilknytning til Energistyrelsen, så man koordinerer en lille smule, hvad vi samlet set har gang i på energispareområdet i Danmark.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Grete Holmsgaard? Nej. Så er der en kort bemærkning fra hr. Ole Hækkerup.

Ole Hækkerup (S):

Jeg synes, det er patetisk at kalde sig klimaminister, når man politisk gør sig helt afhængig af Dansk Folkeparti i forhold til energispareindsatsen i det her land.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:10

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Jamen det er da hr. Ole Hækkerup, der melder sig ud. Det er sådan set ikke os andre, for vi tager et medansvar for den fremtidige energispareindsats. Vi gør sådan set noget; hr. Ole Hækkerup melder sig bare ud.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Ole Hækkerup.

Kl. 14:10

Ole Hækkerup (S):

Så er vi tilbage ved det, som i virkeligheden er det fundamentale spørgsmål i forhold til det her som en del af energiforligsaftalen: Hvor er det, der ligger noget, hvor man med hæderlighed kan sige, at det er udtryk for, at noget af det, oppositionen ønskede, er kommet ind i det her lovforslag?

Det er præcis det samme spørgsmål, der har været stillet til Venstre, og som har været stillet til De Konservative. Uafhængigheden – det indrømmede den konservative ordfører – er mindre, hvis man måler det i grader af uafhængighed. Og der kommer nye opgaver, uden at der kommer flere penge på bordet.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:11

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Altså, vedrørende uafhængighed er det indiskutabelt, at i det forslag, der blev sendt i høring, stod der ikke noget om en uafhængig bestyrelse. Den er bl.a. sat ind efter drøftelser med oppositionen, fordi oppositionen lagde stærkt vægt på det. Derfor er det også præciseret, jeg tror, det er i § 9, men hæng mig ikke op på det, og det er også præciseret i bemærkningerne, at det skal være et uafhængigt center. Det er sådan set en imødekommelse af bl.a. hr. Ole Hækkerups parti, og det er selvfølgelig også derfor, det er lidt utilfredsstillende for os andre, at hr. Ole Hækkerup så alligevel ikke bakker op om forslaget.

Kl. 14:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning.

Kl. 14:11

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for de faldne bemærkninger.

Men det er en lille smule ærgerligt, at vi ikke kan få en egentlig diskussion om det, uenigheden handler om, fordi det bliver pakket ind i, at vi jo er enige om, at det er bedre at spare på al energi end kun at spare på el. Så langt så godt. Det er jo blevet en selvfølgelig. Det tror jeg da er en helt given ting.

Lovforslaget handler jo netop om organiseringen af den indsats. Derfor er der vel ikke noget underligt i at tage en diskussion om organiseringen af den indsats, når vi nu er uenige om det.

Derfor vil jeg bare spørge om ministerens holdning til udvalgsbehandlingen, for vi skal jo selvfølgelig disponere vores kræfter, og hvis ministeren her i dag siger, at udvalgsbehandlingen er en ren skueproces, og at regeringen ikke har tænkt sig at gøre noget som helst, uanset hvad der sker, fordi alt er vendt og drejet og det her bliver så godt, så har vi jo én situation. Men hvis ministeren siger, at ministeren selvfølgelig er til rådighed i udvalgsbehandlingen, også for at finde ud af, om der er ting, som ministeren måtte have overset, og hvor der kan findes bedre løsninger for en uafhængig indsats, der er i stand til at komme i clinch med organisationer og marked, så synes jeg da, det ville være en mere konstruktiv melding at komme med her ved førstebehandlingen.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 14:13

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):
Ministeren er altid til rådighed ved udvalgsbehandlingen, ligesom ministeren også altid er til rådighed for, at vi har – det tror jeg også spørgeren vil bekræfte – ganske grundige drøftelser i energiforligskredsen også om dette lovforslag. Ministeren er ikke bare pr. definition, men også af temperament altid til rådighed.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Margrethe Vestager? Nej. Så siger vi tak til klima- og energiministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget. Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

**4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 44:
Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Statutten for Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA) af 26. januar 2009.**

Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard).
(Fremsættelse 05.11.2009).

Kl. 14:13

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):
Forhandlingen er åbnet, og det er Venstres ordfører, hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak. Vi kan helt tilslutte os det her forslag. Det er rigtig fornuftigt, at vi går med i IRENA, agenturet for vedvarende energi. Formålet med IRENA er at fremme vedvarende energi på et globalt niveau og plan, og det er et samarbejde mellem indtil nu 137 lande. Det er et godt forslag, som Venstre kan bakke et hundrede procent op om. Også i forhold til, at Danmark jo i forvejen er foregangsland med hensyn til vedvarende energi, ligger det helt i tråd med det, og udbredelsen af

vedvarende energi til den øvrige verden er jo en dansk interesse, både for os som politikere og for industrien.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører, hr. Ole Hækkerup.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Ole Hækkerup (S):

Tak, formand. Også vi kan tilslutte os at få ratificeret statutten for IRENA, Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi. Når vi globalt står både med en klimakrise og en økonomisk krise, må man sige, at det jo grundlæggende er karakteriseret af, at intet land i verden er stærkt nok eller rigt nok eller har penge nok til at kunne håndtere den opgave selv. Netop derfor er institutioner også internationalt vigtige og særlig, når det gælder om at fremme vedvarende energi; det er jo helt afgørende for netop at tackle klimaudfordringen.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Per Dalggaard.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Per Dalggaard (DF):

B 44 vil fremme muligheden for, at der bliver et fælles internationalt center for at fremme opgaven at fremme vedvarende energi. Det er en forfærdelig masse fremmelser, men det er ikke desto mindre super godt, og Dansk Folkeparti kan tilslutte sig det.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren, så er det SF's ordfører, fru Ida Auken.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Ida Auken (SF):

Først og fremmest skal jeg sige, at jeg også taler på De Radikales vegne i dag. Det er rigtig glædeligt, at vi i dag kan ratificere Danmarks tiltrædelse af IRENA, Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi.

Jeg ved, at Danmark har arbejdet for at få formandsposten samt støttet Tyskland i bestræbelserne for at få agenturet placeret i Bonn. Det lykkedes desværre ikke, og agenturet endte i Abu Dhabi i De Forenede Arabiske Emirater med små afdelinger i Bonn og Wien. Det er måske ikke verdens bedste signal at lægge agenturet for vedvarende energi i en oliestat, men omvendt har Abu Dhabi besluttet sig for at bygge en stor CO₂-neutral by i Masdar, så man kan jo håbe, at de mener noget med det.

IRENA har nemlig en vigtig opgave. Det skal sørge for at få samlet viden og information om vedvarende energi, så det bliver tilgængeligt for medlemslandene. Det skal sørge for, at offentligheden får kendskab til fordelene ved vedvarende energi; det skal foretage specifik policy-rådgivning, finansiering og lave strategier, der kan øge andelen af vedvarende energi. Det skal støtte forskningsprojekter og være med til at fremme teknologioverførsel og investeringer i vedvarende energi. Dette er vigtige opgaver, som danske virksomheder og rådgivere har stor erfaring med, og derfor er vi selvfølgelig interesserede i, hvordan Danmark fortsat kan øve indflydelse på IRENA's arbejde og bidrage med dansk knowhow og erfaring.

SF ser især tre vigtige opgaver for IRENA, som vi vil presse på for at få Danmark til at arbejde for. Allerførst – og som det vigtigste

– mener vi, at IRENA bør beskæftige sig med systemintegration af vindkraft, altså hvordan man får passet meget store mængder af vind ind i sit energisystem. Faktum er, at vind bliver den helt store spiller på mellemlangt sigt, hvis vi skal have store mængder vedvarende energi ind i vores energisystemer på globalt plan. Det er et af de områder, hvor IEA ikke har været gode nok, og her har IRENA muligheden for at få en god profil.

I SF mener vi, at Danmark skal tage en førerrolle. Vi skal tilbyde vores viden til et vindintegrationsprojekt mod, at vi så får formandskabet for det her projekt og kan give Energinet Danmark rollen. SF mener endda, at Danmark kan benytte sig af den mulighed, der er i IRENA's statutter om at give et frivilligt bidrag, hvis det bliver målrettet et sådant projekt om systemintegration af vindkraft, og vi sikrer os formandskabet.

For det andet mener vi, at det skal være IRENA, der dygtigt laver nogle af de ambitiøse globale VE-scenarier for, hvordan verden i 2050 kan være fuldstændig fri for fossile brændsler.

For det tredje mener vi, at IRENA må stille sig op som autoritet og gå ind i diskussionen om, hvor meget biomasse, vi kan bruge til energiformål, så det ikke går ud over skove og kulstofindhold i jorden. IRENA skal altså tænke bæredygtigt om biomasse og bio-brændstoffer, og det vil være et godt sted for IRENA at samle viden og gøre sig til en autoritet på området.

Med de begrænsede mængder biomasse, vi har på globalt plan, og med den store kamp om jorden, som vi oplever i øjeblikket, er det nødvendigt at få tænkt tingene grundigt igennem på det her område.

Derudover vil jeg bare gerne spørge klima- og energiministeren, om hun vil fortælle os mere om IRENA's arbejdsplan, budgetter og organisering, hvis der er kommet mere frem end det, man kan læse på hjemmesiderne.

Så skal jeg også sige fra Enhedslistens ordfører, at de støtter ratifikationen.

Kl. 14:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det den konservative ordfører, hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det, formand. Det er med stor glæde, at vi fra konservativ side også kan give samtykke til regeringen til, at Danmark ratificerer IRENA. Vi synes, det er et rigtig godt initiativ, og vi synes, at det er utrolig positivt, at Danmark jo allerede i forbindelse med etableringen af IRENA har spillet så progressiv og konstruktiv en rolle. Det er selvfølgelig også vores håb, at Danmark fortsat i det videre arbejde i IRENA vil indtræde i en position, hvor man netop sikrer, at vedvarende energi bliver noget, som er interessant for alle nationer. Det er kun godt for Danmark, fordi vi har førerpositionen på det her felt i forvejen. Tak.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det klima- og energiministeren.

Kl. 14:20

Klima- og energiministeren (Connie Hedegaard):

Tak for bemærkningerne. Tak for opbakningen. Initiativet til IRENA blev jo taget af den tyske regering tilbage i april sidste år, så man kan sige, at det i den relation er gået relativt hurtigt. Der var så en række konferencer, som mandede ud i den stiftende konference i Bonn den 26. januar i år. På nuværende tidspunkt har 137 lande underskrevet statuten, og vi forventer, at flere lande, bl.a. Canada, underskriver statuten her i de kommende måneder.

Vi har fra begyndelsen været meget, meget aktive i dannelsen af sådan et internationalt agentur for vedvarende energi. Danmark kom allerede på topmødet i Johannesburg tilbage i 2002 med ideen om en global organisation for vedvarende energi, så vi har altså været med helt fra starten. Vi har ment og mener stadig væk, at der er brug for en global organisation for vedvarende energi, da der ikke på nuværende tidspunkt er nogen af de eksisterende organisationer, som i tilstrækkelig grad løfter opgaven med at fremme vedvarende energi på globalt plan.

Internationalt samarbejde om vedvarende energi finder i dag hovedsagelig sted i løsere netværk eller i FN-organisationer med andre formål, som f.eks. UNEP, FN's miljøorganisation, eller UNIDO og UNDP. I Det internationale Energiagentur, IEA, der kun omfatter OECD-lande, udgør vedvarende energi en meget begrænset del af aktiviteterne, og man må også sige, at budgettet til vedvarende energi er temmelig begrænset. Med 137 medunderskrivere er IRENA globalt repræsenteret, og der er således god grobund for, at IRENA kan blive en slagkraftig, international platform, der kan forankre og samle de mange eksisterende mere løse internationale netværksbaserede initiativer, som promoverer vedvarende energiløsninger.

Formålet er jo klart nok: at fremme en øget og bæredygtig anvendelse af alle former for vedvarende energi. Og etableringen af agenturet sker også med det sigte at mindske problemerne med vores energisikkerhed og ustabile energipriser. Så der er en lang række gode grunde til, at vi nu får den her organisation. Vi kan vel også sige, at det ender med at være lidt interessant, at sådan et internationalt agentur for vedvarende energi kommer til at ligge i Abu Dhabi, en region, der nok normalt har været forbundet med den gamle tids fossile brændsler. Men også der begynder man altså at se mulighederne i vedvarende energi.

Lad mig til sidst sige, at det glæder mig meget, at Grønland og Færøerne har meddelt, at de ønsker at være omfattet af Danmarks ratifikation. Så jeg håber, at Folketinget vil give sit samtykke til, at vi kan ratificere statuten for IRENA. Det er et vigtigt signal at sende, inden vi afholder COP15 i København, og vi vil dermed også være blandt de allerførste, der gennemfører ratifikationen af IRENA. Så tak for den store opbakning. Jeg håber, at det kan gå hurtigt, så vi kan få det klaret inden COP15.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til klima- og energiministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:23

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 10. november 2009 kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen, og jeg skal i øvrigt henviser til den omdelte ugeplan.

Mødet er hævet. (Kl. 14:23).
